

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

5/2017
Květen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF**

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a
knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Mgr. M. Benda B.A.,
Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Ing. Bc. D. Kný,
Mgr. J. Machonský, Bc. Hana Nováková,
Mgr. M. Tichá, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

**Evid. číslo periodického tisku:
MK ČR E 18634**

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcf.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí, odbor Rozvoj ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcf.cz

Číslo odevzdáno do tisku 1. 6. 2017
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcf.cz/bulletin.php>
(intranet)
[http://www.mfcf.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcf.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Mgr. M. Benda, B. A., Ing. Mgr. T.
Dudáčková, Bc. I. Janoušková, Ing. Bc.
D. Kný, Bc. Hana Nováková, Mgr. M.
Tichá, PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám květnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete dva přehledové články, první se jmenuje „*Zdanění robotů – pro a proti*“ a věnuje se na první pohled možná poněkud kurióznímu tématu - snaží se totiž shrnout odborné komentáře podnětené kontroverzním nápadem Billa Gatese řešit problémy na pracovním trhu způsobené robotizací pomocí zdanění firem využívajících práci robotů, a to stejným způsobem, jako se zdaňují příjmy jejich zaměstnanců. V souvislosti se zrychlujícím se tempem zavádění robotů do nejrůznějších oblastí lidské činnosti lze však předpokládat, že podobných kontroverzních nápadů, jak nastalou situaci řešit, bude přibývat.

Druhý článek pod názvem „*Fake news a post-pravda nejen ve finanční a ekonomické oblasti*“ se snaží přiblížit různé aspekty fenoménu falešných zpráv, které v poslední době ovlivňují každou práci s informacemi, odborné informace ekonomického charakteru nevyjímaje. V literatuře je téma hojně diskutováno, objevují se historická srovnání, podrobné rozborů fungování falešných zpráv, hodnocení účinnosti možných způsobů boje proti nim včetně popisu konkrétních iniciativ. Zvláštní pozornost je v textu věnována dopadu falešných zpráv na finanční trhy.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Evropská komise vydala dne 22. 5. 2017 v rámci tzv. Evropského semestru svá hodnocení a doporučení pro jednotlivé členské státy Evropské unie v oblasti hospodářské a fiskální politiky. České republice pro období 2017-2018 Evropská komise mimo jiné doporučuje zajistit dlouhodobou udržitelnost veřejných financí s ohledem na stárnutí obyvatelstva, zefektivnit účelnost veřejných výdajů, zlepšit systém zadávání veřejných zakázek, zjednodušit proces udělování stavebních povolení či snížit administrativní zátěž pro podnikatele. Celý dokument je dostupný online:

<https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2017-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations-czech-republic-cs.pdf>

Publikováno na webu MF

Konvergenční program České republiky - duben 2017:

<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/konvergenčni-program/2017/konvergenčni-program-ceske-republiky-28389>

Rozpočtová strategie sektoru veřejných institucí České republiky na roky 2018 až 2020

<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/rozpocetova-strategie/2017/rozpocetova-strategie-sektoru-verejnych-i-28387>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 29. 4. 2017 – 29. 5. 2017 se tentokrát věnuje tématu:

Čínské investice v ČR

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese: <http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

Letní provoz Odborné knihovny

Rádi bychom Vás informovali, že v období 1. 7. – 31. 8. 2017 bude v Odborné knihovně Ministerstva financí platit následující výpůjční doba:

Po: 9.00 – 12.00 13.00 – 15.00
(otevřeno i pro veřejnost)

Út: 9.00 – 12.00

St: 9.00 – 12.00 13.00 – 15.00
(otevřeno i pro veřejnost)

Čt: 9.00 – 12.00

Pá: 9.00 – 12.00

O B S A H

Podrobně k tématům.....	5
Zdanění robotů – pro a proti.....	5
Fake news a post-pravda nejen ve finanční a ekonomické oblasti	9
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	14
Daně.....	14
Ekonomické vědy. Ekonomie	22
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	25
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	30
Informatika. Počítače	32
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	32
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	33
Podnik a podnikání.....	34
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	36
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	37
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	37
Právo.....	39
Statistika. Demografie. Sociologie.....	41
Účetnictví	42
Veřejná správa.....	43
Veřejné finance. Rozpočet	44
Zdravotnictví	46
Zemědělství	46
Životní prostředí.....	47
Životní úroveň	47
Ostatní	48
Přehled nových knih.....	52

Zdanění robotů – pro a proti

Mgr. Marek Benda, B. A.

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Fenomén robotizace byl doposud hojně diskutován především v souvislosti s jeho dopadem na trh práce a na hospodářské politiky jednotlivých vlád. V posledních měsících se však objevil prostřednictvím diskuse o zdanění robotů i fiskálně-politický aspekt celé věci. Postaral se o to zejména spoluzakladatel společnosti Microsoft Bill Gates, který v polovině února 2017 v krátkém interview pro webový magazín Quartz vyjádřil názor, že národní vlády by měly zdaňovat firmy za používání robotů stejným způsobem, jako zdaňují příjmy jejich zaměstnanců.¹ Tato pozice byla pro mnohé překvapivá nejen svou radikalitou, ale také okolností, že ji formuloval člověk, který dlouhou dobu stál v čele jedné z největších korporací specializujících se na rozvoj umělé inteligence. Reakce proto na sebe nenechaly dlouho čekat. Tento přehledový článek se zaměří alespoň na některé ohlasy, které Gatesovo stanovisko vyvolalo, a zejména se soustředí na ty odpovědi, jež hlouběji reflektují vztah mezi robotickými technologiemi a společností včetně jeho možných rizik a budoucího vývoje.

Ve *zmíněném rozhovoru*² Bill Gates navrhuje, aby daní byli zatíženi roboti, kteří přímo nahrazují lidskou pracovní sílu. Výnosy z tohoto zdanění by pak měly být směřovány na platy a rozvoj sektorů školství, sociální péče a dalších oblastí stojících na lidské empatii, kde nelze nástup robotů v dohledné době očekávat. Dále by měly být z takovéto daně financovány programy transformace pracovního trhu v souvislosti s robotizací. Zdanění je podle Gatese každopádně lepší reakce na strach části společnosti z dynamického technologického rozvoje, než by byly protekcionistické zákazy těch či oněch inovací.

Za Gatesovy teze se několik hodin po zveřejnění inkriminovaného interview postavil publicista zaměřující se na moderní technologie Ian Morris. V článku *'Tax The Robots' Says Bill Gates*³ pro web amerického čtrnáctideníku Forbes ale Morris dále doplňuje náměty bývalého šéfa Microsoftu na využití výnosů z robotické daně o koncept nepodmíněného základního příjmu, jehož zavedení považuje v souvislosti s robotizací výroby a řady služeb za esenciální.⁴ Dále poznamenává, že firmy by i po zdanění robotů měly více prostředků než s „lidskými zaměstnanci“, neboť by za často vyšší využití výrobních kapacit neplatily odvody do systémů zdravotního a sociálního pojištění, případně nemusely přispívat do podnikových penzijních fondů.

S Gatesem naopak nesouhlasí ekonomická redaktorka Financial Times Izabella Kaminska. Ve svém příspěvku s názvem *The misguided logic of the robot income tax*⁵ je toho názoru, že volání po zdanění robotů je v podstatě voláním po vyšší korporátní dani či zdanění bohatých. Snaha o prosté vyšší zdanění zisků není ničím novým. Daň z robotů by ale podle Kaminské kromě snížení ochoty firem investovat také systematicky znevýhodňovala jedny investice vůči jiným, aniž by bylo jasné, čím se od sebe liší ve svém příspěvku k vyšší produktivitě a hospodářskému růstu.

¹ GATES, Bill; DELANEY, Kevin J. The robot that takes your job should pay taxes, says Bill Gates. In: QZ.com [online], February 17, 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <https://qz.com/911968/bill-gates-the-robot-that-takes-your-job-should-pay-taxes/>

² Pozn. č. 1

³ MORRIS, Ian. 'Tax The Robots' Says Bill Gates. In: FORBES.com [online], Feb 17, 2017 @ 04:51 PM [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/ianmorris/2017/02/17/tax-the-robots-says-bill-gates/#4ef4af811096>

⁴ Otázka nepodmíněného základního příjmu a diskuse ohledně jeho realizovatelnosti byly blíže pojednány v bulletinu Finanční a ekonomické informace z ledna 2016. Viz: BENDA, Marek. K aktuálním diskusím o nepodmíněném základním příjmu. In: Finanční a ekonomické informace, sv. 2016, č. 1, s. 5-7. ISSN: 1804-7262. Dostupné z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF_2016-c-01_Financni-a-ekonomicke-informace-12016.pdf [cit. 2017-05-02]

⁵ KAMINSKA, Izabella. The misguided logic of the robot income tax. In: FT.com [online], February 22, 2017 [cit. 2017-05-02]. Dostupné z: <https://ftalphaville.ft.com/2017/02/22/2184839/the-misguided-logic-of-a-robot-income-tax/>

Na Gatesově návrhu ovšem Kaminska nekritizuje jen nerovný přístup k investicím, ale také nedostatečné zohlednění logiky procesu robotizace a na něj navázaných rizik. Za předpokladu, že produkce korporací bude čím dál méně závislá na lidské práci, stane se jejich postavení téměř jistě terčem silné kritiky, což může vyústit až v poptávku po nějaké formě zespolečenštění výrobních prostředků nebo v útlum inovačních procesů samotnými korporacemi, aby si tyto udržely své postavení. To bude mít ale za následek pokles efektivity, jež je hlavní devízou kapitalistického ekonomického systému. Daň z robotů by přitom - podobně jako vyšší korporátní daň nebo nepodmíněný základní příjem - takovou možnost (sebe)destrukce kapitalistické efektivity nijak nevyřešila. Dále Gates podle Kaminské opomíjí tzv. Jevonsův paradox, jenž postuluje podkopání benefitů z vyšší ekonomické efektivity rostoucí spotřebou.⁶ Pokud by zdaněním robotů vymizel stimul zisku z technického pokroku a inovací, vyústil by následný vývoj spolu s poklesem tlaku na vyšší efektivity výroby do stavu „tragédie obecní pastviny“ (tragedy of the commons)⁷, kdy zvýšená spotřeba zdrojů lidstvem se stane neudržitelnou a bude dokonce představovat globální existenční ohrožení. Jako poslední argument proti zdanění robotů Kaminska uvádí, že energetické i kapitálové náklady na vývoj a provoz robotů jsou nadále vyšší než na zplození, vzdělání a zabezpečení člověka. Zároveň ale robotům stále chybí schopnost kreativního myšlení, takže zatím není nijak zřejmé, zda roboti budou výkonnější než lidé a jestli budou schopni je plnohodnotně nahradit. I z toho důvodu není nutnost zavedení robotické daně nijak zjevná. Spíše by za účelem eliminace rizik plynoucích z robotů pro společnost a korporace bylo vhodnější uvalit prostě moratorium na jejich další vývoj, dodává Kaminska již poněkud ironicky.

Proti Gatesovu nápadu se vyslovil také profesor ekonomie na Harvardské univerzitě a bývalý americký ministr financí Lawrence (Larry) Summers v článku *Robots are wealth creators and taxing them is illogical*⁸ psaném rovněž pro Financial Times. Summers v prvé řadě nevnímá roboty pouze jako ničitele pracovních míst, ale i jako jejich tvůrce. Zároveň ale pokládá za iluzorní, že by nějaká autorita dokázala přesně vymezit, kdy roboti práci šetří a kdy naopak tvoří. Také s ohledem na logiku hospodářské soutěže pochybuje o tom, zda nositelé inovací jsou skutečně pomocí robotů schopni vždy dosahovat výraznějších zisků. Minimálně stejně často totiž inovátoři negenerují pouze zisky, ale jsou i příjemci různých dotací určených pro další vývoj a etablování svých vynálezů zlepšujících míru, efektivity a kvalitu výstupů produkce. Zdanění robotů by podle Summerse takové zlepšování produkce ohrozilo, vedlo k nárůstu oblíbenosti daňových rájů a nepřímo podpořilo protekcionistické zásahy do ekonomiky, což by ve výsledku nijak nepomohlo pracovníkům z ohrožených profesí. Ke zmírnění dopadů nových technologií by měly proto sloužit jiné způsoby přerozdělování, ať už v podobě vyšších investic do vzdělávacích systémů či cíleného dotování pracovních míst pro jinak obtížně zaměstnatelné skupiny obyvatel.

Zavádění programů na rekvalifikaci a podporu pracovníků s klesajícími možnostmi uplatnění podporuje i ekonom James Bessen z Boston University's School of Law. Jinak ale přínos robotů a umělé inteligence pro pracovní trh hodnotí diametrálně odlišně než Gates a neméně příznivě jako Summers. V komentáři *Bill Gates Is Wrong That Robots and Automation Are Killing Jobs*⁹ pro magazín Fortune tvrdí, že vývoj zaměstnanosti v tom kterém sektoru nezávisí na technologiích, ale na

⁶ Ekonom William Stanley Jevons (1835-1882) svůj paradox poprvé formuloval v knize věnované těžbě uhlí v Anglii a jejím dopadům na spotřebu po etablování parních strojů v hornictví. Viz: JEVONS, William Stanley. The Coal Question. London: Macmillan & Co. 1865. ISBN: 978-0-678-00107-3. Dostupné z: <http://www.econlib.org/library/YPDBooks/Jevons/jvnCQCover.html> [cit. 2017-05-03]

⁷ Ekonomickou teorii „tragédie obecní pastviny“ poprvé zmínil viktoriánský ekonom William Forster Lloyd (1794-1852). Teorie tvrdí, že aktéři v situaci sdílených statků jednají při naplňování svých zájmů proti zájmu obecnému tím, že sdílené zdroje přemíru vyčerpávají a ničí. Do kontextu technologických a ekologických hrozeb Lloydovu teorii v roce 1968 zasadil ekolog Garret Hardin, čímž pojem „tragédie obecní pastviny“ významně zpopularizoval. Viz: HARDIN, Garret. The Tragedy of the Commons. In: Science, New Series, Vol. 162, No. 3859 (Dec. 13, 1968), pp. 1243-1248. ISSN: 0036-8075. Dostupné z: <http://science.sciencemag.org/content/162/3859/1243.full> [cit. 2017-05-03]

⁸ SUMMERS, Lawrence. Robots are wealth creators and taxing them is illogical. In: FT.com [online], March 5, 2017 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/42ab292a-000d-11e7-8d8e-a5e3738f9ae4>

⁹ BESSEN, James. Bill Gates Is Wrong That Robots and Automation Are Killing Jobs. In: FORTUNE.com [online], Feb 25, 2017 [cit. 2017-05-04]. Dostupné z: <http://fortune.com/2017/02/25/bill-gates-robot-tax-automation-jobs/>

poptávce, jejíž růst tyto technologie dále tvoří. To Bessen dokládá čísla z USA o dopadu zavádění počítačů na vývoj zaměstnanosti, jež detailněji popsal ve své výzkumné práci *How Computer Automation Affects Occupation: Technology, jobs and skills*¹⁰ z října 2016. Podle Bessenových zjištění tak například v odvětvích amerického nevýrobního sektoru došlo po širším zavádění počítačových technologií od 80. let k průměrnému ročnímu růstu zaměstnanosti o 1 až 2 procenta. Navzdory zavedení čárových kódů a elektronických čteček tak bylo v uplynulých třech dekadách zaměstnáváno stále více pokladních; i přes existenci elektronických dokumentů a databází vykazovala vzestupnou tendenci zaměstnanost právních asistentů a dalších administrativních pracovníků; a i po etablování bankomatů pravidelně stoupal počet poboček a i pracovníků amerických bank. Důvodem tohoto – pro mnohé kontraintuitivního – vývoje nebyl samotný nástup nových technologií, ale nárůst poptávky po jimi nabízených službách, které dokázaly odpovědět na dosud neuspokojené potřeby. Bessen nepopírá, že robotizace a automatizace přispěje také k zániku některých profesí, především v průmyslu, logistice či dopravě. Rovněž lze počítat i s nárůstem platových nerovností a obtížných situací pro zaměstnavatele při hledání pracovníků, neboť rozšíření kompetencí v zacházení se stále novými stroji a vynálezy nikdy nebude dostatečné. Zdanění robotů by však podle Bessena pouze zpomalilo tvorbu nových pracovních míst a trhu práce by přineslo sotva co pozitivního, jakkoli ve své zmíněné výzkumné práci zcela nevylučuje obecný pokles zájmu o nové pracovníky v souvislosti s dalším rozvojem počítačových technologií.¹¹

Právě kvůli nejistotám okolo budoucího vědeckotechnického vývoje se ale za Gatese naopak postavil John Naughton, profesor žurnalistiky se zaměřením na veřejné vnímání moderních technologií na britské Open University. V příspěvku *If the robots are coming for our jobs, make sure they pay their taxes*¹² pro deník The Guardian považuje za myslitelné, že v důsledku zavádění nových robotů a systémů umělé inteligence budou výrazně mizet perspektivy nejen pro dělnické „modré límečky“ z průmyslových odvětví jako dosud, ale ve vyšší míře budou ohroženy také úřednické „bílé límečky“ z nevýrobního sektoru. Ve svém uvažování se Naughton přitom opírá o hojně citované analýzy Davida Autora a Davida Dorna z Massachusetts Institute of Technology¹³ a oxfordských výzkumníků Carla Freye a Mikea Osborna,¹⁴ které se věnovaly důsledkům automatizace pro pracovní trh USA. Pokud by se jejich prognózy měly potvrdit (a například – jak uvádí Frey a Osborne - by v USA během příštích dvou dekád mělo být ohroženo na 47 % povolání), došlo by podle Naughtona k ohrožení střední třídy. Ta je přitom považována za klíčovou prerekvizitu liberální demokracie. Naughton sice nevylučuje správnost odhadu výzkumníků tvrdících, že technologie podobně jako v minulosti vytvoří zase nové profese a možnosti realizace. Jistě mu však bude předcházet období transformace pracovního trhu, jež bude pro mnohé velmi obtížné. Gatesovo navrhované zdanění robotů proto Naughton považuje za krok správným směrem, neboť vlastníci výrobních prostředků nebudou čerpat pouze benefity, ale také se podílet na transformačních nákladech této fáze a snižovat společenské pnutí.

S takovými závěry, uváděje podobné důvody jako L. Summers či J. Bessen, zase nesouhlasí Robert Seamans ze Stern School of Business při Newyorské univerzitě. Na rozdíl od zmíněných odpůrců

¹⁰ BESSEN, James. *How Computer Automation Affects Occupation: Technology, jobs and skills*. Law & Boston University School of Law – Law & Economics Working Paper No. 15-49, Revised October 2016. Dostupné z: <http://www.bu.edu/law/files/2016/10/NewTech-Oct-2016.pdf> [cit. 2017-05-04]

¹¹ Tamtéž, s. 31

¹² NAUGHTON, John. *If the robots are coming for our jobs, make sure they pay their taxes*. In: THEGUARDIAN.com [online], Sunday 26 February 2017 07.00 GMT [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2017/feb/26/robots-make-sure-pay-taxes>

¹³ AUTOR, David H.; DORN, David. *The Growth of Low-Skill Service Jobs and the Polarization of the US Labor Market*. In: *American Economic Review* Vol 103, (2013) No. 5, p. 1553-1597. ISSN: 0002-8282.

Dostupné v tištěné podobě v Odborné knihovně MFČR nebo elektronicky z: <http://www.ddorn.net/papers/Autor-Dorn-LowSkillServices-Polarization.pdf> [cit. 2017-05-05]

¹⁴ FREY, Carl Benedict; OSBORNE, Mike. *The future of employment: how susceptible are jobs to computerisation?* Oxford Martin School Publications, September 2013. Dostupné z:

<http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/academic/future-of-employment.pdf> [cit. 2017-05-05]; do širšího rámce studií o globálních dopadech robotizace zasadili Frey a Osborne své poznatky pro USA v analýze FREY, Carl Benedict; OSBORNE, Mike; CITI RESEARCH. *Technology at Work. The Future of Innovation na Employment*. Citi GPS: Global Perspective Solutions, February 2015. Dostupné z: http://www.oxfordmartin.ox.ac.uk/downloads/reports/Citi_GPS_Technology_Work.pdf [cit. 2017-05-05]

robotické daně je však ve svém článku *No, Robots Should Not Be Taxed*¹⁵ pro Forbes konkrétnější v navrhovaných alternativách. Řešením negativních důsledků robotizace by mělo být rozšíření v USA uplatňovaného systému daňových bonusů (Earned Income Tax Credits, EITC) na zaměstnance ohrožených profesí, kteří by je mohli čerpat i po ztrátě svého zaměstnání. Tento systém by měl být koncipován jako motivační prvek pro získávání rekvalifikací, přičemž na rozdíl od nepodmíněného základního příjmu by zde byla navíc záruka, že si pracovník z hlediska svých nároků na sociální transfery rozhodně nepohorší oproti současnému stavu.

Uvedené názory na Gatesův návrh zdanění robotů jsou jen malým vzorkem z reakcí ve veřejném prostoru. Postoje, které byly v tomto článku popsány, ale pokrývají poměrně širokou škálu náhledů na rizika a šance, jež jsou s procesem robotizace spojovány. V postojích obou „táborů“ je ale zároveň možné najít řadu jednotících prvků. U Billa Gatese a dalších zastánců zdanění robotů lze vnímat varování před možným vznikem početné skupiny deprivantů v populaci, které nové technologie alespoň na čas vyřadí z pracovního trhu. Robotická daň by přitom měla přinést prostředky pro rekvalifikaci lidí z ohrožených profesí a podpořit roboty obtížně nahraditelná povolání. Zdanění by podle jeho zastánců mělo sloužit jako důkaz solidarity beneficentů procesu robotizace se zbytkem společnosti. Odpůrci zdanění většinou odmítají pohled, že roboti a umělá inteligence jsou pro část společnosti pouze problémem a nikoliv také zdrojem příležitostí a celkového zvýšení hospodářské dynamiky a efektivity. Zdanění robotů by podle nich s sebou naopak přineslo některá rizika, ať už v oblasti obtížné praktické proveditelnosti, nenaplnění vlastních cílů zdanění či ohrožení fungování stávajícího ekonomického systému a z něj plynoucích přínosů. Spolu se zastánci uvalení daně na roboty jsou však i odpůrci tohoto nápadu přesvědčeni, že přinejmenším rozvinuté ekonomiky stojí před významnými strukturálními změnami, které nebudou zcela bez potíží a na něž bude třeba reagovat určitým typem regulace nebo přerozdělování.

¹⁵ SEAMENS, Robert. No, Robots Should Not Be Taxed. In: FORBES.com [online], Mar 3, 2017 @ 06:54 AM [cit. 2017-05-05]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/washingtonbytes/2017/03/03/no-robots-should-not-be-taxed/#6747da85d3dc>

Fake news a post-pravda nejen ve finanční a ekonomické oblasti

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 3804, Informační podpora a knihovna

Na podzim určil Oxfordský slovník jako slovo roku 2016 termín „post-truth“. Tento termín, který lze do češtiny přeložit jako „post-pravdivý“, je ve slovníku definován jako „vztahující se k okolnostem či určující okolnosti, ve kterých mají objektivní fakta menší vliv na formování veřejného mínění než apelování na emoce a osobní přesvědčení“. Důvodem byl masivní nárůst využívání tohoto slova v souvislosti s politickým děním ve Velké Británii (referendum o brexitu) a USA (zvolení Donalda Trumpa prezidentem)¹. Australský slovník Macquarie Dictionary vybral v lednu jako slovo roku pojem „fake news“ (falešné zprávy) tedy „dezinformace a hoaxy publikované na webových stránkách z politických důvodů či za účelem zvýšení návštěvnosti webu; nesprávné informace sdílené na sociálních médiích“². Oba pojmy bývají nyní v tisku používány v podobném kontextu, zejména v souvislosti s rostoucí silou sdělení na sociálních sítích a oslabováním tradičních médií a s aktuálním politickým děním. V následujícím textu budou představena témata, která jsou v souvislosti s těmito pojmy řešena v tisku, konkrétně jejich projevy v politice; názory, jak s „fake news“ bojovat a konkrétní navrhované přístupy a projekty. V neposlední řadě bude také zmíněno, zda a jak se falešné zprávy objevují ve finanční oblasti.

Pokles významu pravdivých informací a politika

Znaky postpravdivé politiky popisuje článek *Art of the lie; Post-truth politics*³ ze září loňského roku otištěný v časopise The Economist. Podle autora se post-pravdivá politika liší od propagandy v minulých dobách tím, že nyní pravda často není falšována či napadána, jednoduše není důležitá – důraz je kladen na emoce. Účelem lživých informací podle autora není vytvořit falešnou představu o světě, ale posílit předsudky. Uvádění věcí na pravou míru vede často k opačným důsledkům – spolu s pravdivými fakty se v tisku opakovaně objevuje původní mylná informace, čímž se zvyšuje šance, že si veřejnost špatnou informaci zafixuje.

Na roztržiténost současné komunikace politiků upozorňuje Sam Leith v článku *Public speaking, news media and the danger of fragmented messages*⁴. Autor srovnává komunikaci politiků v dnešní době se starověkým Řeckem a Římem, kdy existovalo jedno místo (agora či fórum), kde se debaty odehrávaly, jediné publikum (přímo přítomné na místě) a jeden společný jazyk. Nyní je situace jiná – sdělení jsou komunikována současně na blozích, na různých sociálních sítích i v tradičních médiích. Politici se snaží oslovit veřejnost více způsoby, přičemž mezi zprávami se objevují i „fake news“. Dále existují odlišné cílové skupiny (publika), což komunikaci ještě více komplikuje. Podle autora lze v tomto prostředí zaujmout jednu ze dvou strategií – využívat zmatek, vydávat protichůdná sdělení a zaujímat zároveň různé postoje (podle autora případ Donalda Trumpa), nebo komunikovat jednotné sdělení, které osloví co největší počet lidí (i když ne všechny). Podle autora je první ze strategií spíše krátkodobá, dlouhodobě se nemusí vyplatit.

Roli falešných zpráv kolujících na sociálních médiích před prezidentskými volbami v roce 2016 se zabývají Hunt Allcott a Matthew Gentzkow v nové studii *Social Media and Fake News in the 2016 Election*⁵. Ze studie vyplývá, že pouze 14 % Američanů považuje sociální média za nejvýznamnější zdroj předvolebních zpráv. Autoři dále potvrzují, že před volbami kolovalo výrazně více falešných zpráv ve

¹ MIDGLEY, Neil. Word of the Year 2016 is.... In: *Oxford dictionaries* [online]. [2016] [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://en.oxforddictionaries.com/word-of-the-year/word-of-the-year-2016>

² Macquarie Dictionary Word of the Year. In: *Macquarie Dictionary* [online]. Jan 25, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.macquariedictionary.com.au/resources/view/word-of-the-year/>

³ Art of the lie; Post-truth politics. *The Economist*. 420(9006), 9. ISSN 0013-0613. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

⁴ LEITH, Sam. Public speaking, news media and the danger of fragmented messages. In: *FT.com* [online]. February 1, 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/074e872e-e798-11e6-967b-c88452263daf>

⁵ ALLCOTT, Hunt a GENTZKOW, Matthew. *Social Media and Fake News in the 2016 Election* [online]. January 2017, revised April 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: www.nber.org/papers/w23089.pdf

prospěch Donalda Trumpa. Allcott a Gentzkow pracovali s databází zpráv, které byly označeny jako nepravdivé nejvýznamnějšími stránkami ověřujícími fakta, přičemž ze 156 nepravdivých zpráv, které se objevily 3 měsíce před volbami, jich ve prospěch Donalda Trumpa bylo 115. Tyto zprávy byly také více sdíleny a lidé si je více pamatovali. Dále autoři srovnávali vliv tradičních médií a sociálních médií na možnou změnu výsledků voleb a došli k závěru, že televize je zatím účinnější. Výzkum měl nicméně některá omezení (autoři např. pracovali pouze se zprávami, které si lidé přečetli a zapamatovali; vliv mohly mít i zprávy, které nebyly zahrnuté v databázi).

Nepravdivé zprávy se údajně objevují i v souvislosti s letošními volbami (viz např. článek *Rise of refugee 'fake news' rattles German politics*⁶ o situaci v Německu či článek *Macron campaign accuses Russia of using fake news*⁷ o zavádějících zprávách v předvolebních debatách ve Francii).

Boj proti falešným zprávám obecně

Různé možnosti v boji proti nepravdivým informacím shrnuje ve svém článku *What to do when the 'truth' is found to be lies*⁸ Timothy Garton Ash. Podle autora existuje více cest, jak se lze bránit – důsledným ověřováním zpráv, prohlubováním „internetové gramotnosti“ a její výukou na školách, podporou investigativní žurnalistiky mj. nadacemi či zachováváním veřejnoprávních médií. Zapojit by se měly i technologické společnosti zabudováním speciálních nástrojů, které budou falešné zprávy filtrovat.

To, že zjevné lži mezi lidmi kolovaly i dříve, připomíná v článku *Make 2017 the year we fight back against the tide of untruth*⁹ Michael Skapinker. Nyní se však zprávy pomocí sociálních sítí šíří rychleji a mají větší dosah. Nové nejsou ani informační bubliny a trvání si na „vlastních faktech“ – lidé mají „své vlastní verze pravdy“ odjakživa, např. v závislosti na svém politickém přesvědčení. Podle autora je třeba si nejprve přiznat svou vlastní zaujatost a poté fakta tvrdošijně ověřovat.

Také podle Rouly Khalaf nejsou „fake news“ žádnou novinkou, jde jen o jinou formu propagandy, která se liší pouze rychlostí šíření a svým dosahem. Autorka v článku *Taking the fight against fake news to the classroom*¹⁰ zmiňuje zavádění různých iniciativ na podporu digitální gramotnosti na školách a připomíná, že zatímco dříve se propaganda šířila k dětem zmanipulovanými učebnicemi historie, dnes se k nim dostává prostřednictvím sociálních sítí. Je proto nezbytné děti učit, jak se proti nepravdivým zprávám bránit.

Nad tím, zda je důsledné prosazování pravdivých údajů vůbec účinné v boji s „fake news“, se zamýšlí v delším článku *The problem with facts*¹¹ Tim Harford. Harford nachází paralelu mezi strategií amerického tabákového průmyslu v 50. a 60. letech a odmítáním (či neúčinností) faktů v dnešní době. Na počátku 50. let začaly vycházet odborné studie upozorňující na souvislost mezi kouřením a rakovinou plic. Někteří novináři předvíдали konec tabákového průmyslu, firmám se ale podařilo se ubránit díky speciální taktice. Tabákové firmy nejprve dávaly najevo, že se v problému angažují a slibovaly další výzkum. Dalším krokem bylo vytvoření pochybností a komplikování problému (připomínání, že rakovina plic může mít více příčin a že je důležité se soustředit na téma rakoviny jako takové, ne na cigarety). Následně byl zpochybnován výzkum v této oblasti. Nakonec tabákový průmysl prohlášoval, že je téma již obehnané a že by se novináři měli věnovat důležitějším otázkám. S pomocí této taktiky tabákový průmysl dosáhl toho, že pravdivé informace ztratily svoji účinnost.

⁶ CHAZAN, Guy. Rise of refugee 'fake news' rattles German politics. In: *FT.com* [online]. February 15, 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/11410abc-ef6e-11e6-ba01-119a44939bb6>

⁷ STOTHARD, Michael a HILLE, Kathrin. Macron campaign accuses Russia of using fake news. In: *FT.com* [online]. February 13, 2017 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5a180f18-f1dc-11e6-95ee-f14e55513608>

⁸ ASH, Timothy Garton. What to do when the 'truth' is found to be lies. In: *FT.com* [online]. December 23, 2016 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/631d6b58-c3b5-11e6-81c2-f57d90f6741a>

⁹ SKAPINKER, Michael. Make 2017 the year we fight back against the tide of untruth. In: *FT.com* [online]. December 14, 2016 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0098c170-be20-11e6-8b45-b8b81dd5d080>

¹⁰ KHALAF, Roula. Taking the fight against fake news to the classroom. In: *FT.com* [online]. March 22, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/218bc046-0e69-11e7-a88c-50ba212dce4d>

¹¹ HARFORD, Tim. The problem with facts. In: *FT.com* [online]. March 9, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ef2e2f8-0383-11e7-ace0-1ce02ef0def9>

Podle některých odborníků jsou nyní podobné taktiky využívány v politice. Dále existují různé studie, které např. ukazují, že „jednoduchá nepravda“ dokáže zvítězit nad komplikovanými fakty pouze tím, že je pochopitelnější a lépe se pamatuje. Fakta jsou dále často nudná a pravda může být někdy nepříjemná. Tim Harford v článku cituje řadu různých studií, které pomáhají vysvětlit, proč fakta někdy nefungují a proč projekty, které spočívají v pouhém uvádění skutečností na pravou míru, nemusí stačit. Podle autora nemohou novináři ani experti přimět veřejnost, aby se začala zajímat o fakta, je ale důležité najít způsob, jak zařadit, aby se lidé o fakta zajímat chtěli (sami od sebe).

Konkrétní iniciativy proti „fake news“ a názory na ně

Rostoucí problém s „fake news“ si uvědomují i někteří politici a další subjekty. Obecně lze komentáře a články rozdělit do několika skupin – část politiků upozorňuje na odpovědnost velkých společností (Facebook, Google), přičemž samy technologické společnosti již pomalu začínají určité kroky podnikat. Dále se objevují projekty zaměřené na ověřování faktů, popř. další iniciativy (spojené např. s výukou digitální gramotnosti na školách).

V Evropském parlamentu byla záležitost „fake news“ projednávána na počátku dubna, nepodařilo se ale najít shodu, jak problém řešit. Tisková zpráva *Fake news: how to counter misinformation*¹² informuje o rozdílných názorech různých europoslanců – např. slovinská členka Evropského parlamentu Tanja Fajon vidí řešení v pokutování subjektů, které závadný obsah neodstraní, řada jiných poslanců se naopak obává cenzury. Německá europoslankyně Julia Reda upozornila na to, že pouhé odstranění obsahu nepomáhá obětem šíření falešných zpráv. Další europoslankyně Martina Michels uvedla, že je třeba změnit klima v celé společnosti, neboť příčiny populismu a nenávistných projevů nelze nalézt na internetu.

Německo v současné době uvažuje o zavedení zákona, který by činil provozovatele sociálních sítí odpovědnými za zveřejněný ilegální obsah. V případě jeho neodstranění by provozovatelé čelili vysokým pokutám. V Německu obecně panují přísnější pravidla proti nenávistným projevům. V poslední době se zde navíc objevuje řada falešných zpráv spojených s migrační krizí. Pro a proti navrhovaného zákona jsou rozebrána v článku *Germany applies the brake to online hate speech*¹³. Zákon nebude řešit veškeré falešné zprávy, bude se vztahovat jen na zprávy, které jsou jednoznačně ilegální. Hrozí dále, že uživatelé začnou nahlašovat nepopulární zprávy, které ale nebudou nelegální. Přesto je návrh v článku hodnocen pozitivně, jako první krok k otevření debaty o tomto problému. Proti zákonu se však již vyslovil eurokomisař pro digitální trh Andrus Ansip. Podle Ansipa by neměla EU potlačovat inovace přílišnou regulací¹⁴. Ansip přitom již v lednu sám vyzval technologické společnosti, aby se problematikou začaly zabývat – komisař je podle svých slov zastáncem samoregulace, pokud to ale bude nutné, Evropská komise přijme další opatření¹⁵. Zatím byl v květnu loňského roku mezi Evropskou komisí a technologickými společnostmi uzavřen kodex, ve kterém se společnosti zavázaly odstraňovat označený obsah do 24 hodin¹⁶.

Jak již bylo zmíněno, samy technologické společnosti již pomalu začínají přijímat různá opatření v boji proti falešným zprávám a nenávistnému obsahu. Společnost Facebook v předchozích měsících uzavřela partnerství s několika subjekty zabývajícími se ověřováním faktů (mj. Politifact či Correctiv). Spolu s Googlem se Facebook stal dále součástí koalice Crosscheck, jejímž cílem bylo upozorňovat na nepravdivá tvrzení v souvislosti s prezidentskými volbami ve Francii. Obě společnosti zároveň

¹² EVROPSKÝ PARLAMENT. Fake news: how to counter misinformation. In: *European Parliament News* [online]. 10-04-2017 20:16 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/news/en/news-room/20170331STO69330/fake-news-how-to-counter-misinformation>

¹³ Germany applies the brake to online hate speech. In: *FT.com* [online]. March 14, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/75a8c190-08c1-11e7-97d1-5e720a26771b>

¹⁴ CHAZAN, Guy. EU digital commissioner attacks Germany's hate speech bill. In: *FT.com* [online]. March 20, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/1407bcd8-0d68-11e7-b030-768954394623>

¹⁵ BOND, David a ROBINSON, Duncan. European Commission fires warning at Facebook over fake news. In: *FT.com* [online]. January 30, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/85683e08-e4a9-11e6-9645-c9357a75844a>

¹⁶ BEESLEY, Arthur. Brussels urges US social media sites to act swiftly on hate posts. In: *FT.com* [online]. December 4, 2016 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/b3163cca-ba32-11e6-8b45-b8b81dd5d080>

omezují viditelnost organizací, které falešné zprávy vytvářejí (zprávy označené jako „sporné“ například nemohou být propagovány jako sponzorované příspěvky)¹⁷.

V posledních měsících vznikly či jsou připravovány i další projekty – webová stránka USAFacts.org vytvořená bývalým výkonným ředitelem společnosti Microsoft Stevem Ballmerem, kde jsou prezentovány údaje týkající se hospodaření americké vlády¹⁸ či portál Wikitribune.com zaměřený na ověřování údajů prezentovaných v článcích¹⁹. Možnou účinnost obou projektů komentuje v článku *Is do-it-yourself fact checking the future?*²⁰ Marcelo Gleiser. Podle autora je přínos obou projektů nesporný, nelze nicméně opomíjet to, že samotná fakta nestačí, důležité je brát v úvahu i jejich interpretaci. Výklad určité události různými novináři se může lišit, každý čtenář navíc může článek vnímat různě. Sdělení (ani ta založená na faktech) nelze oddělit od jejich tvůrců a příjemců.

„Fake news“ ve finanční a ekonomické oblasti a jejich dopady

Falešné zprávy se nevyhýbají ani finanční a ekonomické oblasti. Články *Post-truth demonetisation*²¹ a *India grapples with growth of fake news shared on WhatsApp*²² popisují situaci v Indii, kde se tamní vláda vloni na podzim náhle rozhodla zrušit bankovky vysokých hodnot²³. V prvním ze zmíněných článků se Ashutosh Varshney soustředí na to, jakým způsobem indická vláda opatření prezentovala veřejnosti. Podle autora byl kladen důraz spíše na pocity, předsudky a údajné zájmy většiny, namísto na fakta, což je znakem „postpravdivé politiky“. Cílem opatření bylo snížit korupci, vznikl nicméně dojem, že lidé, kteří se zrušením bankovek nesouhlasí, mají automaticky co skrývat. Indický premiér Modi se navíc snažil hlasy odpůrců umlčet i apelováním na národní hrdost tím, že kritiky označil za obyvatele Pákistánu. Vláda dále dala najevo, že nepřipouští neúspěch reformy, ačkoli jsou ekonomické dopady reformy zjevně sporné a nebyla na ni připravena ani administrativa. Následovat bude zřejmě demonstrace úspěšnosti opatření, na čemž by podle autora nebylo nic špatného, kdyby byla indická veřejná správa neutrální a nepotýkala se s korupcí. Náhlé zrušení bankovek v Indii má navíc další rozměr – mezi lidmi se prostřednictvím aplikace WhatsApp začaly šířit vymyšlené informace např. o tom, že nové bankovky budou označeny „nano-GPS čipy“, díky čemuž budou bankovky moci být kdekoli na světě vystopovány. Aplikace má v Indii více aktivních uživatelů než Facebook. Zprávy se začaly rychleji šířit i proto, že měla veřejnost pocit, že se cokoli může stát kdykoli (reforma byla až do poslední chvíle utajována, přístup vlády se ze dne na den měnil)²⁴.

Nepravdivé zprávy mají tendenci ovlivňovat dění i na finančních trzích, jak zmiňuje článek *Fake news infiltrates financial markets*²⁵. V reakci na kauzu s nadhodnocenými cenami akcií společnosti ImmunoCellular Therapeutics, která se zabývá výzkumem léků proti rakovině, již americká Komise pro burzu a cenné papíry (Securities and Exchange Commission) vydala varování proti placeným promo článkům. V roce 2012 byl zveřejněn článek, podle kterého se společnosti ImmunoCellular Therapeutics podařilo vyvinout lék, který měl být údajně účinný proti rakovině a levnější než alternativní lék jiné firmy.

¹⁷ MURGIA, Madhumita. Facebook and Google team up to fight fake news in France. In: *FT.com* [online]. February 6, 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/ffe4994a-ec8f-11e6-930f-061b01e23655>

¹⁸ About Us. *USA FACTS* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://usafacts.org/about>

¹⁹ *WikiTRIBUNE: evidence based journalism* [online]. © 2017 [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <https://www.wikitribune.com/>

²⁰ GLEISER, Marcelo. Is Do-It-Yourself Fact Checking The Future?. In: *NPR.org* [online]. May 3, 2017 5:31 PM ET [cit. 2017-05-10]. Dostupné z: <http://www.npr.org/sections/13.7/2017/05/03/526685311/is-do-it-yourself-fact-checking-the-future>

²¹ VARSHNEY, Ashutosh. Post-truth demonetisation. In: *Indian Express*. Jan 3, 2017. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

²² STACEY, Kiran. India grapples with growth of fake news shared on WhatsApp. In: *FT.com* [online]. February 12, 2017 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/64fdb23e-badc-11e6-8b45-b8b81dd5d080>

²³ Základní informace o opatření a jeho důsledcích se objevily i v českých médiích, více např. ČTK. Zrušení části bankovek vyvolalo v Indii chaos, ve frontách propukají rvačky. In: *idnes.cz* [online]. 12. listopadu 2016 17:39 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/v-indii-pokracuje-chaos-vyvolany-zrusenim-bankovek-fh4-zahranicni.aspx?c=A161112_171145_zahranicni_fka

²⁴ STACEY, Kiran, ref. č. 22

²⁵ FLOOD, Chris. Fake news infiltrates financial markets. In: *FT.com* [online]. May 5, 2017 [cit. 2017-05-11]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/a37e4874-2c2a-11e7-bc4b-5528796fe35c>

V důsledku toho došlo k výraznému růstu ceny akcií společnosti ImmunoCellular Therapeutics až na 155,2 amerických dolarů. Za napsání článku byl však autor firmou nepřímo zaplacen. Po zveřejnění nepříznivých výsledků klinické studie ceny akcií této společnosti prudce klesly a dnes se pohybují na úrovni pouhých 2,23 dolarů.

Ovlivnitelnost amerických obyvatel falešnými finančními zprávami zjišťoval výzkum citovaný v článku *Fake Financial News is a Real Threat to Majority of Americans: New AICPA Survey*²⁶. Z výzkumu, který byl provedený Americkým institutem certifikovaných účetních v souvislosti s měsícem finanční gramotnosti, například vyplynulo, že 77 % Američanů považuje za nutné učinit finanční rozhodnutí rychle poté, co se objeví nová rozhodující informace. 58 % Američanů dále věří, že nepravdivé zprávy vážně ohrožují jejich finanční rozhodování. Rizikem je právě impulzivní rozhodování se na základě zavádějících článků či titulků. Výsledky výzkumu dále naznačují, že přítomnost zavádějících zpráv výrazně ztěžuje mj. investování na akciovém trhu či nákup a prodej nemovitostí.

Problém rozlišit pravdu a lež ve finanční oblasti však mohou mít i profesionálové, jak naznačuje článek *The Future of Finance (A Special Report): Is it a Lie or the Truth? Finance Pros Can't Tell*²⁷. V časopise *Journal of Behavioral Finance* byla zveřejněna studie, jejíž součástí byl i výzkum, v němž měli účastníci – finanční profesionálové za úkol posuzovat pravdivost určitých sdělení. Mezi sděleními byly i zprávy, které Komise pro burzu a cenné papíry označila jako zavádějící či nepravdivé. Průměrná míra přesnosti při odlišování pravdivých a lživých tvrzení byla mezi účastníky pouze 49,4 %, přičemž výsledky nebyly ovlivněny věkem ani zkušenostmi.

V tomto textu byl shrnut obsah aktuálních článků, které se týkají poklesu významu pravdivých informací a rostoucího vlivu „fake news“ v politice i v dalších oblastech. Je nutné nicméně podotknout, že potřeba důsledně ověřovat pravdivost zpráv není žádným novým tématem, schopnost vyhledat a zhodnotit informace je mj. součástí dlouho zavedené definice informační gramotnosti²⁸. Hranice mezi různými termíny, které s „fake news“ souvisejí (propaganda, post-pravda), je dále někdy úzká; obsah termínů se různě prolíná a v některých případech je výraz „fake news“ používán spíše z důvodu, že je tento výraz nyní módní. To však nezmenšuje vážnost této problematiky. Je zřejmé, že debaty o tomto tématu budou pokračovat i v následujících měsících (mj. v souvislosti s nadcházejícími volbami v dalších evropských zemích).

²⁶ Fake Financial News is a Real Threat to Majority of Americans: New AICPA Survey. *Targeted News Service*. Apr 27, 2017. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

²⁷ GAGE, Deborah. The Future of Finance (A Special Report): Is It a Lie or the Truth? Finance Pros Can't Tell. In: *Wall Street Journal, Eastern edition*. Apr 25, 2017, R.6. ISSN 0099-9660. Dostupné také komerčně ze systému Proquest.

²⁸ Informační gramotnost. In: *KTD - Česká terminologická databáze knihovnictví a informační vědy (TDKIV)* [online]. Upraveno 28. 6. 2016 [cit. 2017-05-15]. Dostupné z: http://aleph.nkp.cz/F/?func=direct&doc_number=000002038&local_base=KTD

Daně

Johanna Hey, Thomas Hey

Abzugsverbot für Managergehälter : untaugliche Symbolpolitik

Zákaz odpočtu manažerských platů z daňového základu : nevhodná symbolická politika

Finanz-Rundschau, Jg. 99, (2017) Nr. 7, S. 309-318

Kritický článek k návrhu poslanců Sociálnědemokratické strany Německa (SPD) na omezení daňové odečitatelnosti odměn pro členy představenstev akciových společností, jež přesahují 500 tisíc eur ročně. Podle autorů nenaplní případná realizace tohoto návrhu předpokládané cíle jeho autorů, neboť lze očekávat jen zvýšené personální náklady spojené s odměňováním vedoucích pracovníků, které nepříznivě pocítí jak akcionáři, tak další zaměstnanci. V článku jsou rovněž diskutovány možné aspekty výsledného zákona, které by nemusely obstát před Spolkovým ústavním soudem. - Pozn.

Martin Děrgel

Akcie v účetnictví a daních z příjmů

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 8, s. 33-40

Příspěvek rozebírá účetní a daňové otázky související s akciemi. Nejdříve se věnuje účetnímu zatřídění akcií (dlouhodobý nebo krátkodobý finanční majetek), účetnímu ocenění akcií, účetnímu přecenění akcií a účtování jejich prodeje. Dále představuje daňové režimy příjmů z prodeje akcií a zaměřuje se zejména na osvobození od daně z příjmů právnických osob, osvobození od daně z příjmů fyzických osob (zmiňuje změnu podmínek osvobození od r. 2014 a od r. 2015) a na zdanitelné prodeje akcií. Problematika je ilustrována řadou příkladů.

Martina Kláseková

Ako dešifrovať zmeny v daniach a odvodoch z cenných papierov

Trend, Sv. 27, (2017) č. 12, s. 52

Stručně k problematice změn ve zdaňování a odvodovém zatížení cenných papírů na Slovensku. Autorka upozorňuje na zrušení maximálního vyměřovacího základu zdravotního pojištění pro všechny druhy příjmů od r. 2017 a zároveň na výjimky z tohoto pravidla. Zaměřuje se na zdanění a odvody z dividend, na možné osvobození od daně z příjmů u držby a prodeje cenných papírů a porovnává tento režim pro r. 2016 a 2017.

Stanislav Kryl

Alokace přepravy u řetězových transakcí v rámci EU

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2017, č. 1, s. 26-29

Pro správné posouzení řetězových transakcí z pohledu DPH je klíčové určit, ke kterému plnění v rámci řetězce lze přiřadit přepravu zboží. Tuto přepravu lze přiřadit pouze jednomu dodání a pouze toto dodání může být pro účely DPH osvobozeno od daně jako dodání do jiného členského státu. Autor rozebírá případ Euro Tyre Holding, kterým se zabýval SDEU v rámci řešení otázky, ke kterému dodání má být přiřazena přeprava zboží v situaci, kdy se jedná o dvě po sobě jdoucí dodávky stejného zboží a jedinou přepravu zajišťuje prostřední osoba (osoba vystupující jako kupující v jedné a jako prodávající v druhé transakci). Dále představuje řešení otázky zajištění přepravy dle směrnice o DPH a řeší ilustrační příklad alokace přepravy. Doporučuje analyzovat obchodní řetězce především z pohledu toho, zda plátcí správně identifikovali dodání zboží, které souvisí s přepravou. - Pozn.

Alžběta Vejvodová, Kateřina Kratochvílová

Citlivé údaje od bank a advokátů chce stát poslat celníkům i obcím

Právní rádce, Sv. 25, (2017) č. 4, s. 10-12

Připravovaná novela daňového řádu v souvislosti se zajištěním přístupu správce daně k některým údajům v návaznosti na výkon mezinárodní spolupráce při správě daní vyvolává bouřlivé reakce a kritiku u povinných osob. Příspěvek upozorňuje na změny, které novela přináší i nad požadavky transponované evropské směrnice o mezinárodní spolupráci v oblasti daní č. 2016/2258/EU (směrnice DAC 5). Všechny povinné osoby podle zákona o legalizaci výnosů z trestné činnosti budou muset na vyžádání finančním úřadům, celní správě nebo i obecním úřadům poskytovat informace získané při identifikaci a kontrole klienta. Autorky dále shrnují kritické reakce ze strany finančních institucí,

notářů, advokátů a daňových poradců na připravovaná opatření i odezvu MF na uvedené výtky. -- Viz také vyjádření ČAK k novele na s. 12 a kritická reakce V. Ambruze na s. 13. -- Viz také čas. Bulletin advokacie č. 4/2017, s. 4.

Stephan Weinert, Christian Schwarz, Stefan Stein

Country-by-Country-Reporting und die Substanzfrage : Referenzgröße Mitarbeiter
Country-by-Country Reporting a otázka substance : zaměstnanci jako referenční veličina

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 14, S. 737-742

Inciativa OECD a G20 proti erozi daňových základů a přesouvání zisků (BEPS) ukládá nadnárodním podnikům informovat finanční úřady zúčastněných zemí o ziscích, zaplacených daních, systémech svých převodních cen a dalších ukazatelích, pomocí nichž bude možné lépe určit skutečnou míru ekonomické aktivity, substance, a tedy i zisku jednotlivých provozoven (tzv. country-by-country reporting). Jedním z důležitých ukazatelů pro určení substance (tj. podílu provozovny na zisku koncernu na základě její velikosti a specializace) pak má být počet zaměstnanců. Autoři článku nicméně na základě tzv. RACI analýzy (Responsible, Accountable, Consulted, Informed) zemí EU a EHS včetně Švýcarska vyjadřují obavu, aby se tato veličina kvůli značným rozdílům mezi charakteristikami pracovního trhu a produktivitou práce v jednotlivých zemích nestala předmětem chybné interpretace, která by vedla až ke dvojímu zdanění. - Pozn.

Zdeněk Kuneš

Dovoz zboží a povinnost přiznat daň z přidané hodnoty

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 7, s. 13-17

Dovoz zboží nastane, pokud zboží vstoupí ze třetí země (zahraničí) na území Evropské unie. Při dovozu zboží je místem plnění podle zákona o dani z přidané hodnoty členský stát, ve kterém se na dovážené zboží přestanou vztahovat příslušná celní opatření, pokud je toto zboží při vstupu do EU dočasně uskladněno nebo je propuštěno do některého z celních režimů. Daňová povinnost pak vzniká v případě, kdy je zboží navrženo do celního režimu, ve kterém vzniká povinnost přiznat DPH (celní režim volný oběh, dočasné použití s částečným osvobozením od dovozního cla a konečné užití). Autor podrobně rozebírá jednotlivé případy uskutečnění zdanitelného plnění a vzniku povinnosti přiznat nebo zaplatit daň, také s ohledem na změny přijaté v souvislosti s novým celním zákonem (doprovodný zákon č. 243/2016 Sb.).

Václav Benda

DPH u maloobchodního a velkoobchodního prodeje zboží

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 8, s. 5-11

V článku jsou vysvětleny obecné podmínky a postup při uplatňování DPH v oblasti dodání zboží v maloobchodě a velkoobchodě včetně změn navrhovaných v novele zákona o DPH, která je součástí daňového balíčku. Autor nejprve charakterizuje pojem zboží podle zákona o DPH a návazně základní pravidla pro vymezení předmětu daně a místa plnění. Dále jsou s využitím příkladů vysvětlena pravidla pro vznik povinnosti přiznat daň, pro vystavování daňových dokladů, stanovení základu daně a sazeb daně i nárok na odpočet daně při prodeji zboží.

Karel Šimka

Dvě kauzy o daňově uznatelných rezervách

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2017, č. 1, s. 22-25

Příspěvek ukazuje na dvou rozsudcích Nejvyššího správního soudu z r. 2009 a 2016 řešení střetu "materiální spravedlnosti" v případě neoprávněně vytvořené daňové rezervy a prekluze práva vyměřit daň z příjmů. Autor seznamuje se skutkovými příběhy uvedených kauz a zvažuje, od kdy lze považovat nesprávně vykazovanou rezervu podle zákona č. 593/1992 Sb. za příjem, kdy má být takovýto příjem zdaněn a zda jej vůbec s odstupem času lze zdanit s ohledem na prekluzi. Zdůrazňuje, že judikatura NSS dává přednost prekluzi, tedy zásadě, že časový rozměr daňové povinnosti je jejím klíčovým a všemu ostatnímu nadřazeným rysem (tzn. uplyne-li dostatek času, je nezákonné jednání zhojeno). Uvádí, že přesah filozofie, z níž vycházejí oba popsané judikáty, nachází uplatnění i mimo oblast daňových rezerv.

Nikolaj Bjørnholm

First decision on the Arbitration Convention (90/436)

První rozhodnutí ohledně Úmluvy o arbitráži (90/436)

European taxation, Vol. 56, (2016) No. 12, p. 534-540

Článek je věnován případu před dánským soudem, který se týká otázky, zda dánské daňové úřady správně odmítly žádost poplatníka o proceduru vzájemné dohody (MAP) z důvodu, že neuvedl některé podrobnosti, které však podle poplatníka nebyly vyžadovány ani Úmluvou o arbitráži, ani Kodexem chování (Code of Conduct). Soud dal za pravdu daňovému poplatníkovi, přičemž článek rozebírá samotné rozhodnutí i jeho dopady. Soud podle autora rozhodl z pohledu daňových poplatníků pozitivně, protože aplikoval princip legality, když zkoumal, zda je, či není rozhodnutí dánských daňových úřadů dostatečně ospravedlněné právem. - Pozn.

Give and take : philanthropy

Dávej a ber : dobročinnost

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9033, p. 66-67

Příspěvek se zabývá fenoménem DAF (donor-advised fund), který obrátil svět filantropie naruby. Tradičně dával filantrop peníze přímo nějaké charitě nebo založil nadaci. DAF je typem účtu, který patří neziskové organizaci, a zatímco dárce zvažuje, kam by peníze měly jít, nezisková organizace je pro něj spravuje. Když se rozhodne pro charitu, tak jak ji definuje Internal Revenue Service, banka poskytne charitě grant a dárce se dostane daňové úlevy. DAF jsou velmi populární v Americe, i když podle skeptiků není jasné, zda se díky jejich činnosti dostane potřebným více peněz. Kritizována je i skutečnost, že daňové úlevy poskytované v souvislosti s dobročinností prospívají především bohatým, a že hospodaření DAF je neprůhledné.

Suhas Sagar

How "limited" is limited force of attraction? : an analysis of the relevant case law and the potential implications of the OECD/G20 BEPS initiative

Jak "omezený" je omezený princip zdanění celkového příjmu firmy ve státě stále provozovny? : analýza relevantního precedenčního práva a potenciální dopady iniciativy OECD/G20 proti BEPS

Bulletin for international taxation, Vol. 71 (2017), No. 3-4, p. 180-213

Článek 7 vzorové smlouvy OECD zakazuje tzv. princip zdanění celkového příjmu firmy ve státě stále provozovny (full force of attraction). Podle tohoto principu by mohly být zdaněny v určitém státě, ve kterém má firma stálou provozovnu, veškeré zisky této společnosti (tzn. ne pouze zisky, které lze přiřadit státě provozovně). Zmíněný princip je obecně ve světě odmítán, jeho omezená verze (limited force of attraction) však možná je. Ta spočívá ve zdanění dalších příjmů firmy nad rámec příjmů přiřaditelných státě provozovně, musí se však jednat o příjmy z prodeje zboží stejného nebo obdobného druhu, jako u příjmů, které byly přiřazeny státě provozovně (popř. o stejné či podobné aktivity). Autor v článku detailně analyzuje tuto problematiku s ohledem na vzorovou smlouvu OSN a precedenční právo v zemích, které "limited force of attraction" využívají. - Pozn. -- Článek je součástí monotematického čísla "Tax treaties in the time of BEPS and beyond".

Jan Škopek

Institut zneužití daňového práva v ČR a v EU

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 7, s. 236-244

Autor rozebírá otázku vztahu mezi zneužitím daňového práva a legální daňovou optimalizací. Nejprve stručně objasňuje pojem zneužití daňového práva a související pojmy (daňová optimalizace, agresivní daňové plánování) v českém právním řádu a věnuje se definici zneužití práva v české judikatuře. Dále mapuje vývoj české judikatury ve věcech zneužití daňového práva v oblasti daně z příjmů, v oblasti DPH a u krácení nároku na odpočet daně. Poté stručně seznamuje se zakotvením zákazu zneužití práva v právním řádu EU a zabývá se judikaturou SDEU a jejím vývojem ve zkoumané oblasti (zejména ve věci Halifax). V závěru konstatuje, že institut zneužití daňového práva byl uměle vytvořen českými soudy, a to s ohledem na vliv rozhodovací praxe SDEU. Zdůrazňuje, že tento institut a jeho čím dál častější aplikace v oblasti daňového práva vzbuzují otázky týkající se vztahu mezi dvěma základními právními zásadami, jimiž jsou zásada právní jistoty a vedle ní zásada materiální spravedlnosti. - Pozn.

Simona Hornochová

Majetek a některé související vztahy v novele zákona o daních z příjmů

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2017, č. 1, s. 11-15

Autorka informuje o navrhovaných úpravách, které přináší projednávaný daňový balíček (sněmovní tisk č. 873) do zákona o daních z příjmů. Upozorňuje na změny dotýkající se majetku daňových subjektů i vztahů s ním souvisejících, včetně finančních nástrojů, a soustředí se zejména na úpravy, které nejsou jen technické povahy, ale skutečně přinášejí určitý posun. Rozebírá změny týkající se zdanění majetku fyzických osob; nastavení daňového režimu tzv. rodinné fundace; daňového režimu finančního leasingu; rozšíření okruhu poplatníků, kteří mohou uplatňovat daňové odpisy, a změny v odpisování technického zhodnocení hmotného majetku; odpisů při zvýšení spoluvlastnického podílu; úpravy související s právem stavby; uvolnění podmínek při obchodování s finančními nástroji aj. - Pozn.

Wolfram Reiß

Materielle und formelle Voraussetzungen für die Befreiung der innergemeinschaftlichen Lieferung nach Art. 138, 131 MwStSystRL einschließlich postfaktischer Erweiterungen nach der Rechtsprechung des EuGH

Materiální a formální předpoklady pro daňové osvobození vnitrouijních dodávek podle článku 138 ve spojení s článkem 131 systémové směrnice k DPH včetně postfaktických rozšíření podle judikatury Soudního dvora EU

Umsatzsteuer-Rundschau, Jg. 66, (2017) Nr. 7, S. 254-267

Kritický článek k výkladům systémové směrnice EU k DPH (2006/112/ES) Soudním dvorem EU ve věci osvobození od platby DPH při vnitrouijní dodávce (v judikátech č. C-21/16 - Euro Tyre z 9.2.2017, č. C-24/15 - Plöckl z 20.10.2016 aj.), kdy soud od sebe oddělil předpoklady materiální a formální povahy. Soudní dvůr EU na jedné straně přiznává osvobození od DPH, i pokud adresát dodávky - plátcé daně nedisponoval v okamžiku dodávky daňovým identifikačním číslem a nejsou-li shledány důvody pro úmysl dopustit se daňového úniku. Na druhé straně ale daňová správa smí podle soudu daňové osvobození zamítnout, pokud dodavatel mohl být prokazatelně zapojen do daňového úniku odběratele či o něm měl povědomost. Autor příspěvku takový právní názor odmítá, neboť podle něj takováto kategorie "povědomosti" a nejednoznačné zacházení s materiálními předpoklady pro osvobození od daně mohou při své aplikaci zásadně oslabit právní jistotu v EU. - Pozn. -- Judikát C-21/16 - Euro Tyre viz v čísle na s. 271-276.

Alexander Sotolář

Městský soud v Praze: K uplatnění zásady ne bis in idem v daňových trestních věcech a k náhradě škody na daních

Trestněprávní revue, Sv. 16, (2017) č. 4, s. 98-103

Judikatura Městského soudu v Praze (sp. zn. 7 To 59/2016 ze dne 17.2.2016) k uplatnění zásady ne bis in idem (právo nebýt souzen a trestán dvakrát za tentýž čin) v daňových trestních věcech a k náhradě škody na daních.

L.V. Poležarova

Nalogovyje amnistii: o čem govorit zarubežnyj i otečestvennyj opyt
Daňové amnestie: o čem vypovídají zahraniční a domácí zkušenosti

Finansy, Sv. 2017, no. 2, s. 18-22

Daňové amnestie jsou nástrojem daňové politiky státu, který předchází plánovanému zpřísnění daňové legislativy. V článku jsou analyzovány charakteristické parametry a vlastnosti daňových amnestií a mechanismus jejich realizace. Autorka popisuje jednotlivé typy amnestií, ilustruje je na příkladu různých zemí (USA, Itálie, Velká Británie a Austrálie) a zmiňuje i ruské zkušenosti, zejména ve vztahu k offshorovým amnestiím v letech 2015-2016.

Ivo Šulc

Není daňová povinnost jako daňová povinnost

Bulletin Komory daňových poradců, Sv. 2017, č. 1, s. 30-35

Příspěvek upozorňuje na nejasnosti či neshody výkladů pojmu daňová povinnost v daňovém systému ČR a v té souvislosti se zaměřuje na aplikaci pojmu daňová povinnost ve vztahu daňového řádu a zákona

o spotřebních daních. Autor nejprve vymezuje význam a obsah pojmu daňová povinnost dle daňového řádu a poté dle zákona o spotřebních daních č. 353/2003 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Poté se zaměřuje na vznik daňové povinnosti dle analyzovaných právních předpisů. Zdůrazňuje, že daňovou povinností při aplikaci zákona o spotřebních daních bude jen a výhradně výše spotřební daně připadající na vyrobené nebo dovezené vybrané výrobky, u kterých vzniká povinnost daň přiznat a zaplatit podle § 9, a že v případě zákona o spotřebních daních nelze aplikovat daňovou povinnost podle daňového řádu. Problémy aplikace daňové povinnosti v oblasti spotřebních daní ve vztahu k daňovému řádu jsou ilustrovány na praktickém příkladu. - Pozn.

André Arjes, Frauke Foddanu

Neue Entwicklungen bei der Einlagenrückgewähr aus Drittstaaten : Anm. zu den BFH-Urteilen vom 13.07.2016 - VIII R 47/13 (DB 2016 S. 2392) und VIII R 73/13 (DB 2016 S. 2395)

Nový vývoj v otázce garance zpětného vyplacení vkladu ze třetích zemí : poznámka k rozsudkům Spolkového finančního dvora z 13.07.2016 - VIII R 47/13 (v DB 2016 s. 2392) a VIII R 73/13 (v DB 2016 s. 2395)

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 13, S. 688-692

Zatímco zpětné vyplacení vloženého vkladu do tuzemské či na území EU/EHS registrované kapitálové společnosti je v Německu pro tamního podílníka daňově neutrální, podobné transakce ze společností nacházejících se ve třetích zemích byly ale často daňovou správou považovány za zdanitelnou dividendu. Teprve judikát Spolkového finančního dvora z 20.10.2010 toto nerovné postavení do značné míry napravil výkladem postulujícím zásadu ekvivalence: daná transakce by tedy měla být daňově neutrální, je-li také v legislativě třetího státu považována za vyplacení vloženého kapitálu. Dvojice rozsudků z 13.7.2016 tuto judikaturu ale ještě dále rozšířila a konstatovala, že celé relevantní znění německého zákona o dani z příjmů je v rozporu jak s německým ústavním, tak i unijním právem. Autoři článku oba tyto judikáty analyzují a popisují jejich možné praktické dopady. - Pozn. -- K oběma rozsudkům Spolkového finančního dvora z roku 2016 viz Der Betrieb sv. 69, (2016) č. 41, s. 2392-2397; k dosud sporným otázkám zejména při posuzování daňové povinnosti u vrácení vkladů z amerických společností viz Der Betrieb sv. 70, (2017) č. 16, s. 871-879.

Fabiola Annacondia

Practical information on European VAT : January/February 2017

Praktické informace o evropské DPH : leden/únor 2017

International VAT monitor, Vol. 28 (2017), No. 1, green pages (17 p.)

V tradičním přehledu, který vychází v časopise "International VAT monitor" vždy v 1. čísle roku, jsou uvedeny různé informace o dani z přidané hodnoty v jednotlivých evropských zemích (členských i nečlenských EU). Přehled zahrnuje informace o sazbách daně, o různých prahových hodnotách (např. pro vrácení DPH nerezidentům), o formátu identifikačního čísla DPH, úřadech daňové správy, kde mohou nerezidenti obdržet informace o národních pravidlech DPH a o úřadech, které nerezidentům vrací DPH. Zveřejněná data se vztahují k 1.1.2017. - Pozn.

Danuše Nerudová

Restart projektu C(C)CTB aneb rozpočtové dopady na Českou republiku

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 3, s. 28-30

Evropská komise zveřejnila v říjnu 2016 balíček legislativních návrhů, který by měl přispět k eliminaci přesouvání korporátních zisků a k potlačení agresivního daňového plánování společností. Jeho součástí je návrh směrnice Rady o společném základu daně (CCTB), tj. zavedení společných pravidel pro konstrukci základu daně, a poté směrnice Rady o společném konsolidovaném základu daně (CCCTB) s konsolidačním prvkem. Autorka porovnává tyto návrhy s návrhem směrnice o CCCTB z r. 2011 a upozorňuje na odlišnosti úprav, které obsahují nové směrnice. Zdůrazňuje, že směrnice CCTB obsahuje elementy ATAD II vycházející z iniciativy OECD BEPS a evropské směrnice proti obcházení daňové povinnosti (GAAR, pravidla pro řešení tzv. hybridních nesouladů, definice stále provozovny, super sleva na výzkum a vývoj aj.). Dále porovnává potenciální dopady implementace návrhu z r. 2011 a návrhu z r. 2016 na korporátní základy daně alokované v ČR.

Hana Procházková, Michal Klečka

Spuštění 2. fáze elektronické evidence tržeb

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 3, s. 22-24

Od 1.3.2017 byla spuštěna druhá vlna elektronické evidence tržeb. V té souvislosti autoři v příspěvku definují činnosti, osoby a podmínky, za kterých jsou podnikatelé povinni v rámci svojí ekonomické činnosti maloobchodu a velkoobchodu od 1.3.2017 evidovat hotovostní tržby. Zabývají se také novým stanoviskem GFR k evidenci tržeb u online plateb (určení okamžiku uskutečnění evidované tržby u platebních operací realizovaných prostřednictvím internetu ze 3.2.2017). Poté rozebírají situaci evidence tržeb v případě dobírek a reagují na některé komplikace s určováním evidované tržby u dobírek. - Pozn.

Estefanía López Llopis

Tax regime applicable to consolidated tax groups in Spain : an analysis in light of EU law

Daňový režim použitelný vůči konsolidovaným daňovým skupinám ve Španělsku : analýza ve světle práva EU

European taxation, Vol. 56, (2016) No. 12, p. 542-551

Článek analyzuje dopady španělské daňové reformy (zákon č. 27/2014) týkající se definice daňové konsolidované skupiny a podmínek pro členství ve skupině, zejména požadavku být španělským daňovým rezidentem. Autorka posuzuje vliv klíčových případů před Evropským soudním dvorem (ESD) v této oblasti na španělskou daňovou reformu a dochází k závěru, že reforma byla přijata za účelem zajištění souladu režimu daňové konsolidace s právem EU (zejména se svobodou usazování). V důsledku reformy tak k režimu daňové konsolidace má přístup i skupina kontrolovaná společností, která není španělským rezidentem. Stále provozovny mohou také vystupovat v roli závislých entit a společnosti nepřímo kontrolované nerezidenční entitou mohou těžit z výhod daňové integrace. Dle autorky musí být daňový konsolidační režim ve Španělsku dále doplněn, aby byl zcela kompatibilní s právem EU. Autorka si klade otázku, zda by měla být na základě rozhodnutí ESD povolena španělská daňová integrace i za hranicemi Španělska (jako to je v jiných členských státech). - Pozn.

Luc De Broe and Joris Luts

Taxation of remuneration from employment aboard a ship or aircraft operated in international traffic : interpretation issues under Article 15(3) of the OECD model

Zdanění odměn pobíraných z důvodu zaměstnání vykonávaného na palubě lodi nebo letadla provozovaných v mezinárodní dopravě : otázky interpretace podle článku 15 odstavce 3 vzorové smlouvy OECD

Bulletin for international taxation, Vol. 71 (2017), No. 3-4, p. 154-169

Autoři v článku podrobně hodnotí odstavec 3 článku 15 vzorové smlouvy OECD z hlediska jeho předmětu, cílů, podmínek aplikace a vztahu k dalším ustanovením vzorové smlouvy. Podle jejich názoru je současné znění textu odstavce 3 sporné, vytváří řadu otázek, jak ustanovení interpretovat, a někdy může vést dokonce k dvojímu nezdanění nebo k dvojímu zdanění. Řada problémů by mohla být vyřešena zakomponováním diskuzního návrhu z roku 2013 do bilaterálních smluv. Tento diskuzní návrh by měl být přijat a zveřejněn v roce 2017, již přijaté smlouvy ale neovlivní. Podle autorů je také škoda, že změny nebyly představeny v rámci tzv. mnohostranného nástroje vytvořeného v souvislosti s iniciativou OECD/G20 proti BEPS. - Pozn. -- Článek je součástí monotematického čísla "Tax treaties in the time of BEPS and beyond".

Dinis Tracana

The effect of the OECD/G20 BEPS initiative on the attribution of profits to permanent establishments : the special case of agency permanent establishments

Vliv iniciativy OECD/G20 proti BEPS na přisuzování zisků stálým provozovnám : zvláštní případ zástupců jako stálých provozoven

Bulletin for international taxation, Vol. 71 (2017), No. 3-4, p. 214-234

Podmínky pro vznik stálé provozovny podniku v určitém státě v důsledku činnosti zástupce firmy upravuje článek 5 odstavce 5 vzorové smlouvy OECD. Konkrétně musí být zástupce osobou, která není považována za nezávislého zástupce a která jedná ve smluvním státě na účet podniku a má a obvykle využívá oprávnění uzavírat smlouvy jménem tohoto podniku. Autor v článku zkoumá vliv Opatření 7

iniciativy OECD/G20 proti erozi daňového základu a přesouvání zisků na koncept závislých zástupců a stálých provozoven. Dále představuje diskuzní návrh OECD z roku 2016 k přisuzování zisků. - Pozn. -- Článek je součástí monotematického čísla "Tax treaties in the time of BEPS and beyond".

The red and the brown : tax reform

Červení a hnědí : daňová reforma

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9034, p. 33

Poslanec Pete Sessions chtěl přinést republikánům štěstí při schvalování náhrady za Obamův zákon o zdravotním pojištění a vzal si do sněmovny hnědý oblek na počest Ronalda Reagana. Poté, co návrh reformy neprošel, se ukazuje, že je snadnější se oblékat jako Reagan než vládnout jako on. Platí to i v případě daňové reformy, ke které nedošlo od roku 1986. Mezi republikány a demokraty panuje určitá shoda, že sazby daně z příjmů fyzických i právnických osob by se měly snížit a mezery v zákoně odstranit, ale tím to končí. Na americkém daňovém systému nejvíce zaráží jeho složitost - za uplynulých třicet let se objem daňového zákoníku kvůli různým výjimkám a dodatkům ztrojnásobil. Snížení daňových sazeb by si vyžádalo nějakou kombinaci ukončení výjimek, zvýšení deficitu a zadlužení.

Brian J. Arnold

The UN Committee of Experts and the UN Model : recent developments

Výbor expertů OSN a vzorová smlouva OSN : aktuální vývoj

Bulletin for international taxation, Vol. 71 (2017), No. 3-4, p. 131-136

Príspevek shrnuje témata diskutovaná na 12. a 13. jednání Výboru expertů OSN pro mezinárodní spolupráci v daňových záležitostech. Jednání, která od loňského roku probíhají nově dvakrát ročně, se konala v říjnu 2016 v Ženevě a v prosinci 2016 v New Yorku. Na 12. jednání byl mj. schválen komentář k novému článku vzorové smlouvy OSN, který se týká poplatků za technické služby. Na 13. jednání byl nový článek označen jako 12A. V souvislosti s nadcházející aktualizací vzorové smlouvy v roce 2017 se na 13. jednání dále hovořilo např. o nových ustanoveních proti zneužívání smluv či o novelách článku 3 a komentáře k článku 8 (mezinárodní doprava). - Pozn. -- Článek je součástí monotematického čísla "Tax treaties in the time of BEPS and beyond".

Sijbren Cnossen

VATs in Africa : works in progress

DPH v Africe : práce pokračují

International VAT monitor, Vol. 28 (2017), No. 1, p. 7-8

Odborníci si často od Afriky mnoho slibují - očekává se růst životní úrovně a hospodářský růst. Změny ale nemohou přijít bez výraznějších investic do vzdělání, zdravotnictví a dalších oblastí. Vzhledem k relativně nízkému zdanění vůči HDP není zatím k podobným investicím prostor. Pokud by tedy mělo dojít k hospodářskému rozvoji, je nutná mobilizace daňových příjmů, a to nejlépe pomocí DPH (správa této daně je jednodušší a daň méně poškozují ekonomický růst). Daň z přidané hodnoty je zavedena ve 45 z 54 afrických zemí, přičemž převažuje "evropská podoba" daně s řadou výjimek a s různými daňovými sazbami. V mnoha státech je nastavení daně neefektivní, řada zboží je např. zdaněna nulovou sazbou. Průkopníkem v reformě DPH je Keňa následovaná Tanzanií. Článek je úvodníkem ke speciálnímu monotematickému číslu o DPH v Africe. Další články se týkají afrických států, kde DPH zatím není zavedena; DPH v Keni, Nigérii, Kongu a Jihoafrické republice a daňové spolupráce v oblasti DPH mezi státy SADC (Southern African Development Community). -- Další články k tématu čísla viz s. 9-49.

Bohumila Kotonová

Vratky daně za zelenou naftu

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 4, s. 3, 12-13

Zákonem č. 453/2016 Sb. došlo k úpravě zákona o spotřebních daních. Změny se týkají vrátek daně na zelenou naftu (§ 57 zákona o spotřebních daních). Nově je rozšířen okruh činností, u kterých lze uplatňovat nárok na vrácení daně ze zelené nafty. Dále byly upraveny lhůty a způsoby pro podání daňových příznání. Výše nároku na vrácení daně se liší podle druhu pohonné hmoty, činnosti a období, kdy vznikl nárok na vrácení. Změny budou podle autorky pro celní správu znamenat výrazný nárůst administrativy. -- K tématu také krátce viz s. 14.

Ivan Macháček

Zdanění příjmů z FVE v roce 2017

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 7, s. 2-5

Článek představuje stávající způsob zdanění příjmů z fotovoltaických elektráren (FVE) a na příkladech ukazuje daňové odpisování hmotného majetku využívaného k výrobě elektřiny z FVE. Autor se zaměřuje na porovnání zdanění příjmů z FVE u poplatníka daně z příjmů fyzických osob a jeho postup pro r. 2016 a pro r. 2017 (v návaznosti na novelu č. 125/2016 Sb.). Dále osvětluje změny v odpisování hmotného majetku využívaného k výrobě elektřiny ze slunečního záření podle § 30b zákona o daních z příjmů s ohledem na zákon č. 346/2010 Sb. -- Viz také příspěvek v DHK č. 8/2017, s. 17.

Matěj Nešleha

Změny v daňových a souvisejících zákonech sněmovním tiskem 873

Daně a právo v praxi, Sv. 22, (2017) č. 3, s. 9-12

Autor představuje sněmovní tisk č. 873 (tzv. daňový balíček), který je legislativním návrhem novel několika daňových a souvisejících zákonů. V článku se blíže zaměřuje na změny týkající se zdanění fyzických osob (zastropování výdajových paušálů, osvobození příjmu z prodeje nemovité věci a řešení spoluvlastnictví k nemovité věci, další osvobození příjmů, změny u příjmů ze zaměstnání a ze samostatné činnosti, změny odpisování hmotného majetku, slevy na dani, daňová zvýhodnění a odčitatelné položky). -- Viz také příspěvek v čas. Auditor č. 3/2017, s. 8-15 a v čas. Účetnictví v praxi č. 4/2017, s. 4-9.

Tat'ána Dudáčková

Dluhová krize v Řecku : zpráva Mezinárodního měnového fondu, aktuální situace a komentáře

Finanční a ekonomické informace, Sv. 2017, č. 4, s. 9-13

Přehledový článek k tématu dluhové krize v Řecku. Řecko bude v červenci 2017 potřebovat uvolnění dalších peněz, na poskytnutí této pomoci však dlouho neexistovala mezi členskými státy eurozóny shoda. Německo (spolu s dalšími státy) požaduje, aby se zapojil i Mezinárodní měnový fond, ten svou účast ale podmiňuje dalšími reformami na straně Řecka a nesouhlasí s některými opatřeními, které po Řecku požaduje EU. - Pozn. Plný text dostupný z: http://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF_2017-c-04_2017-04_Financni-a-ekonomicke-informace-42017.pdf

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 22, (2017) č. 4

Uplatňování paušálních výdajů v roce 2017 (s. 2-9); Zdanění převodu podílu v obchodní korporaci (s. 10-18); Automobil podnikatele a zaměstnance na pracovní cestě (s. 19-23); Problematické aspekty solárního odvodu (s. 24-31); Daňové asignace (s. 32-34); Právní úprava promlčení a prekluze v občanském zákoníku (s. 35-39); Dodatečné daňové přiznání v judikatuře správních soudů (s. 45-48).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 18, (2017) č. 5

Zákon o DPH - novela (s účinností od 1.7.2017) (s. 3-5); Samostatný základ daně z příjmů právnických osob (s. 11-14); Příjem z titulu darování a dědění (s. 15-17); Zdanění příjmů FO z kapitálového majetku (s. 20-23); Finanční leasing z pohledu DPH (s. 27-29); Zaměstnavatelé a řešení chyb ve zdravotním pojištění (s. 47-50); Dovolená bez souhlasu zaměstnavatele (s. 59-61); Odstupné při převedení na jinou práci (s. 70-72).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 25, (2017) č. 7

Zdanění příjmů z FVE v roce 2017 (s. 2-5); K problematice závislé činnosti - způsob provádění oprav zálohové daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (s. 6-9); Sleva za rychlou platbu v účetnictví a daních (2.) (s. 10-13); Dovoz zboží a povinnost přiznat daň z přidané hodnoty (s. 13-17); Rozšíření trvalého použití režimu přenesení daňové povinnosti a navrhované změny (s. 17-21); K chybně uplatňované slevě na dani (s. 22); Novela zákoníku práce za dveřmi (s. 23-29); Aktuálně k dani z příjmů právnických osob a kontrolnímu hlášení (s. 32); Využití účetních informací pro externí reporting a management - vypovídací schopnost účetních výkazů v českých podmínkách (s. 33-40).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK**Sv. 25, (2017) č. 8**

Oprava výše DPH u pohledávek za dlužníky v insolvenčním řízení (s. 2-5); DPH u maloobchodního a velkoobchodního prodeje zboží (s. 5-11); Auto zaměstnance na pracovní cestě - srovnání roku 2016 a 2017 (s. 12-16); Sdělení ke zdanění příjmů plynoucích fyzické osobě z provozu výroby elektřiny (s. 17); Daňový balíček Poslanecká sněmovna znovu schválila (s. 18); Následky podání šikanózního insolvenčního návrhu - judikát NSS (s. 19-21); Kdo, kdy a komu má uhradit zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele? (s. 25-28); Akcie v účetnictví a daních z příjmů (s. 33-40).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2017, č. 8**

Pokyn GFŘ D-29 k prominutí pokut za nepodání kontrolního hlášení (s. 1-3); Zdravotní pojištění a souběh zaměstnání se samostatnou výdělečnou činností v roce 2017 (s. 5-6).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2017, č. 9**

Použití soukromého automobilu na pracovní cestě v příkladech (s. 1-5); EET : pokračování druhé - charakteristika druhé fáze včetně souvisejících problémů a nejasností (s. 5-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2017, č. 7-8**

Základ daně - pro účely DPH, základ daně ve zvláštních případech, při dovozu zboží, oprava základu daně (s. 1-8); Stravování zaměstnanců - dotazy a odpovědi (s. 9-10); Identifikovaná osoba - dotazy a odpovědi (s. 10).

Hospodářské noviny**Sv. 61, (2017) č. 77 (20.4.2017)**

Ve jménu nižších daní: ekonomice se daří, a tak politici před blížícími se volbami přicházejí s návrhy, jak snižovat lidem a firmám daně. Naposledy tak učinila ODS. Jediná ČSSD chce upravovat některé daně směrem nahoru (s. 2); Vláda schválila zdanění dluhopisů - nové zdanění výnosů z korunových dluhopisů (s. 3) a související článek na s. 7; Babiš slibuje úlevy od EET hasičům i rybářům - úlevy pro spolky a podnikatele s nejnižšími příjmy (s. 4); Česko zažívá patentové žně (s. 12).

Účetnictví v praxi**Sv. 17, (2017) č. 3**

Oceňování zásob vlastní výroby (s. 4-12); Změny v DPH plánované pro rok 2017 (s. 13-17); Benefity poskytované jednateli společnosti s ručením omezeným (s. 25-30); Zajištění daní (s. 34-40).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Kateřina Gawthorpe

Competition of currencies: an alternative to legal tender [elektronický zdroj]**Měnová konkurence jako alternativa k zákonnému platidlu**

Prague economic papers, Vol. 26 (2017), No. 2, p. 198-212

Autorka se v článku zabývá z teoretického pohledu existencí zákona o zákonných platidlech a měnovou konkurencí. Konkrétně vytváří speciální model, s jehož pomocí srovnává nynější situaci (existence zákonného platidla) se situací, která by umožňovala současnou existenci většího množství platidel v oběhu. Na základě simulací v programu Matlab autorka zjišťuje, že umožnění současné existence alternativních platidel vede v konečném důsledku ke zvýšení cenové stability, problémem je však přechodné období před dosažením cenové stability, kdy naopak dochází k výrazným výkyvům míry inflace. - Pozn. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2017/04/Prague_Economic_Papers_2_2017_str_198-212.pdf

Michael Brackmann

Das Kapital und sein Mehrwert : 150 Jahre "Das Kapital"

Kapitál a jeho přidaná hodnota : 150 let od vydání "Kapitálu"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 74 (13.4.2017), S. 44-48

V dubnu 1867 dokončil Karel Marx první část "Kapitálu", svého stěžejního díla. U příležitosti 150. výročí od napsání této knihy autor článku hodnotí Marxův vklad do dějin myšlení a klade si otázku, zda má "Kapitál" co říci i současnosti. -- Články s námětem Marxových hypotetických odpovědí na fenomény současnosti (Islámský stát, Veggie Day, nepodmíněný základní příjem a emisní skandál VW) na s. 48-49; o Marxovi a marxismu viz také rozhovor s ekonomem H.-W. Sinnem na s. 50-51.

Patrik Kupkovič

Dynamika inflácie v krajinách monetárnej únie : jej vplyv na spoločnú hospodársku politiku

Politická ekonomie, Sv. 65, (2017) č. 1, s. 62-81

Studie se zabývá vlivem inflační dynamiky na společnou hospodářskou politiku měnové unie a zkoumá ho prostřednictvím malého novokeynesiánského modelu měnové unie. Tento makroekonomický model měnové unie je tvořen dvěma rozdílně velkými ekonomikami, jednou malou otevřenou a druhou velkou ekonomikou představující zbytek měnové unie, obě oblasti mají typickou NKPC a hybridní NKPC (novokeynesiánská Phillipsova křivka, NKPC). Do modelu je zahrnuta nadnárodní politická autorita, která integruje a koordinuje měnovou autoritu s národními fiskálními autoritami. Autor ukazuje, že dynamika inflace v členských státech měnové unie sehrává významnou roli při tvorbě optimální společné hospodářské politiky. Výsledky naznačují, že v situaci asymetrické dynamiky cen v zemích měnové unie dominuje význam země s výrazně vyšší perzistencí v inflační dynamice (hybridní NKPC). - Pozn.

By Robert E. Hall

High discounts and high unemployment

Vysoké diskontní sazby a vysoká nezaměstnanost

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 2, p. 305-330

Autor se v článku zabývá vztahem fluktuace diskontních sazeb a fluktuace nezaměstnanosti. Vychází přitom z tzv. Diamondova-Mortensenova-Pissaridesova modelu (DMP model), podle kterého zaměstnavatelé přestávají investovat do přijímání nových pracovníků, jestliže se jim najímání zaměstnanců nevyplácí. Dochází k růstu nezaměstnanosti, přičemž v konečném důsledku se nezaměstnanost stabilizuje na vyšší úrovni. Je ale sporné, jaký faktor způsobuje to, že se tvorba nových pracovních míst přestává vyplácet. Jako jedna z možných příčin bývá v literatuře uváděn pokles produktivity, toto vysvětlení však nekoresponduje s vývojem např. ve Spojených státech. Podle alternativního vysvětlení, kterému se autor detailně věnuje v článku, je příčinou výkyvů nezaměstnanosti růst diskontních sazeb na akciových trzích, který způsobuje pokles různých typů investic, mj. i do tvorby pracovních míst. Dochází k poklesu čisté současné hodnoty z přijetí nového zaměstnance, k poklesu podnětů pro tvorbu pracovních míst a k růstu nezaměstnanosti. Tyto závěry jsou v souladu s DMP modelem. - Pozn.

Russell Golman, David Hagmann, and George Loewenstein

Information avoidance

Vyhýbání se informacím

The Journal of economic literature, Vol. 55 (2017), No. 1, p. 96-135

Z pohledu ekonomické teorie jsou informace užitečné, pokud vedou k lepšímu rozhodování. Někteří lidé se nicméně informacím záměrně vyhýbají i přesto, že by jim znalost informace mohla pomoci. Příkladem mohou být jedinci, u kterých hrozí vážné onemocnění a kteří se vyhýbají testům, nebo manažeři, kteří nejsou ochotni vyslechnout argumenty, které jsou v rozporu s jejich předběžným rozhodnutím. Autoři v článku shrnují dosavadní poznatky z odborné literatury k tomuto tématu. V závěru uvádějí důsledky záměrného vyhýbání se informacím v různých oblastech (např. medicína, životní prostředí, politika, aj.). - Pozn.

Eugene Fama ; [rozhovor vedl] Ján Záborský

Miliarda lidí unikla chudobe. Bez finančních trhů by to nešlo : otec moderných financí

Trend, Sv. 27, (2017) č. 13, s. 32-35

Rozhovor s nositelem Nobelovy ceny za ekonomii profesorem E. Famou. Věnuje se tématům výzkumu v oblasti financí, svého akademického působení, regulace finančních institucí a efektivity trhů. Zmiňuje také implementaci teorie efektivních trhů.

Pavel Sirůček

Polozapomenuté postavy ekonomického myšlení : O. R. Lange

Acta Oeconomica Pragensia, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 79-88

Průspěvek představuje osobnost a odborné působení významného polského ekonoma a politika O. R. Langeho a připomíná jeho vklad nejen v rámci debat o racionalitě a efektivnosti socialismu. Autor shrnuje jeho životní příběh, profesní kariéru i emigraci do USA v r. 1937. Dále rozebírá vědecko-výzkumné aktivity tohoto reformního marxisty na poli ekonometrie, teoretických i praktických problémů socialistických ekonomik, hospodářského plánování, kapitalismu a nezaměstnanosti. Podrobněji se věnuje Langeho koncepci socialismu, modelu tržního socialismu a úvahám o ekonomické racionalitě socialismu. Text je doplněn výběrem z Langeho prací. - Pozn.

By B. Douglas Bernheim and Erik Madsen

Price cutting and business stealing in imperfect cartels

Záměrné snižování cen a přetahování zákazníků od konkurence u nedokonalých kartelů

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 2, p. 387-424

Tradiční modely koluze u průmyslových kartelů nezohledňují podle autorů dostatečně dva jevy, které se objevují v praxi - skutečnost, že dochází k podvádění (firmy se záměrně odchyľují od kartelových dohod) a skutečnost, že pokud je podvod odhalen, nebývá potrestán. Autoři v článku představují model, který tento nedostatek řeší zakomponováním dvou faktorů - záměrného snižování cen (price cutting) a přetahování zákazníků od konkurence (business stealing). - Pozn.

Matthew O. Jackson, Brian W. Rogers, and Yves Zenou

The economic consequences of social-network structure

Ekonomické důsledky struktury sociálních sítí

The Journal of economic literature, Vol. 55 (2017), No. 1, p. 49-95

Lidské jednání ovlivňují vztahy s dalšími lidmi. Znalost sociální struktury je nutná při tvorbě mnoha různých regulací, mj. např. při snižování nezaměstnanosti či kriminality. Autoři v článku zkoumají dosavadní literaturu v této oblasti - zabývají se charakteristikami sociálních sítí z mikro- i makro-pohledu, řeší, jak tyto charakteristiky ovlivňují učení, rozhodování a chování. V závěrečných částech článku autoři shrnují "výzvy" budoucího výzkumu (např. vícenásobnost vztahu v sítích, chyby měření, aj.) a témata a poznatky vyplývající z dosavadní literatury. - Pozn.

Milan Hrdý, Eva Ducháčková

Valuation standards for insurance companies in the financial theory [elektronický zdroj]

Standardy oceňování pojišťoven ve finanční teorii

Prague economic papers, Vol. 26 (2017), No. 2, p. 227-239

Autoři se v článku zabývají různými metodami oceňování pojišťoven - hodnotí dosavadní publikované názory na toto téma, analyzují různé metody a posuzují jejich využívání v praxi. V literatuře se objevuje několik přístupů - přístup založený na příjmech pojišťovny, přístup založený na tržním porovnání, přístup založený na aktivech a tzv. metoda obligačního cenového modelu (bond pricing model). Tyto přístupy mohou být dále kombinovány. Autoři dále hodnotí a porovnávají dva z těchto kombinovaných modelů a poskytují některá doporučení k využívání modelů oceňování v praxi. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.606>

By Ulrike Malmendier and Klaus M. Schmidt

You owe me

Mám to u tebe

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 2, p. 493-526

Dáváním dáreků obchodním partnerům či politikům se firmy často snaží ovlivnit rozhodování příjemce dárku ve svůj prospěch a na úkor třetí strany. V článku je představena experimentální studie, s jejíž pomocí autoři ukazují, že rozhodování může ovlivnit i malý dárek a to i přesto, že si je obdarovaný vědom úmyslu dárce. Ke změně chování vede i situace, kdy se firma rozhodne dar nepředat, i když má možnost - v takovém případě se druhá strana rozhodne firmu "potrestat" nekoupením jejího výrobku. Autoři dále v článku hodnotí účinnost různých regulací v této oblasti. - Pozn.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Erkki Liikanen ; [rozhovor vedli] Jan Mallien, Helmut Steuer

"Die Zinsen bleiben niedrig"

"Úroky zůstanou nízko"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 68 (5.4.2017), S. 32-33

Rozhovor s guvernérem finské centrální banky E. Liikanenem o perspektivách měnové politiky Evropské centrální banky v době mírného oživení inflace. Podle Liikanena ale zatím není důvod revidovat prognózy ECB, podle nichž by inflace měla do roku 2019 zůstat pod dvouprocentním cílem. Úrokové sazby by se proto neměly zvyšovat před koncem stávajícího programu kvantitativního uvolňování v závěru roku 2017 a i poté by měly zůstat na nízké úrovni.

Danièle Nouy ; [rozhovor vedli] Michael Maisch, Yasmin Osman

"Fusionen sind absolut notwendig" : die oberste Bankenaufseherin der Währungsunion über internationale Zusammenschlüsse, gefährliche Altlasten und neue Risiken für die Finanzbranche
"Fúze jsou absolutně nutné" : nejvyšší bankovní dohlížitelka měnové unie o mezinárodních sdružováních, nebezpečných starých zátěžích a nových rizicích pro finanční sektor

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 76 (19.4.2017), S. 28-29

Rozhovor s předsedkyní jednotného bankovního dozoru eurozóny a bankovní unie (Single Supervisory Mechanism při Evropské centrální bance) Danièle Nouy. Tématem interview je schopnost evropských bank vypořádat se s nedobytnými úvěry a jejich odolnost vůči krizovým situacím či případnému zvýšení úrokových sazeb. Nouy zdůrazňuje, že její instituce nemá vzhled do činnosti ECB, nicméně plánuje analýzy úrokových rizik u jednotlivých dozoru podřízených bankovních institucí, z nichž pak budou vyvozena doporučení bankám k výši jejich vlastního kapitálu. Evropskému bankovnímu trhu by také prospěly smysluplné fúze jednotlivých subjektů, přičemž existence bankovní unie by měla vést také k přeshraničnímu sdružování bank a k vytvoření panevropského bankovního sektoru.

John Williams ; [rozhovor vedli] Christopher Cermak, Jan Mallien, Daniel Schäfer

"Ich will das wirklich nicht erleben" : der US-Notenbanker über Protektionismus, die Schrumpfung der Fed-Bilanz und Lehren für die EZB

"Skutečně to nechci zažít" : americký centrální bankéř o protekcionismu, ztenčení bilance Fedu a lekcích pro ECB

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 73 (12.4.2017), S. 30

Guvernéř regionální pobočky centrální banky USA (Fed) v San Franciscu a člen měnověpolitického výboru Fedu J. Williams v rozhovoru zdůvodňuje svůj požadavek na alespoň trojí zvýšení úrokových sazeb v roce 2017 a potvrzuje záměr Fedu výrazně ztenčit svou bilanci, která nyní přesahuje 4 biliony dolarů. Williams rovněž doufá v nenaplnění protekcionistických vizí některých představitelů Trumpovy administrativy, neboť vyšší cla by zabrzдила hospodářský růst, růst zaměstnanosti, inflaci i stále důležitější přeshraniční dodavatelské řetězce. Ohledně utlumování programu kvantitativního uvolňování je podle něj důležité, aby mu předcházela srozumitelná komunikace centrální banky, která by nevyvolala přehnaná očekávání na finančních trzích.

Arundhati Bhattacharya ; [rozhovor vedl] Daniel Schäfer

"So etwas haben wir noch nie erlebt"

"Něco takového jsme ještě nikdy nezažili"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 72 (11.4.2017), S. 22-23

Rozhovor s předsedkyní představenstva největší indické komerční banky State Bank of India, A. Bhattacharyovou. Tématem interview jsou dopady indické měnové reformy z konce roku 2016 (kdy bylo za účelem boje proti daňovým únikům staženo z oběhu 86 procent hotovosti) a nástup bezhotovostních forem platebního styku v Indii. State Bank of India bezhotovostní platby podporuje masivním vydáváním platebních karet a vývojem mobilních aplikací chráněných identifikačními čísly na bázi otisků prstů.

Češi splácejí dluhy lépe, ale může být hůř... : úvěrové trhy

Profi poradenství & finance, Sv. 5, (2017) č. 3, s. 36-37

Shrnutí základních závěrů analýzy společnosti CRIF Czech Credit Bureau, která provozuje Bankovní i Nebankovní registr klientů, o situaci zadlužení českých domácností a splácení jejich úvěrů v ČR ke konci r. 2016. Celkový dluh dosáhl 1,96 bilionu korun s meziročním nárůstem o 151 miliard. Nicméně objem ohroženého dluhu i dlouhodobého ohroženého dluhu se meziročně snižuje a klesá i počet osob s dluhy po splatnosti (7,44 % dospělých). Příspěvek také upozorňuje na růst průměrných částek dlouhodobých i krátkodobých dluhů na jednoho klienta. Je zdůrazněno, že zvýšení objemu nového dluhu v posledním čtvrtletí r. 2016 souvisí hlavně s očekávanou změnou úrokových sazeb hypotečních úvěrů. -- Viz také příspěvek v čas. Národní pojištění č. 4/2017, s. 37.

Sandra Louven

Das spanische Modell

Španělský model

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 78 (21.4.2017), S. 26-27

Předseda Evropského orgánu pro bankovnínictví (EBA) A. Enria v březnu 2017 navrhl zřízení společné evropské bad bank pro odkup nedobytných úvěrů. Rada ministrů financí EU (ECOFIN) tento návrh sice odmítla, unijní instituce by ale měly být jednotlivým zemím nápomocny při zřizování národních bad banks. Příkladem úspěšného zavedení takovéto vlastní instituce je ale již nyní Španělsko se svou v roce 2012 založenou bankou Sareb. Manažeré Sarebu jsou v současné době žádanými poskytovateli informací ve věci stabilizace bankovního sektoru. -- K tématu sanace bank v EU viz také rozhovor s předsedou správní rady španělské spořitelny Caixa J. Gualem na s. 27.

Bundesministerium der Finanzen

Erklärungsansätze für die geringe Inflation im Niedrigzinsumfeld : eine Analyse für Deutschland 2012 bis 2016

Možnosti vysvětlení nízké inflace v prostředí nízkých úroků : analýza pro Německo v letech 2012 až 2016

Monatsbericht des BMF, Jg. 2017, Nr. 3, S. 33-41

Článek shrnuje ekonometrickou analýzu německého Spolkového ministerstva financí věnovanou možným příčinám nízké a dokonce klesající inflace v Německu v letech 2012-2016. Pomocí konceptu Phillipsovy křivky a několika empirických modelů autoři formulují a testují čtyři hypotézy vysvětlující pro toto období nízkou míru inflace, a to i v prostředí nízkých úroků (míra agregátní poptávky, vliv inflačních očekávání, vnější faktory, dopad kapitálových úspor na výrobní náklady). Za nejvíce protiinflační činitele jsou v analýze označeny nižší kapitálové náklady pro podniky, které umožnila ECB politikou nízkých úroků a jež působily proti dalším měnověpolitickým opatřením ECB na podporu inflace. Dalším důležitým faktorem pak byla nízká světová cena ropy, jejíž efekt se ovšem v souvislosti s celosvětovým ekonomickým oživením postupně vyčerpává. - Pozn.

Elisabeth Atzler, Frank Matthias Drost

Gratis war gestern

Zdarma bylo včera

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 67 (4.4.2017), S. 28-29

V Německu vzrůstá počet spořitelů a záložen, které mimo jiné svým klientům alespoň u jednoho typu konta účtují také poplatek za vybírání hotovosti z bankomatů. Zástupci svazů na ochranu spotřebitele před tímto trendem varují a požadují od bankovních domů vyšší míru transparentnosti co do informování klientů o jednotlivých bankovních poplatcích. -- K tématu viz také rozhovor na s. 29 a komentář na s. 27.

By Gabriel Wildau

China bond party waits for a spark

Čínský dluhopisový večírek čeká na podnět

Financial Times, Vol. 2017, No. 39452 (21.4.2017), p. 7

Přáním Číny je přilákat zahraniční investory na svůj trh s dluhopisy. Jde o součást projektu, kterým by se jüan stal globální rezervní měnou. Už nyní je čínský dluhopisový trh třetí největší na světě, po USA a Japonsku. Až donedávna byla zahraniční účast na čínském trhu přísně regulována kvótami a licenčními požadavky, což se změnilo v únoru 2016, kdy centrální banka umožnila přístup na mezibankovní dluhopisový trh. Další krok učinila vláda v březnu 2017, když povolila investorům v Hongkongu kupovat čínské obligace prostřednictvím svých vlastních makléřských firem. Zájem zahraničních investorů je však dosud jen vlažný.

Martin Wolf

Chinese finance is storing up trouble

V čínském finančním systému se hromadí problémy

Financial Times, Vol. 2017, No. 39439 (5.4.2017), p. 9

V souvislosti s dubnovým setkáním amerického a čínského prezidenta v Mar-a-Lago na Floridě autor zdůrazňuje, že nejdůležitější otázkou je integrovat Čínu do finančního systému, nikoliv obchodní politika. Američtí představitelé by si měli dělat starosti o čínský kapitálový účet, ne o běžný účet. Kapitálový účet je důležitější, protože právě v něm se dva vzájemně propojené aspekty - makroekonomické rovnováhy mezi úsporami a investicemi a finanční systém - navzájem ovlivňují se světovou ekonomikou. Finančně je Čína divokým západem a mohla by vyvolat problémy srovnatelné s Velkou krizí nebo Velkou recesí minulého století.

Johanna Melka

India twin balance sheet problem [elektronický zdroj]

Indie : problém v rozvahách podniků i bank

Conjoncture, No. 4 (2017), p. 2-9

Ačkoli se v posledních letech hospodářská situace Indie zlepšila (zvýšil se hospodářský růst a přímé zahraniční investice, klesla inflace), rozvahy bank (především bank ve veřejném vlastnictví) jsou zatíženy špatnými půjčkami. Tato skutečnost omezuje schopnost bank dále půjčovat a ohrožuje soukromé investice. Zadlužení zejména veřejných podniků a firem v určitých sektorech (např. stavebnictví, hutnictví) roste. Od roku 2014 zavádí indická centrální banka různá opatření s cílem zlepšit situaci bankovního sektoru (např. tzv. "schéma 5:25", vytvoření konkurzního zákona, aj.), tyto reformy však zatím nepomohly. Diskutuje se o možnosti využití tzv. nástroje zvláštního určení (special purpose vehicle), je ale otázkou, kdo by tento nástroj financoval. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

Levelling the paying field : payments in Europe

Vyrovňování platebních podmínek : platby v Evropě

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9033, p. 65

Až dosud bylo evropské retailové bankovníctví pozoruhodně málo zasaženo technologickými změnami. Zákazníci zůstávají loajální a většinu půjček stále poskytují banky. Fintechové firmy začínají konkurovat v oblasti online plateb spíše na severu Evropy, ale jinde je jejich dosah omezený. Fyzické platby jsou stále převážně prováděny hotově nebo platebními kartami. Jedním z důvodů může být, že

fintechové firmy nemají informace o transakcích spotřebitelů, které potřebují k poskytování mnoha finančních služeb. To by se mohlo nyní změnit díky směrnici Payments Services Directive 2 (PSD2), která má být členy EU implementována v lednu 2018 a jejímž cílem je odstartovat soutěž a současně zvýšit bezpečnost plateb. -- Viz i článek na s. 14.

Christof Schürmann

Mit Heimvorteil : deutsche Aktien

S výhodou domácího družstva : německé akcie

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 12, S. 80-82

Akcie německých podniků, které mají příjmy především v Německu, jsou v současné době pro investory bezpečnou a nanejvýš lukrativní strategií.

Zbyněk Revenda

Oběživo v České republice : analýza vývojových trendů 2003-2015

Acta Oeconomica Pragensia, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 22-35

Přehledová analýza trendů vývoje oběživa v České republice v období, které začíná posledním rokem před vstupem do EU (2003) a končí r. 2015. Autor nejprve podává stručný přehled historického vývoje peněz a některých teoretických aspektů peněz (peněžní substituty, decentralizované emise bankovek, měnový agregát M1, časová hodnota peněz). Dále seznamuje s faktory ovlivňujícími poptávku po oběživu (výnosnost, likvidita, rizikovitost; technické a technologické faktory; důvěryhodnost bank; rozsah šedé a černé ekonomiky; úročení rezerv bank). Následně se zaměřuje na analýzu vývoje oběživa a jeho dvou základních složek - oběživa v držbě vybraných nebankovních subjektů a pokladní hotovosti bank. Kromě změn absolutních hodnot je vývoj analyzován také v poměrech k vybraným měnovým veličinám. Na základě výsledků autor předpokládá, že relativní význam oběživa se bude dlouhodobě snižovat. - Pozn.

F. Kartajev

Polezno li infljacionnoje targetirovanije dlja ekonomičeskogo rosta?

Prospívá inflační cílování ekonomickému růstu?

Voprosy ekonomiki, Sv. 2017, no. 2, s. 62-74

Příspěvek přináší přehled řady studií k otázce vlivu inflačního cílování na dlouhodobý ekonomický růst. Jsou analyzovány potenciální kanály tohoto vlivu a také jejich funkčnost. Také jsou porovnávány důsledky různých variant inflačního cílování (čistého a smíšeného). Na základě provedené analýzy autor formuluje doporučení ohledně optimálního režimu měnové politiky z hlediska stimulace dlouhodobého růstu pro vyspělé i rozvojové země. - Pozn.

Jan Ondruš

Regulace fin-tech po transpozici směrnice PSD II

Právní rádce, Sv. 25, (2017) č. 4, s. 46-50

S transpozicí směrnice o platebních službách na vnitřním trhu (PSD II), která má být v členských státech provedena do 13.1.2018, budou poskytovatelům těchto služeb z řad technologických společností (fintech) uloženy nové povinnosti a tito poskytovatelé budou také nově podléhat dohledu národních regulátorů. Článek poukazuje na budoucí právní postavení subjektů v ČR, které budou poskytovat služby propojené s platebními účty vedenými u jiné osoby (finanční instituce). Nejprve shrnuje aktuální stav na poli alternativních platebních služeb před účinností regulace PSD II. Dále se zaměřuje na regulaci i nové možnosti pro poskytovatele "nových" platebních služeb (služba informování o platebním účtu, služba nepřímého dání platebního příkazu) a požadavky na jejich poskytování. Rozebírá také regulaci přeshraničního poskytování platebních služeb a hodnotí dopady směrnice na bankovní sektor i fintech společnosti. Uvádí, že ve svém důsledku mohou nová pravidla představovat překážku vstupu na trh pro menší společnosti bez zkušeností s fungováním regulace v oblasti finančních služeb a bez dostatečných kapacit pro splnění regulatorních požadavků. - Pozn.

Norbert Häring

Schein und Sein : lange waren die Notenbanken zufrieden mit einer falschen Geldtheorie - dann kamen die Staatsanleihekäufe

Zdání a skutečnost : po dlouhou dobu byly centrální banky spokojené s chybnou monetární teorií - pak přišly nákupy státních dluhopisů

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 71 (10.4.2017), S. 10

Článek popisuje změnu v komunikaci řady centrálních bank s veřejností v souvislosti s kritikou jejich uvolněné měnové politiky. Teprve v reakci na tuto kritiku se Bank of England a další zejména anglosaské centrální banky rozhodly ve svých mediálních výstupech i popularizačních materiálech korigovat rozšířené chybné představy o měnové politice u veřejnosti. Centrální bankéři tak nyní vyvracejí mýty o tom, že centrální banky svými penězi kontrolují míru likvidity v ekonomice, nebo že peníze generované centrálními bankami slouží komerčním bankám k poskytování úvěrů, případně že komerční banky si pomocí vkladů klientů vytvářejí podmínky pro úvěrování.

By Robin Wigglesworth

The fearless market

Nebojácný trh

Financial Times, Vol. 2017, No. 39450 (19.4.2017), p. 11

Index VIX (plným názvem Chicago Board Options Exchange Volatility Index) sestavil v roce 1992 profesor financí Robert Whaley s cílem změřit obavy investorů z budoucnosti. Populárně je nazýván měřítkem strachu, které čistě číselně vyjadřuje, jak uvolněné nebo vystrašené finanční trhy jsou. V současnosti však je vývoj VIX jednou z největších finančních záhad, protože trhy zachovávají klid i přes růst amerických úrokových sazeb, zvýšené geopolitické napětí a populistu v Bílém domě. Mezi příčinami se uvádějí i strukturální změny, k nimž došlo od finanční krize, jako nadřazenost centrálních bank či velký posun k indexovým fondům.

Lumír Schejbal

Transformace IZ na obchodníka s cennými papíry

Profi poradenství & finance, Sv. 5, (2017) č. 3, s. 18-19

Bližší k právní regulaci činnosti investičních zprostředkovatelů v ČR prostřednictvím připravované novely zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, která do českého právního řádu přinese implementaci směrnice o trzích finančních nástrojů (MiFID II) a dalších evropských předpisů (sněmovní tisk č. 869). Autor zdůrazňuje, že regulace investičních zprostředkovatelů (IZ) se již v podstatě nebude lišit od obchodníků s cennými papíry, ale rozsah jimi poskytovaných investičních služeb a nabízených investičních nástrojů bude velmi omezen. Shrnuje hlavní změny a poté nabízí tři možnosti, jak může IZ transformovat svoji činnost v souladu s novými pravidly. Podrobněji rozebírá možnost transformace IZ na obchodníka s cennými papíry a získávání licence obchodníka s cennými papíry od ČNB.

Claudiu Boțoc

Univariate and bivariate volatility in Central European stock markets [elektronický zdroj]

Jednorozměrná a dvourozměrná volatilita na akciových trzích ve střední Evropě

Prague economic papers, Vol. 26 (2017), No. 2, p. 127-141

Autor se v článku zabývá volatilitou na akciových trzích v zemích střední Evropy (Česká republika, Slovensko, Polsko, Maďarsko) v letech 2002-2015. Zkoumá, zda je míra volatility v reakci na špatné zprávy stejná jako při dobrých zprávách, jak volatilitu ovlivnily strukturální změny ve zkoumaném období (mj. vstup do EU, finanční krize, ropná krize) a jakým způsobem se volatilita šíří mezi zeměmi. Podle autora jsou výkyvy na finančních trzích výraznější v reakci na špatné zprávy. Volatilita se šíří ze zemí střední Evropy do dalších rozvíjejících se ekonomik, v opačném směru ani mezi zeměmi střední Evropy navzájem však k šíření nedochází. Strukturální změny ovlivňovaly volatilitu nejvíce v období před finanční krizí. - Pozn. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2017/04/Prague_Economic_Papers_2_2017_str_127-141.pdf

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 2017, č. 4

Hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu (s. 10-11); ČNB a MF: V peer-to-peer máme jasno! (s. 12-13); Zaměstnanecká spokojenost aneb instituce vs. odbory (s. 20-22); Problematika a vývoj exekucí v ČR od roku 2000 (s. 36-37); Refinančný boom sa skončil, banky pritvrdili - slovenský trh s hypotékami (s. 44-45); RPA: stanou se roboti našimi virtuálními spolupracovníky? (s. 50-51); Blockchain, aké možnosti skrývá? (s. 52-53); Fintechu vládne Čína! Ale proč? (s. 56-57).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Alois Philipp Maria von und zu Liechtenstein ; [rozhovor vedli] Peter Brors, Ozan Demircan

"Viele wissen nicht, wie Liechtenstein funktioniert"

"Mnozí nevědí, jak Lichtenštejsko funguje"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 65 (31.3.2017), S. 58-59

Rozhovor s úřadující hlavou Lichtenštejského knížectví, korunním princem Aloisem, o nižší atraktivitě jeho země pro praní peněz a daňové úniky ze zahraničí díky zavádění automatické výměny daňových informací, o výzvách pro rodinnou banku LGT a perspektivách lichtenštejské ekonomiky.

By Tobias Buck

Boom to bust and back again

Od prosperity ke krizi a zase zpátky

Financial Times, Vol. 2017, No. 39441 (7.4.2017), p. 7

Po téměř devíti letech, dvou recesích a miliardách eur vynaložených na záchranu se španělská ekonomika vrací ke své předkrizové velikosti. Pro některé zúčastněné, v neposlední řadě pro španělskou vládu a politický establishment v Bruselu, jde o okamžik úlevy a zadostiučinění, protože svědčí o tom, že nepopulární reformy přinesly své ovoce. Španělské rozhodnutí reformovat trh práce, změnit bankovní systém a snížit deficit uvolnilo cestu pro návrat k růstu. Kritici naopak tvrdí, že hospodářské oživení země není úplné a že cena za úsporná a reformní opatření byla příliš vysoká. Nicméně španělská ekonomika roste třetí rok po sobě, změnila se skladba španělského výstupu (podíl stavebnictví se snížil a roste vývoz zboží a služeb) a do soukromého sektoru i domácností opět proudí úvěry.

Martin Woher

Ein digitaler Zwilling für jedes Produkt : Fertigung

Digitální dvojče pro každý výrobek : výroba

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 81 (26.4.2017), S. 18-19

Manažeři německých koncernů očekávají, že nadcházející digitální revoluce přinese vysoce personalizované výrobky a umožní firmám flexibilně reagovat na trendy na trhu. Přítomnost ve virtuálním světě se tak stane základním předpokladem pro úspěch ve světě reálném. Současně ale v článku oslovení manažeři neočekávají masový nárůst nezaměstnanosti v rozvinutých ekonomikách, neboť díky digitalizaci a nástupu umělé inteligence zvýšená produktivita přinese nové, specializované profese.

Wolfgang Drechsler ...[et al.]

Fördern und fordern : neue Wege für Afrika

Podporovat a požadovat : nové cesty pro Afriku

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 70 (7.4.2017), S. 42-48

Africký kontinent má řadu problémů, ale skýtá také značný ekonomický potenciál, přičemž jednotlivé státy vykazují zcela rozdílnou hospodářskou strukturu a dynamiku. Rozvinuté země by nic z toho neměly ignorovat, neboť africké záležitosti se jich vbrzku mohou týkat více, než si možná připouští. -- K pohledu investorů na africký kontinent viz článek na s. 48; k ekonomickým perspektivám Afriky viz také rozhovor s vedoucí africké sekce Světového ekonomického fóra E. Kanzovou na s. 49.

Martin Woche

Im Schatten des großen Nachbarn

Ve stínu velkého souseda

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 78 (21.4.2017), S. 18-19

Polsko již nechce být pouze montovnou pro západoevropské firmy, ale hodlá více podporovat výzkum, inovace a investice do podnikatelských záměrů s vyšší přidanou hodnotou. Vzhledem k orientaci drtivě většiny polských firem na vnitřní trh bude ovšem prosazení nové hospodářské strategie obtížné. Vláda však svůj projekt digitální revoluce 4.0 nevzdává, o čemž svědčí i letošní účast Polska jako hlavní hostující země na Hannoveruském průmyslovém veletrhu. Článek představuje některé polské podniky, jejichž ambicí je konkurovat cenou a kvalitou západoevropským koncernům, případně obsadit dosud opomíjené tržní segmenty. -- Článek a rozhovor k 25 nejvýznamnějším německým inovacím u příležitosti Hannoveruského veletrhu v čísle na s. 44-57.

Martina Jiráňková

Průmyslová politika zemí BRICS jako nástroj státního kapitalismu

Acta Oeconomica Pragensia, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 3-21

Rozvíjející se ekonomiky Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Jihoafrické republiky (BRICS) jsou považovány za země se státním kapitalismem (systém, ve kterém stát vystupuje jako podnikatel či většinový nebo menšinový vlastník, popř. stát poskytuje různé výhody domácím firmám, aby je podpořil). Jedním z významných nástrojů státního kapitalismu je využití průmyslové politiky k dosažení ekonomického rozvoje dané země, a tím i úsilí po dosažení zájmů státu ve sféře politické. Příspěvek ukazuje, jakými formami je průmyslová politika používána v jednotlivých zemích BRICS a jak se vyvíjela v čase. Dále autorka ilustruje, porovnává a hodnotí průmyslový výkon těchto zemí v číslech, zaměřuje se na dimenze průmyslové konkurenceschopnosti prostřednictvím indexu CIP a na vybrané ukazatele zpracovatelského průmyslu. V závěru shrnuje roli státního kapitalismu ve vztahu k průmyslové politice zkoumaných zemí. - Pozn.

Sven Prange, Silke Wettach

Römische Kulissen : Italien

Římské kulisy : Itálie

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 14, S. 74-78

Itálie od referenda, které svrhlo předsedu vlády Renziho, již rok vězí ve volebním boji. Mezitím unikají miliardy z daní v bankách, rostou dluhy a na pobřeží přistávají statisíce uprchlíků. Evropa stojí před katastrofou a vyhýbá se zodpovědnosti.

François Faure

South Africa what's behind the growth slowdown? [elektronický zdroj] :

Jihoafrická republika : co je příčinou zpomalení růstu?

Conjoncture, No. 4 (2017), p. 10-15

Ekonomika Jihoafrické republiky prochází v současné době obdobím nízkého růstu, vysoké inflace a rostoucího veřejného a vnějšího zadlužení. Krátkodobé a střednědobé prognózy zůstávají nejisté. U vnějších faktorů, které přispěly k nepříznivé situaci (zpomalení v Číně, pokles cen železné rudy), by mělo dojít ke zlepšení, problematické však zůstávají vnitřní příčiny zpomalení (zpomalení produktivity, nízké investice, nedostatky ve vzdělávání a zdravotnictví a omezení na trhu práce). - Pozn. -- Dostupné také ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: <http://economic-research.bnpparibas.com/Views/ConjoncturePublication.aspx?Lang=en-US>

By Shawn Donnan, Gemma Tetlow and Sam Fleming

Spring breaks through the storm

Po bouři přichází jaro

Financial Times, Vol. 2017, No. 39453 (22.4.2017), p. 7

Čekalo se, že brexit a D. Trump přinesou pohromu, strach a obchodní války. Při svém jarním setkání ve Washingtonu však šéfové světových financí hýřili optimismem. Podle předpovědi MMF by měl globální hrubý domácí produkt růst v tomto roce o 3,5 %, což je založeno na silnější Číně a

zlepšujícím se stavu japonské a evropské ekonomiky. Amerika se blíží plné zaměstnanosti, pokud jí již nedosáhla. Široké oživení je vykazováno ve výrobě i obchodu a globální ekonomika je tak v nejlepším stavu od finanční krize. Mezi rizika ohrožující příznivý vývoj patří rostoucí dluhové břemeno Číny, korupční skandály v Brazílii a nižší růst produktivity. -- K problematice viz i článek ve FT ze dne 26.4.2017 na s. 9.

Informatika. Počítače

Martina Koederitz

Mehrwert für Europa schaffen : wir brauchen den freien Datenverkehr im digitalen Binnenmarkt **Vytvořit přidanou hodnotu pro Evropu : potřebujeme volný pohyb dat na společném digitálním trhu**

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 80 (25.4.2017), S. 56

Článek výkonné ředitelky německé pobočky společnosti IBM na podporu jednotného digitálního trhu v Evropské unii. Liberalizace pohybu dat v EU by neznamenal anarchii a členské státy by nadále byly vázány společnými standardy, které stanovuje nařízení EU na ochranu osobních údajů (č. 2016/679/EU) či směrnice o zajištění bezpečnosti sítí a informačních systémů (č. 2016/1148/EU). Definitivní zrušení lokálního ukládání dat a geoblockingu by ale představovalo výrazný integrační krok a hospodářský impuls. Naopak znovuzavedení povinného ukládání dat ve všech 27 členských státech (tj. bez Spojeného království) by snížilo hrubý domácí produkt EU o 1,1 procenta.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Philip Hammond ; [rozhovor vedli] Jan Hildebrand, Torsten Riecke

"Wir erfüllen unsere Verpflichtungen"

"Své závazky splníme"

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 66 (3.4.2017), S. 6-7

Rozhovor s britským ministrem financí (Chancellor of the Exchequer) P. Hammondem o britských cílech při vyjednávání s Evropskou unií v souvislosti s plánovaným odchodem Spojeného království z EU. Hammond chce zachovat dobré vztahy své země s EU a zabránit nekontrolovanému procesu opuštění Unie. Také zdůrazňuje připravenost Velké Británie dostát svým závazkům vůči společnému ujednání rozpočtu, byť o částce 60 miliard eur požadované hlavním vyjednávačem EU M. Barnierem není přesvědčen. Nebude-li však Evropská unie ochotna k vyjednávání o novém typu vzájemného partnerství na bázi komplexní smlouvy o volném obchodu, bude Velká Británie prohlubovat hospodářské a obchodní vztahy primárně s jinými částmi světa. -- Interview shrnuje také článek na s. 1; k tématu brexitu viz též komentář na s. 13. -- K otázce šedesátimiliardového požadavku EU vůči VB a jeho opodstatněnosti viz komentář ekonoma C. Fuesta v Handelsblatt č. 69/2017 (6.4.2017), s. 48.

Silke Wettach

Die Tage der Abrechnung : Brexit

Dny zúčtování : brexit

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 14, S. 32-33

Evropská unie vystavila účet za brexit a požaduje od Velké Británie za výstup horentních 60 miliard eur. Teoreticky by mohla být částka dvojnásobná. I přesto, že podle Evropské komise neexistuje žádný zájem na potrestání Britů za odhlasovaný odchod z EU, musí zabránit tomu, aby scénář brexitu následovaly další státy.

John Peet

The case for flexibility : special report on the future of the European Union

Důvody pro pružnost : zvláštní zpráva o budoucnosti Evropské unie

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9033, centr. sect. (16 p.)

Evropská unie slaví 60. výročí, ale je ve špatném stavu a potřebuje více pružnosti, aby se omladila. Jednotlivé články zprávy jsou věnovány jednotné měně, členství v měnové unii, imigraci, zahraniční a bezpečnostní politice, institucím EU a vícerychlostní Evropě. -- Viz i článek na s. 9.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Roberto Azevêdo ; [rozhovor vedl] Torsten Riecke

"Der Freihandel braucht Vorkämpfer" : der WTO-Chef appelliert insbesondere an Deutschland und China, sich für offene Grenzen starkzumachen und den Protektionismus zu bekämpfen
"Volný obchod potřebuje své průkopníky" : šéf Světové obchodní organizace apeluje zejména na Německo a Čínu, aby se zasazovaly za otevřené hranice a bojovaly proti protekcionismu

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 69 (6.4.2017), S. 6-7

Generální tajemník WTO R. Azevêdo v rozhovoru zdůrazňuje, že světový obchod vykázal v r. 2016 růst ve výši 1,7 procenta a i v r. 2017 lze počítat s růstem mezi 1,8 až 3,1 procenty. V řadě zemí však existuje společenský sentiment proti volnému obchodu a globalizaci, na nějž je třeba reagovat, aby se nepřenesl také do zahraničněobchodních politik. Nejúčinnějším řešením by zde byly jak investice do vzdělávacího systému podporujícího nové a inovativní profese, tak do sociálního zabezpečení, které by zaručovalo lidem s již méně žádanou kvalifikací zaručený příjem. Za důležité obhájce liberalizace obchodu v současné době R. Azevêdo pokládá Německo a Čínu. -- K rizikům protekcionismu ve světovém obchodu viz také článek na s. 1, 4-5.

Bundesministerium der Finanzen

Änderung des Zollverwaltungsgesetzes

Novela zákona o celní správě

Monatsbericht des BMF, Jg. 2017, Nr. 3, S. 54-57

Shrnutí změn, které přináší novela německého zákona o celní správě (Zollverwaltungsgesetz) z 15.3.2017. Norma obsahuje rozšíření pravomocí celní správy v oblasti kontroly poštovních služeb, peněžní hotovosti, zajištění vlastní bezpečnosti a odvracení akutních bezpečnostních rizik. Rovněž příslušníci celní správy budou moci sami sankcionovat všechny jimi zjištěné případy daňových úniků spojené s dovozem či vývozem zboží a dočasně zadržovat dodávky, u nichž je podezření na jejich koncovou adresu na černém trhu nebo v nelegálních výrobních provozech na území Evropské unie. Novela také převádí do německé legislativy nařízení EU č. 952/2013 o novém celním kodexu Unie.

Lea Deuber ... [et al.]

Angelockt. Ausgequetscht. Abgedrängt. : Handel

Přilákat. Vymáčkat. Vypudit. : obchod

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 15, S. 18-24

Čína se v Trumpově éře vydává za zachránce volného obchodu a obránce otevřených trhů. Ve skutečnosti je Peking synonymem šovinismu a merkantilismu a staví kolem svého hospodářství tak vysokou zeď jako nikdy předtím. Politikou "Čína na prvním místě" jsou nejvíce zasaženy německé firmy.

Deutsche Bundesbank

Die deutsche Zahlungsbilanz für das Jahr 2016 = German balance of payments in 2016

Německá platební bilance za rok 2016

Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Jg. 69, (2017) Nr. 3, S. 17-34

Deutsche Bundesbank - Monthly report, Vol. 69, (2017) No. 3, p. 15-31

Příspěvek představuje vývoj zahraničněobchodních aktivit Německa v roce 2016 a jejich promítnutí do platební bilance za tento rok. K základním trendům běžného účtu a nárůstu jeho přebytku v roce 2016, který s 261 miliardami eur mírně překonal předchozí hodnoty, v procentuálním vyjádření vůči HDP však zaznamenal oproti roku 2015 mírný pokles na 8,25 %. Přebytek se však nadále pohybuje nad hranicí 6 % HDP, jejíž překročení Evropská komise považuje za známku makroekonomické nerovnováhy. Článek obsahuje pohled na zahraniční obchod z hlediska regionů a vybraných kategorií zboží a analýzu exportní výkonnosti. Dále se zde nachází charakteristika dynamiky dovozu zboží, popis situace mezinárodního obchodu se službami a analýza základních trendů v oblasti finančních transakcí, exportu kapitálu a stavu přímých zahraničních a domácích investic. Autoři se také věnují nárůstu pohledávek Německé spolkové banky vůči ostatním centrálním bankám eurosystému vyjádřených saldem TARGET2. - Pozn. -- Příspěvek je dostupný v německé a anglické jazykové verzi časopisu. -- K analýze německého Spolkového ministerstva financí týkající se vzniku přebytku na běžném účtu německé platební bilance viz Monatsbericht des BMF sv. 2017, č. 3, s. 16-24.

Hans-Werner Sinn

Falsche Fronten : Hans-Werner Sinn entkräftet Donald Trumps Manipulationsvorwürfe gegen Deutschland

Falešné fronty : Hans-Werner Sinn vyvrací obvinění Donalda Trumpa proti Německu ohledně kurzových manipulací

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 76 (19.4.2017), S. 48

Profesor národohospodářství a finančnictví na Mnichovské univerzitě H.-W. Sinn nesouhlasí s názorem amerického prezidenta Trumpa, že německý přebytek běžného účtu platební bilance je výsledkem "manipulací s kurzem eura". Sinn sice uznává, že kurz eura vůči americkému dolaru je o 17 procent nižší, než by odpovídalo paritě kupní síly eurozóny podle OECD. Samotné Německo je pak podle něj podhodnoceno až o třetinu, což má být v první řadě výsledkem uvolněné měnové politiky Evropské centrální banky. Nicméně to není důvodem slabosti USA, které samy si kurz dolaru již desetiletí k vlastní škodě zvyšují tím, že vsadily na podporu finančnictví a jeho produktů, za nimiž se často neskrývá seriózní investiční hodnota a které jen znevýhodňují americký zahraniční obchod.

Vendulka Holá ; [rozhovor vedl] Jiří Rážek

Francie ocenila V. Holou Řádem čestné legie

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 4, s. 6-7

Vendulka Holá, zástupkyně generálního ředitele Generálního ředitelství cel, obdržela jako teprve pátá česká žena nejvyšší francouzské státní vyznamenání Řád čestné legie. Vyznamenání je udělováno od roku 1802. Holá v rozhovoru shrnuje své dosavadní působení u celní správy a krátce komentuje také roli a vnímání české celní správy v EU a ve světě.

L-EFTA behind : the European Free Trade Association

Británie jako země EFTA : Evropské sdružení volného obchodu

The Economist, Vol. 423, (2017) No. 9036, p. 61

Členy Evropského sdružení volného obchodu jsou Norsko, Island, Lichtenštejnsko a Švýcarsko, které při sjednávání obchodních dohod jednájí buď společně nebo na vlastní pěst. Členové EFTA uzavřeli už řadu dohod včetně dvou s Čínou, se kterou EU ještě nedokázala ani zahájit jednání. Po odchodu z EU se Británie bude hodně podobat zemím EFTA: bohatá ekonomika s úzkými vazbami na Evropu, ale usilující o obchodní spolupráci i jinde. Na první pohled to vypadá lákavě, ale jak z článku vyplývá, polovičatý vztah EFTA s EU brzdí obchod stejně jako mu pomáhá.

Zdeněk Čejka

Závazné informace o sazebním zařazení zboží

Clo-douane, Sv. 51 (2017), č. 4, s. 10-11

Institut závazných informací o sazebním zařazení zboží (ZISZ) je rozhodnutí o sazebním zařazení zboží vydávané celními orgány EU na základě žádosti ekonomických subjektů. Autor v článku blíže informuje o legislativním ukotvení tohoto institutu, o jeho platnosti, o výhodách systému i o speciální databázi Europe Binding Tariff Information (EBTI). Dále se vyjadřuje k výkonu zmíněné agendy českou celní správou.

Podnik a podnikání

Marcel Hagemann, Reimund Marc von der Höh

Brexit: Handlungsoptionen für eine Sitzverlegung aus dem Vereinigten Königreich nach Deutschland

Brexit: možnosti postupu při přeložení sídla společnosti ze Spojeného království do Německa

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 15, S. 830-834

Po aktivování článku 50 Smlouvy o Evropské unii britskou vládou dne 29.3.2017 byla zahájena dvouletá lhůta, po jejímž uplynutí přestane být Velká Británie členským státem EU a - v případě nedosažení jiné dohody - nebude nijak podléhat společnému unijnímu právu. To může stavět před obtížná rozhodování zejména řadu společností používajících britskou právní formu (Ltd., Plc., LLP), které ovšem mají své faktické správní sídlo v Německu. Především kapitálovým společnostem v případě "tvrdého brexitu" hrozí, že na ně bude německé právo pohlížet jako na osobní společnosti. Příspěvek

předkládá několik variant transformací či fúzí, pomocí nichž by podniky mohly přeložit své oficiální sídlo do Německa bez ztráty svého statusu a výhod omezeného ručení. - Pozn.

Axel von Werder, Jenny Bartz

Die aktuellen Änderungen des Deutschen Corporate Governance Kodex

Aktuální změny v Německém kodexu corporate governance

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 14, S. 769-777

Článek představuje změny obsažené v pořadí již 14. verzi Německého kodexu corporate governance, který spolková vládní komise schválila 7.2.2017. Nový kodex obsahuje pravidla upravující compliance a whistleblowing, kompetenční profil dozorčí rady, jmenování nezávislých členů dozorčí rady a roli jejího předsedy v rámci dialogu s investory. Autoři v příspěvku také podávají svůj výklad možných nejednoznačných formulací a v závěru také formulují náměty pro budoucí revizi kodexu. - Pozn.

Jan Hanousek, Evžen Kočenda

Dopady vlastnické struktury, firemních charakteristik a krize na efektivitu českých podniků

Politická ekonomie, Sv. 65, (2017) č. 1, s. 3-25

Analýza zjišťuje prostřednictvím teorie zprostředkování (agency theory) souvislosti mezi vlastnickou strukturou, firemními charakteristikami a firemní výkonností. Autoři předkládají výsledky empirické analýzy, ve které zkoumají, jak je efektivita českých firem ovlivněna jejich velikostí, stářím, mírou konkurence v odvětví, kapitálovou strukturou, typem vlastnictví a také podmínkami panujícími v důsledku globální finanční krize. Používají rozsáhlý a detailní soubor dat zachycujících období mezi lety 2001-2012. Zároveň také kvantifikují efekt přímých zahraničních investic na efektivitu prostřednictvím zahraničního vlastnictví včetně vlivu různých stupňů koncentrace vlastnictví. - Pozn.

Patrick Velte

EU-Regulierung zum Say on Pay: Werden die Vorstandsbezüge nun sinken und nachhaltiger?

Regulace EU ohledně nutnosti souhlasu akcionářů s výší odměňování (tzv. say on pay): budou nyní příjmy členů představenstev klesat a budou udržitelnější?

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 15, S. M5

Komentář ke změnám ve směrnici Evropské unie č. 2007/36/ES o právech akcionářů a č. 2013/34/EU o ročních účetních závěrkách, jak je dne 14.3.2017 schválil Evropský parlament. Odsouhlasené změny by měly posílit práva akcionářů při kontrole odměňování členů představenstev akciových společností. Nejméně každé čtyři roky tak budou moci hlasovat (závazně či jen jako poradní hlas) o politice odměňování a jednou ročně se vyjádřit ke zprávě společnosti o výši odměň představenstva. Podle autora zatím nelze na základě dosud zjištěných faktů rozhodnout, zda posílení možnosti kontroly ze strany akcionářů povede k redukovanému či udržitelnějšímu systému odměňování. Pouhé zaměření se na hlasování o odměňání ale považuje za příliš nízký cíl. Spíše by se přimlouval za více stimulů pro zohledňování také nefinančních aspektů řízení (ať už sociálních nebo ekologických), za jejichž splnění by následovaly vyšší odměny.

Zuzana Kollárová

Jednoduchá spoločnosť je ušitá pre start-upy : akcionárske dohody sú tajné, nezverejňujú sa v zbierke listín

Trend, Sv. 27, (2017) č. 15, s. 54-55

Jednoduchá společnost na akcie (j. s. a.) je novým typem obchodní společnosti na Slovensku, která kombinuje znaky a zejména výhody společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Autorka charakterizuje hlavní znaky jednoduché společnosti na akcie i jednotlivé kroky při jejím zakládání, seznamuje s hlavními výhodami podnikání formou j. s. a. v porovnání s dalšími typy obchodních společností a zmiňuje možnost uzavírání akcionářské dohody a vydávání jak kmenových akcií, tak akcií se zvláštními právy.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Anke Rezmer, Peter Thelen

In der Rentenfälle

V důchodové pasti

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 82 (27.4.2017), S. 36-37

Ze sociologického průzkumu pojišťovny Axa vyplývá, že více než polovina Němců v produktivním věku pochybuje o výhodnosti dodatečného pojištění u soukromých penzijních fondů. Rovněž průměrná měsíční částka odváděná na soukromé penzijní pojištění meziročně klesla ze 155 na 130 eur. Většina respondentů ale v průzkumu současně vyjádřila obavu z poklesu životní úrovně ve stáří. Podle zástupců německého svazu na ochranu spotřebitele není tento rozpor překvapivý a spíše ukazuje na nákladnost a nízkou kvalitu pojistných produktů. -- K tématu viz také rozhovor s D. Mohnovou ze spolkové centrály na ochranu spotřebitele na s. 37; k návrhu členů hesenské zemské vlády na zřízení veřejnoprávního penzijního fondu viz HB č. 83/2017 (28.4.2017), s. 10.

Jiří Vopátek

Mikroekonomická analýza malé důchodové reformy v České republice (tzv. I. pilíř)

Politická ekonomie, Sv. 65, (2017) č. 1, s. 96-118

Příspěvek na základě mikroekonomických modelových situací přináší analýzu kvantifikovaného vývoje solidarity a ekvivalence v průběžném důchodovém systému před a po tzv. malé důchodové reformě v časové řadě 2005-2016 v rámci ČR u starobního důchodu. Autor nejprve vymezuje průběžný systém důchodového pojištění v ČR a otázku solidarity v souvislosti s důchodovým systémem dle nálezu Ústavního soudu (P.I. ÚS 2/08). Dále představuje malou důchodovou reformu upravenou zákonem č. 220/2011 Sb., která měla za pomoci nově stanovené redukční hranice zajistit soulad právní úpravy s nálezem ÚS a posílit vztah mezi zaplaceným pojistným a vyšší důchodu z důchodového pojištění. Podrobně uvádí vývoj redukčních hranic za celé zkoumané období. Poté seznamuje s metodikou výpočtu řádného starobního důchodu a s výsledky analýz modelových situací, které konkretizují vývoj individuálních náhradových poměrů před a po tzv. malé důchodové reformě i vývoj náhradových poměrů v souvislé časové řadě let 2005-2016. - Pozn.

Svítlání ve světě penzijních fondů : penzijní připojištění

Profi poradenství & finance, Sv. 5, (2017) č. 3, s. 28-31

Článek seznamuje s aktuálním vývojem v oblasti doplňkového penzijního spoření (třetí pilíř českého penzijního systému) a zaměřuje se zejména na zhodnocení účastnických fondů za r. 2016. Je zdůrazněno, že v r. 2017 se očekává pokračování trendu zvyšování zájmu o penzijní spoření, který by vedle vyšších daňových úlev pro účastníky mohly podpořit i velmi dobré výsledky zhodnocení prostředků v účastnických fondech. Krátce jsou také přiblíženy změny přinášející navýšení daňových odpočtů a výhodnější daňové podmínky pro zaměstnavatele. -- K tématu viz také analýza hospodaření transformovaných fondů penzijních společností na s. 32-33.

Ján Záborský

Štvrtý pilier je príležitosť pre firmy : obchodníci s cennými papierami môžu vytvárať daňovo zvýhodnené penzijné programy

Trend, Sv. 27, (2017) č. 12, s. 55

Informace o úpravě a prvním praktickém využití systému dlouhodobého investičního spoření na Slovensku. Dlouhodobé investiční spoření bylo vytvořeno jako čtvrtý pilíř penzijního systému s cílem zavést zaměstnavatelské penzijní fondy a zároveň oživit slovenský kapitálový trh. Účast ve čtvrtém pilíři je dobrovolná, pravidla si nastavuje zaměstnavatel dle svých potřeb a fond podléhá doзору centrální banky. Autor upozorňuje na daňové zvýhodnění tohoto dlouhodobého investování - příjmy z prodeje cenných papírů, které investor drží v řádném portfoliu alespoň 15 let, jsou osvobozeny od daně z příjmů. -- Hodnocení stavu kapitálového trhu v SR viz příspěvek na s. 47-49.

Jiří Vopátek

Výše řádného starobního důchodu s parametry pro rok 2017

Národní pojištění, Sv. 48, (2017) č. 3, s. 14-19

Základní důchodovou dávkou v ČR je řádný starobní důchod, na který vzniká nárok splněním dvou podmínek - dosažením zákonem stanoveného věku a získáním potřebné doby důchodového pojištění (pro r. 2017 činí tato doba nejméně 33 let). Článek představuje modelové výpočty řádného starobního důchodu přiznaného letos a výpočty individuálního náhradového poměru (podíl výše důchodu k čisté nebo k hrubé předdůchodové mzdě). Autor zdůrazňuje, že v českém důchodovém systému lze i nadále pozorovat vyšší míru solidarity a tím nižší míru ekvivalence. Uvádí také možnosti, jak postupovat v situaci, kdy vznikne nárok na starobní důchod a pojištěnec chce dále pokračovat ve výdělečné činnosti.

František Korbel, Monika Matysová, Libor Kyncl

Zákon o registru smluv a jeho dopady na české pojistitele [elektronický zdroj]

Pojistný obzor, Sv. 2017, č. 1, s. 15-18

Článek upozorňuje na problémy, které může českým pojistitelům v praxi přinášet zákon o registru smluv (č. 340/2015 Sb.). Otázky ohledně jeho aplikace v konkrétních situacích pramení zejména z nepřiliš jasných ustanovení o určení povinných subjektů, výjimkách z povinnosti uveřejnění či o způsobu jejich provedení. Pro pojišťovny i pro ostatní povinné či nepovinné subjekty je nejzásadnějším dopadem tohoto zákona sankce za neuveřejnění smlouvy, která podléhá režimu uveřejnění. Ačkoliv pojišťovny nepředstavují povinný subjekt, mohou při své činnosti uzavírat pojistné smlouvy, na jejichž druhé straně povinný subjekt stojí. Autoři proto rozebírají problematiku povinnosti uveřejnění a způsobu uveřejnění smlouvy, uveřejňovací povinnosti u změny smlouvy, výjimek, anonymizace a povinnost mlčenlivosti v pojišťovnictví. - Pozn. Plný text dostupný z: <http://www.pojistnyobzor.cz/archiv>

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Reiner Reichel

Der unheimliche Boom

Hrozivý boom

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 75 (18.4.2017), S. 28-29

První čtvrtletí r. 2017 bylo podle německých realitních makléřů co do objemu transakcí na trhu s nemovitostmi vůbec nejuspěšnějším zahájením obchodního roku od zavedení kvartálních statistik před 14 lety. Důvodem je nejen zvýšená aktivita domácích investorů, ale také zájem o pozemky a kancelářské prostory ze strany zahraničních firem. Německo také předstihlo Velkou Británii a stalo se největším evropským trhem s nemovitostmi. Tento vývoj však může mít i své stinné stránky, jak upozorňují analýzy Německé spolkové banky či výzkumného střediska Deutsche Bank (Deutsche Bank Research) varující před vznikem cenové bubliny na konci této dekády. Ta by mohla přijít s růstem úroků na kapitálovém trhu. -- K tématu viz také rozhovor na s. 29; k analýze Deutsche Bank o vývoji cen obytných nemovitostí viz Deutsche Bundesbank - Monatsbericht č. 2/2017, s. 55-57 (v anglické verzi s. 51-53).

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

By Arash Nekoei and Andrea Weber

Does extending unemployment benefits improve job quality?

Vede prodloužení doby vyplácení dávek v nezaměstnanosti k výběru kvalitnějších pracovních míst?

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 2, p. 527-561

Autoři se v článku zabývají vlivem prodloužení doby vyplácení dávek v nezaměstnanosti na výši platů v následně získaném zaměstnání. Studie vycházela z reformy, ke které došlo v Rakousku. V návaznosti na předchozí výzkum bylo zjištěno, že prodloužení vyplácení podpory v nezaměstnanosti o 9 týdnů prodlužuje dobu nezaměstnanosti o dva dny. Kromě toho však dochází také ke zvýšení průměrného platu v dalším zaměstnání o 0,5 %. Dále autoři představují model, ve kterém byly zakomponovány dva vlivy, kterými se změna ve vyplácení dávek může podílet na změně výše platů. Štědřejší systém dávek na jedné straně vede k pečlivějšímu výběru práce a k růstu mezd, na druhé straně ale nezaměstnaní práci hledají méně, což prodlužuje dobu nezaměstnanosti, způsobuje pokles pracovních příležitostí a

pokles mezd. Zjištění o růstu mezd může být podstatné při zkoumání dopadu dávek v nezaměstnanosti na veřejné rozpočty. V této souvislosti se podle autorů obvykle hovoří o ztracených daňových příjmech a výši vyplacených dávek při prodloužení doby nezaměstnanosti. Skutečnost, že dochází také k růstu mezd, však slibuje možnost vyšších daňových příjmů v budoucnu. - Pozn.

Daniel Rettig, Lin Freitag, Kristin Schmidt

Führen statt fühlen : Irrweg Empathie

Vést namísto vcítit se : bludná cesta empatie

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 16, S. 18-24

Po léta platilo, že umění vycházet se spolupracovníky je zlatým grálem managementu. Psychologové a podnikoví výzkumníci však před přehnanou schopností vcítit se varují. Rovněž manažeři zjistili, že příliš lidskosti spolupracovníky spíše stresuje, brzdi a ochromuje.

Jarmila Marešová

Nejvíce cizinců podniká v Praze

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 2, s. 36-37

Statistický pohled na zapojení cizinců do domácího trhu práce v Česku. Autorka charakterizuje vývoj počtu cizinců zaměstnaných či podnikajících v ČR a jeho dynamiku od r. 2004 do r. 2015. Zvažuje hlediska státního občanství pracujících cizinců (země EU28 a třetí země), pohlaví, odvětví, ve kterém působí, i klasifikace zaměstnání. Následně se zaměřuje na počty cizinců s živnostenským oprávněním v ČR a jejich zastoupení z hlediska státního občanství i regionu působnosti.

Michal Vrajík

Novela zákoníku práce za dveřmi

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 7, s. 23-29

Článek poskytuje přehled hlavních změn, které má do pracovněprávní praxe vnést novela zákoníku práce s plánovanou účinností od 1.7.2017, resp. 1.1.2018. Autor podává výklad vybraných změn této navrhované rozsáhlé průřezové novely (zavedení kategorie vrcholových řídicích zaměstnanců, náhrada institutu převedení na jinou práci institutem výkonu jiné práce, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, úprava pracovní doby, odměňování, koncepční změna dovolené, úprava práce z domova, zjednodušení oblasti doručování písemností, přechod práv a povinností a výčet dalších dílčích změn). - Pozn. -- Viz také příspěvek v čas. Auditor č. 3/2017, s. 29-31.

Detlef Scheele ; [rozhovor vedli] Bert Losse, Max Härder

„Das Investment in die Flüchtlinge wird sehr hoch sein - und sehr lange dauern“

„Investice do uprchlíků budou velmi vysoké a budou trvat velmi dlouho“

WirtschaftsWoche, Jg. 2017, Nr. 15, S. 34-37

Rozhovor s novým předsedou Spolkové agentury práce D. Scheelem o nových rekordech zaměstnanosti, problémech při integraci uprchlíků a pochybných poskytovatelích vzdělání v Německu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 65, (2017) č. 4

Vyplňování evidenčních listů důchodového pojištění za rok 2016 (s. 9-14); Compliance program jako nezbytný pomocník společnosti (s. 20-25); Hodnocení zaměstnanců, jeho druhy, nástroje a předávání (s. 33-38); Příprava zákona o zahraniční službě (s. 49-52).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 12, (2017) č. 5

Sleva na dani z příjmů za umístění dítěte v r. 2017 (s. 13-14); Právní úprava pracovního poměru na dobu určitou (2.) (s. 15-16); Dovolena za rok 2016 (s. 21-23); Přijímání zaměstnanců bez chyb (s. 27-31); Následky neplatného rozvázání pracovního poměru (1.) (s. 32-36); Daňové výdaje na zdraví a práva zaměstnanců - příklady (s. 45-48); Ukončení podnikání a daň z příjmů (s. 49-51); Nekolidující zaměstnání -

navrhovaná změna právní úpravy (s. 62-63); Obec vykonává státní správu (1.) (s. 66-68); Daňové odpisy u příspěvkových organizací (s. 69-72); Flexibilní pracovní doba (s. 77).

Právo

Kateřina Kratochvílová

Co (z)bude z registru smluv

Právní rádce, Sv. 25, (2017) č. 4, s. 26-27

Článek shrnuje březnovou polemickou diskusi právníků a politiků k připravovaným změnám v registru smluv v prostředí snah legislativních tvůrců o zavedení plošných výjimek z povinného zveřejňování smluv pro některé státní podniky. Je zdůrazněn pozitivní vliv zákona v boji proti modernímu organizovanému zločinu a na zvýšení transparentnosti nakládání s veřejnými prostředky, nicméně kritické výtky k projednávaným výjimkám upozorňují na možné poškození některých firem vůči konkurentům a na nesoutěžní podmínky na trhu. - Senát v dubnu 2017 nesouhlasil s plošnými výjimkami, novelu vrátil k projednání Poslaneckou sněmovnou.

Milena Widomská, Svatopluk Kulkus

Co je whistleblowing? Whistleblower nebo udavač?

Interní auditor, Sv. 21, (2017) č. 1, s. 10-12

Článek se zabývá problémy korupce a dalším závažným protiprávním jednáním, které jsou spojené s procesy oznamování, odhalování a ochranou oznamovatelů ve veřejné správě nebo v soukromé sféře. Definice pojmů whistleblowing a whistleblower, legislativní řešení v České republice.

Ivan Ryšavý

Dosud fakultativní zálohy na náklady exekuce mají být povinné

Moderní obec, Sv. 23, (2017) č. 2, s. 20-21

Článek se věnuje zavedení povinných minimálních záloh (od věřitelů) na exekuce zvažovanému Ministerstvem spravedlnosti. Mělo by tak dojít k zefektivnění vymáhání pohledávek prostřednictvím soudních exekutorů. Zavedení tohoto opatření by mělo přispět k omezení počtu vícečetných exekucí a k lepšímu vymáhání pohledávek, které reálně vymoženy být mohou. Rozebrány jsou také případné změny, které by ze zavedení povinných záloh vyplývaly pro obce. -- Viz též s. 7.

Soňa Kubincová

Historické aspekty a smerovanie finančného práva v SR

Právník, Sv. 156, (2017) č. 4, s. 301-320

Finanční právo je samostatným právním odvětvím veřejného práva v SR. Autorka charakterizuje slovenské finanční právo v návaznosti na analýzu dřívější právní úpravy finančně-právních vztahů a za pomoci komparace teoretických názorů na vymezení, strukturu a obsahovou stránku finančního práva v jiných zemích. Vymezuje finanční právo jako samostatné odvětví práva a rozebírá změny, které zásadním způsobem ovlivnily finanční právo na Slovensku po rozpadu společného státu (v rámci rozpočtového, daňového, celního, poplatkového, měnového a devizového práva). Načrtává také určité možnosti budoucího směřování slovenského finančního práva a přidává svůj pohled na vymezení evropského finančního práva. - Pozn.

Tomáš Lechner

Hlavní dopady GDPR na obce

Obec & finance, Sv. 22, (2017) č. 2, s. 77-79

Článek přináší základní rozbor dopadů evropského obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR, nařízení č. 2016/679) na obce v ČR. GDPR přináší celou řadu nových povinností v oblasti ochrany osobních údajů a z pohledu orgánů veřejné moci se ve své věcné působnosti vztahuje na veškeré automatizované zpracování osobních údajů. Autor se nejprve zabývá novými pojmy v oblasti procesů souvisejících se zpracováním osobních údajů (profilování) a s jejich ochranou (pseudonymizace). Dále rozebírá základní zásady zpracování osobních údajů orgány veřejné moci, nahrazení oznamovací povinnosti pravidly pro transparentnost a nové povinnosti (pověřenec pro ochranu osobních údajů a jeho úkoly, posouzení vlivu zamýšlených operací zpracování na OOÚ, nové pojmenování práva

subjektu údajů na výmaz jako "právo být zapomenut", právo na přenositelnost údajů, povinnost ohlašování a oznamování případů porušení zabezpečení osobních údajů). - Pozn.

Michal Tomášek

Jedna země - dva systémy výkladu práva

Právník, Sv. 156, (2017) č. 4, s. 273-285

Příspěvek přináší některé zkušenosti z dvaceti let fungování systému "jedna země - dva systémy" v Číně. Vláda ČLR využila historických zkušeností s více právními řády platnými na čínském území a v souvislosti s navrácením někdejších čínských území Hongkongu v r. 1997 a Macaa v r. 1999 zpět Číně umožnila těmto územím udržovat, vykládat a rozvíjet vlastní právní řád v soužití s právem ČLR. Autor charakterizuje zvláštní administrativní oblasti ČLR Hongkong a Macao, věnuje se výkladu jejich práva a anglickému právu v Hongkongu a portugalskému právu v Macau. Dále rozebírá právnickou přípravu na navrácení k Číně v obou oblastech, rozdíly v základních zákonech mezi Hongkongem a Macaem i další specifika jejich právních úprav. - Pozn.

Zuzana Petková

Lucia Žitňanská sprísňuje pravidlá pre všetkých : obchodný zákonník

Trend, Sv. 27, (2017) č. 15, s. 26-27

Článek informuje o připravovaných změnách obchodního zákoníku na Slovensku, charakterizuje jejich cíle a představuje kritické ohlasy ze strany podnikatelů a investorů. Dle ministryně spravedlnosti L. Žitňanské je novela reakcí na umělé vyvádění kapitálu z firem, účelové slučování zadlužených společností a spadá také mezi opatření proti daňovým podvodům. Zavádí zvýšení odpovědnosti statutárních zástupců a společníků (nový institut zvýšeného ručení za závazky ze strany ovládajících osob, které mají vliv na rozhodování firmy, a možná diskvalifikace statutářů), navrhuje nový trestný čin nepodání včasného návrhu na konkurz i trestný čin nekalé likvidace společnosti (snaha zabránit zbavování se společností s dluhy prostřednictvím nepoctivých fúzí nebo převodů na "bílé koně").

Hana Boulová

Následky podání šikanózního insolvenčního návrhu

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 25, (2017) č. 8, s. 19-21

Příspěvek představuje a rozebírá rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 26.2.2015 ve věci insolvenčního návrhu podaného s cílem šikanovat a poškodit údajného insolvenčního dlužníka - poškozeného, který byl advokátem (sp. zn. 8 Tdo 1352/2014). Na příkladu tohoto rozhodnutí autorka ukazuje, že podání šikanózního insolvenčního návrhu může mít důsledky nejen v rovině civilního práva ve formě odmítnutí insolvenčního návrhu pro zjevnou bezdůvodnost a možného uložení pokuty, ale i následky trestněprávní dle § 12 odst. 2 trestního zákoníku. Dále upozorňuje, že účinky šikanózního insolvenčního návrhu se snaží eliminovat poslední novela insolvenčního zákona provedená zákonem č. 64/2017 Sb., která zavádí institut předběžného posouzení insolvenčního návrhu podaného věřitelem, a blíže tuto regulaci představuje.

Michal Králík

Podílové spoluvlastnictví : přechodná ustanovení a judikatura Nejvyššího soudu

Bulletin advokacie, Sv. 2017, č. 4, s. 28-33

Autor se věnuje některým praktickým otázkám, které se týkají problematiky podílového spoluvlastnictví z pohledu přechodných ustanovení v občanském zákoníku, dosavadního přístupu soudní praxe i vazbě na novelizaci občanského zákoníku. - Pozn.

Jiří Kindl, Martin Koudelka

Regulatořní výzvy sdílené přepravy

Právní rozhledy, Sv. 25, (2017) č. 7, s. 229-236

Blíže k problematice ekonomiky sdílení ve formě sdílené přepravy v souvislosti s připravovanou novelou zákona o silniční dopravě (sněmovní tisk č. 998). Autoři analyzují principy fungování i právní povahu platform sdílené přepravy a otázky účinné právní regulace této oblasti. Zaměřují se zejména na platformu uberPOP a poukazují přitom na dosud nedostatečně zohledňovaný unijní rozměr dotčené problematiky v ČR, jehož význam podtrhuje nizozemské sídlo společností ze skupiny Uber provozujících v ČR aplikaci uberPOP. Představují právní úpravu taxislužby a navrhované změny této právní úpravy. Ukazují, že současná právní regulace taxislužby na provozování uvedených platform, ale ani na jejich

využívání řidiči, nedopadá. Zdůrazňují, že není možné plošně vztáhnout, popřípadě rozšířit právní regulaci určenou k řešení prokazatelných tržních selhání i na právní vztahy, které nejsou s takovými tržními selháními spojeny a naopak se opírají o mechanismy, jež tato selhání samy eliminují. - Pozn.

Zuzana Petková

Slováci chtějí bankrotovat? : osobní bankrot

Trend, Sv. 27, (2017) č. 14, s. 10-13

Novela slovenského zákona o konkurzu a restrukturalizaci, která je účinná od března 2017, zjednoduší možnost oddlužení fyzických osob na Slovensku prostřednictvím institutu osobního bankrotu. Součástí příspěvku je seznámení s pravidly osobního bankrotu a jeho postupem a upozornění na související změny v exekučním vymáhání pohledávek. Nicméně autorka uvádí, že Centrum právnej pomoci, které jako jediné může zastupovat fyzické osoby při vyhlásování osobního bankrotu, je momentálně přetížené v důsledku zvýšeného zájmu o svoje služby. -- Viz také rozhovor na s. 14-15 a příspěvek Ochrana veritele'a po slovensky na s. 13.

Václav Petrmichl

Význam a vybrané aspekty aplikace ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu

Správní právo, Sv. 50, (2017) č. 2, s. 87-96

Článek se věnuje právním aspektům jednoho ze stěžejních procesních práv účastníka správního řízení. Tomuto právu odpovídá povinnost správního orgánu učinit odpovídající procesní krok, jímž je účastníkům správního řízení dána možnost vyjádřit se v řízení k podkladům rozhodnutí. Autor s odkazy na judikaturu objasňuje, jaké právní povinnosti v souvislosti s uplatněním ustanovení § 36 odst. 3 správnímu orgánu v řízení vznikají a také jaké náležitosti je nutno před vydáním rozhodnutí splnit. Rozbor problematických aspektů aplikace zmiňovaného ustanovení zahrnuje i zhodnocení možných důsledků pro zákonnost rozhodnutí ve věci samé. - Pozn.

Statistika. Demografie. Sociologie

Ullrich Heilemann, Susanne Schnorr-Bäcker

Could the start of the German recession 2008-2009 have been foreseen? : evidence from real-time data Mohl být předvídatelný začátek německé recese z let 2008 až 2009? : důkaz na základě tehdy dostupných dat

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 237, (2017) No. 1, p. 29-62

Srovnávací analýza mezi v danou dobu dostupnými daty a prognózami hospodářského vývoje v Německu z dubna až prosince 2008 od 12 německých a mezinárodních ekonomických institutů. Tato komparace má za cíl poskytnout odpověď na otázku, proč většina ekonomů rozpoznala začátek hospodářské recese teprve až v listopadu roku 2008 (a nikoliv již v jeho druhém čtvrtletí) a zda nástup recese bylo vůbec možné předvídat dříve. Podle autorů neobsahovala tehdy dostupná data výraznější chybovost či nejednoznačnost. Špatný odhad dalšího vývoje a pozdní zaznamenání recese je tak nutné hledat u samotných prognostiků, kteří ve svých modelech dávali možnosti recese příliš nízkou prioritu, jak se již často stávalo u recesí v minulosti. - Pozn.

Dorine Boumans, Johanna Garnitz

Ifo World Economic Survey Database - an international economic expert survey

Databáze Ifo World Economic Survey - výzkum u mezinárodní obce ekonomických expertů

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 237, (2017) No. 1, p. 71-80

Představení databáze ekonomického institutu Ifo při Mnichovské univerzitě, Ifo World Economic Survey Database (WES). Tato databáze shromažďuje pravidelná hodnocení 30 makroekonomických proměnných od více než 1000 ekonomických expertů ze 120 zemí světa, jež také člení do jednotlivých agregátů. Kvalitativní rozměr databáze je podle autorek užitečným doplněním oficiálních statistik postavených především na informacích kvantitativního charakteru. Článek shrnuje údaje o vývoji počtu a charakteristik do databáze zahrnutých zemí a přispívajících osob. - Pozn.

Jiří Trexler

Indexy spotřebitelských cen v roce 2016

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 2, s. 14-15

Detailní pohled na vývoj spotřebitelských cen v r. 2016, statistika cenového vývoje u hlavních položek spotřebního koše a identifikace vlivů způsobujících kolísání cenové hladiny. Autorka uvádí, že průměrná míra inflace dosáhla 0,7 %, nicméně ve druhé polovině roku 2016 ceny rostly (v prosinci nárůst o 2,1%). Tabulky ukazují průměrnou míru inflace v letech 2001-2016 a rozklad meziroční změny indexu spotřebitelských cen v r. 2016.

Renata Vodičková

Spotřebu potravin sledují statistici téměř sto let

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 2, s. 30-31

Statistický pohled na spotřebu potravin a její složení od 50. let 20. století do r. 2015 v naší republice. Autorka se dále podrobněji zaměřuje na celkovou spotřebu potravin a její určující faktory v r. 2015. Zmiňuje také problematiku nutnosti snižování potravinových ztrát a odpadu. Grafy dokumentují vybrané potraviny s klesajícím a rostoucím trendem spotřeby v období 1950-2015 i potraviny s maximem spotřeby v letech 1987-1990.

Jitka Fořtová

Význam neziskových institucí v ČR roste

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 3, s. 20-21

Příspěvek představuje satelitní účet neziskových institucí (SÚNI), jeho základní ukazatele a poslední výsledky zveřejněné z tohoto satelitního účtu (za r. 2014). Charakterizuje znaky a činnost neziskových organizací, věnuje se i tržním neziskovým institucím a blíže rozebírá transfery pro neziskové instituce sloužící domácnostem (NISD). Autorka uvádí, že v r. 2014 šlo nejvíce výdajů neziskových institucí na vzdělávání, dále pak na rekreaci a kulturu a sociální péči. Grafy ukazují zdroje financování NISD a jejich klasifikaci dle ekonomické činnosti a účelu v r. 2014. -- Viz také vývoj počtu neziskových institucí za období 2006-2016 na s. 24.

Účetnictví

Rüdiger Loitz

Die Abbildung von Ertragsteuern für aufgegebene oder zur Veräußerung bestimmte Geschäftsbereiche (Divestitures)

Vyjádření daní z příjmů a zisků plynoucích z utlumených či k prodeji určených obchodních aktivit (divestic)

Der Betrieb, Jg. 70, (2017) Nr. 11, S. 557-566

K problematice vykazování daní z příjmů a zisků v účetních závěrkách v souvislosti s divesticemi (tj. transakcemi vzniklými z utlumení určité obchodní činnosti, případně prodejem majetku nebo závazků). Z mezinárodních účetních standardů je pro řešení takových situací používán standard IFRS 5. Autor článku se nicméně domnívá, že správné užívání IFRS 5 často vyžaduje mnohem komplexněji pojatý přístup, než jak je na první pohled zřejmé. A to zejména v případech, dochází-li k prodeji i utlumování obchodních aktivit současně, neboť utlumované části podniku ne vždy přesně kopírují jeho jednotlivé části coby právní subjekty. S ohledem na bilancování latentních daňových závazků a pohledávek je proto nutné zohledňovat také dikci standardu IAS 12. - Pozn.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 24, (2017) č. 3

Daň z příjmů fyzických osob od roku 2017 (s. 8-15); K aktuálním otázkám daně z příjmů: rozhovor s Jiřím Nesrovnalem, členem prezidia Komory daňových poradců České republiky (s. 16-19); Zpráva o přezkoumání hospodaření za rok 2016 po novele zákona o přezkoumávání hospodaření (s. 20); Nepovinný audit účetní závěrky a zpráva o vztazích - dotazy a odpovědi z oblasti metodiky auditu (s. 21); Disciplinární

výbor RVDA - vize sankční politiky a právní rámec činnosti - část I (s. 22-27); Dostupné informace z katastru nemovitostí (s. 28-29); Novela zákoníku práce v roce 2017 (s. 29-31).

Veřejná správa

Adéla Havlová, Jana Petrová

Zjišťování skutečného majitele (nejen) v zadávacích řízeních

Právní rádce, Sv. 25, (2017) č. 4, s. 36-37

Novela zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu č. 368/2016 Sb. mimo jiné upřesňuje definici skutečného majitele a od 1.1.2018 zřizuje evidenci údajů o skutečném majiteli právnické osoby u rejstříkového soudu. Jedná se zároveň o první významnější novelu zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. Autorky v příspěvku představují novou právní úpravu institutu skutečný majitel a dále seznamují s praktickými dopady změn na proces zadávání veřejných zakázek. Upozorňují na odlišný postup zadavatele od 1.1.2017 a následně na další změny od 1.1.2018 s ohledem na v té době již účinnou novou evidenci.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Egovernment : elektronizace veřejné správy

Sv. 2017, č. 1

PMA - podklad pro rozvoj eGovernmentu (s. 11-12); S Portálem občana na žádosti snadno a přímo z domu (s. 16-17); eIDAS řešení na čipových kartách od Státní tiskárny cenin (s. 18-19); Systém eRecept - jeden z pilířů elektronizace zdravotnictví (s. 20-22).

Obec & finance : odborné periodikum pro ekonomické otázky obcí a měst a regionů

Sv. 22, (2017) č. 2

Finanční hospodaření obcí v roce 2016 (s. 6-7); Kontrolní činnost a rozpočtové určení daní (s. 14); Auditorická činnost - další auditní zakázky (s. 30-31); Započtení obecních pohledávek (s. 44-45); Co je a co není komunitní plánování? (s. 48-49); Dotace obcím - dostávají je schopní nebo potřební? (s. 51-53); Příspěvkové organizace obce (s. 72-73); Kalkulačka rozpočtové odpovědnosti (s. 74); Metodické příklady k EET (s. 74); Hlavní dopady GDPR na obce (s. 77-79).

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 7

Elektronický občanský průkaz nás určitě vyvede ze stojatých vod konzervatismu - rozhovor s náměstkem MV P. Mlsnou (s. 2-5); Když úsměv a vstřícnost hrají roli - pojízdný úřad (s. 6-8); Česká republika je v rovném odměňování žen třetí nejhorší v Unii (10-13); Republika, naše vlast. Část 3. Národní divadlo (s. 15-18); Úředníci nejsou nepřátelé, říká autorka knihy O městech a lidech (s. 20-23); Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Část II (s. 24-26); Jak se stát přívětivým úřadem? (s. 29).

Veřejná správa

Sv. 28, (2017) č. 8

František Lukl: Spolupracuji s výborným radničním týmem, ale také s aktivním sborem starostů (s. 2-5); Snižování regulatorní zátěže - zefektivnění veřejné správy (s. 8-9); Strategie ČR 2030: Už nejde jen o peníze (s. 10-12); Vzdělávání v oblasti kybernetické bezpečnosti (s. 13); Poradní sbor náměstka ministra vnitra pro státní službu k zákonu o státní službě (dokončení) (s. 15-16); Novela nařízení vlády o dalších případech, ve kterých lze přijmout osobu do služebního poměru na dobu určitou (s. 16); Evžen Vaněk: Videem otevíráte do světa další dveře k svému webu (s. 22-25); Státní symboly České republiky. Část II - státní znaky, vlajka prezidenta republiky, státní pečeť (s. 26-29).

Veřejné finance. Rozpočet

Martin Wolf

China's tough fight to escape its debt trap

Obtížná cesta Číny z dluhové pasti

Financial Times, Vol. 2017, No. 39445 (12.4.2017), p. 9

Hospodářský růst Číny v míře, na kterou cílí vláda, vyžaduje rychlý nárůst poměru dluhu k hrubému domácímu produktu. Takový vývoj nemůže trvat věčně, ale protože čínská vláda kontroluje finanční systém, může pokračovat hodně dlouho. Čím déle je ale jeho konec odkládán, tím větší je pravděpodobnost krize, velkého zpomalení růstu, nebo obojího. Autor tvrdí, že je v zájmu Číny a zbytku světa udržet své finanční systémy oddělené. Rychlý růst zadluženosti a velikost čínského finančního systému představují hrozbu pro globální stabilitu. V článku se uvádí čtyři cesty, jimiž by se Čína mohla pokusit uniknout z dluhové pasti. -- K problematice viz i článek v The Economist ze dne 15.4.2017, č. 9036, s. 59 - 60.

Jaroslav Urban

Jak participuje český pojistný trh na státním dluhu ČR? [elektronický zdroj]

Pojistný obzor, Sv. 2017, č. 1, s. 30-31

Popis a hodnocení vývoje státního dluhu ČR za období 1994-2016 v oblasti struktury státních dluhopisů podle typu držitele zveřejňovaných MF. Autor se zaměřuje na participaci pojišťoven a dalších finančních institucí na držbě státních dluhopisů. Data naznačují, že na celkovém státním dluhu mají pojišťovny od r. 2010 vyrovnaný (cca 10%) podíl. V předchozích obdobích byl i vyšší, ale to bylo způsobeno především do té doby nižší aktivitou penzijních společností nebo věřitelů z řad nerezidentů, kteří postupně nabývají na významu. Autor zdůrazňuje, že význam pojišťoven pro financování státního dluhu je proto do značné míry nezastupitelný a pozitivně přispívá ke stabilizaci celého finančního sektoru. Držení velkého objemu státních dluhopisů může mít ale i stinné stránky. Plný text dostupný z: <http://www.pojistnyobzor.cz/archiv>

Pavel Vyleťal

K chystanému novému zákonu o řízení a kontrole veřejných financí

Moderní obec, Sv. 23, (2017) č. 2, s. 80-81

Autor se věnuje připravovanému návrhu zákona o řízení a kontrole veřejných financí a pokládá si otázku, co zákon přinese v oblasti kontroly veřejných financí v souvislosti s pořizováním majetku akvizicí - nákupem produktů. Se zákonem by se mělo změnit působení nových (staronových) pojmů účelnost, hospodárnost a efektivnost (zahrnutých v cíli řízení a kontroly veřejných financí). Objevují se nové pojmy osob připravujících a ověřujících akvizice (nákupy) - ověřovatel a schvalovatel. Pro naplnění pojmů účelnosti, hospodárnosti a efektivnosti bude nutné stanovení měřitelných nebo vyjádřitelných ukazatelů. Pojem hospodárnost může přinést potíže mj. proto, že jeho dikce je naprosto jiná, než jaká byla dosud užívaná. - Pozn.

Petr Pavelek

Nový zákon ochrání územní samosprávy před dluhovou pastí

Moderní obec, Sv. 23, (2017) č. 3, s. 16-18

Autor článku se věnuje opatřením zakotveným v novém zákonu o rozpočtové odpovědnosti a jeho dopadům na územní samosprávy. Zdůrazňuje přínosy nového zákona (mj. formulaci jednotného a nediskriminačního pravidla pro každou obec, město či kraj, které preventivně zajistí alespoň minimální úroveň solventnosti) a vyvrací některé dezinformace, které vyvolaly obavy mj. u starostů. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (při překročení dluhu 60 % průměrného příjmu za předchozí čtyři roky) nelimituje výši zadlužení územního samosprávného celku - je třeba pouze ročně splácet 5 % z překročené částky. Pokud samospráva toto pravidlo nedodrží, neznamená to rovnou pokutu nebo ztrátu části příjmů. V tomto případě by část sdílených daní územního celku připadla na splátku nadměrného dluhu, a to právě v minimální výši. -- Viz též kritické články na s. 19-24.

O gosudarstvennoj dolgovej politike Rossii**O státní dluhové politice Ruska**

Finansy, Sv. 2017, no. 2, s. 3-7

Článek shrnuje hlavní teze dokumentu "Hlavní směry státní dluhové politiky Ruské federace na léta 2017-2019", který byl zveřejněn na webu Ministerstva financí Ruska 6. února 2017. Text je rozdělen do následujících bodů: výsledky realizace státní dluhové politiky RF v letech 2013-2016; hlavní faktory určující charakter a směry dluhové politiky Ruska v letech 2017-2019; priority a nástroje dluhové politiky; politika v oblasti půjček subjektů regionů RF; další související otázky (např. součinnost s mezinárodními rozvojovými bankami, monitoring dluhových závazků podnikového sektoru).

N. Akindinova, A. Černjavskij, D. Avdejeva

Rezul'tativnost' bjudžetnych raschodov v Rossii i stranach OESR**Efektivnost rozpočtových výdajů v Rusku a zemích OECD**

Voprosy ekonomiki, Sv. 2017, no. 2, s. 30-61

V článku se provádí srovnávací analýza efektivnosti rozpočtových výdajů v Rusku a zemích OECD a také se posuzuje spojení efektivnosti a struktury rozpočtových výdajů. Hodnocení probíhá na základě souhrnného ukazatele, který zahrnuje indikátory efektivnosti u sedmi směrů rozpočtových výdajů: administrativních, na vzdělání, zdravotnictví, infrastrukturu, rozdělení příjmů, plnění stabilizační funkce a rozdělení veřejných statků. Z tohoto hlediska Rusko zaostává za všemi zeměmi OECD kromě Řecka a také za Litvou. - Pozn.

Luděk Tesař

Rozpočtový výhled obce aneb Změna investiční politiky obcí je pro prosperitu státu nezbytná

Moderní obec, Sv. 23, (2017) č. 1, s. 24-25

Autor se věnuje praktické tvorbě a úloze rozpočtového výhledu obce. Za hlavní smysl tohoto pomocného nástroje považuje povinnost obce prokázat, že dostojí svým závazkům. Rozpočtový výhled by měl informovat zastupitele o stavu financí obce i o trendech, stanovit vlastní finanční možnosti obce na následující období (aby zbytečně nešetřila, ale ani nepřestřelila své možnosti) a stanovit ukazatele rozpočtů ve střednědobém výhledu (tj. strop bezpečné zadluženosti, limit provozního salda a trend, že běžné příjmy obce by měly růst lépe než běžné výdaje). Autor také vyzývá obce (jako v současnosti hlavní zadržovatele kapitálu) k investicím zejména do obnovy majetku a infrastruktury.

Václav Rybáček

Růst sociálních výdajů zaostává za růstem HDP

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 3, s. 9

Seznámení se strukturou výdajů vládních institucí ČR podle jejich účelu za r. 2015. Výdaje státu meziročně vzrostly o 90 mld. Kč, v poměru k HDP však poklesly o 0,26 procentního bodu na 42 % HDP. Nejvíce peněz cílilo na pokrytí sociálních rizik a na sociální ochranu (12,6 % HDP), druhou nejvýznamnější položkou jsou výdaje na zdravotnictví (7,6 % HDP). Třetí nejvýznamnější oblastí jsou tzv. ekonomické záležitosti (výdaje spojené s hospodářskou politikou vlády). Dále je statisticky dokumentován vývoj investičních výdajů i oblasti s nejvyšším poklesem vládních výdajů. Připojený graf porovnává výdaje na sociální ochranu a stáří v % HDP mezi jednotlivými státy EU v r. 2015.

By John Plender

The council credit bubble**Úvěrová bublina v hospodaření místních samospráv**

Financial Times, Vol. 2017, No. 39456 (26.4.2017), p. 7

Po celé Británii se obecní radnice vrhají do obchodování s komerčními nemovitostmi, které nakupují buď za účelem dalšího prodeje nebo pronájmu. Chtějí tak ucpat díry ve svých rozpočtech, vzniklých z důvodu nižších příspěvků z centrálního rozpočtu. Peníze na tyto obchody získávají díky přístupu k levnému a pružnému financování z Public Works Loan Board, což je orgán Ministerstva financí pomáhající financovat kapitálové výdaje místních samospráv od r. 1793. Jeho úrokové sazby jsou spojeny se sazbami na trhu dluhopisů se zlatou ořízkou, jež jsou od finanční krize v letech 2007-2008 mimořádně nízké. Radnice se zaměřují zejména na nákup obchodních center, ale tento trh začíná po brexitu (a i nástupu online nákupů) jevit známky slabosti.

Julia Balk, Norbert Häring

Wachstum per Federstrich : Londoner Schuldenabkommen

Růst škrtnutím pera : Londýnská dohoda o dlužích

Handelsblatt, Jg. 2017, Nr. 66 (3.4.2017), S. 10

Článek shrnuje názory a analýzy vesměs anglosaských ekonomů a historiků hospodářských dějin týkající se Londýnské dohody o německých zahraničních dlužích z roku 1953. Tímto dokumentem mezinárodní věřitelé odpustili tehdejší Německé spolkové republice polovinu vůči ní uplatnitelných pohledávek a splácení zbytkového dluhu navázali na německou platební schopnost. To významně usnadnilo postavení Západního Německa na kapitálových trzích a přispělo k jeho následnému hospodářskému růstu. Přístup signatářů Londýnské dohody však ostře kontrastuje se současným přístupem zejména eurozóny vůči Řecku. V článku zmínění výzkumníci v čele s ekonomem Jeffreyem Sachsem proto doporučují, aby se věřitelé při řešení řecké dluhové krize touto dohodou inspirovali.

Zákon o rozpočtové odpovědnosti zřejmě vyvolá ústavní stížnost

Moderní obec, Sv. 23, (2017) č. 2, s. 20

Článek shrnuje kritiku směřovanou od představitelů obcí, Senátu PČR a dalších aktérů vůči zákonu o rozpočtové odpovědnosti, jenž schválila Poslanecká sněmovna PČR i přes senátní veto. Senát považuje tento zákon za neústavní, protože zasahuje do ústavního práva obcí ohledně jejich hospodaření. Zákon zavádí sankce (ve výši 5 % sdílených daní) vůči obcím, které překročí zadlužení ve výši 60 % průměru svých příjmů za poslední čtyři roky. Problém by to mohlo způsobit např. při financování výstavby bytů, kanalizace, čerpání evropských fondů či financování dopravní infrastruktury. Zároveň obce při překročení veřejného zadlužení ve výši 55 % HDP musí předkládat přinejmenším vyrovnané rozpočty.

Zdravotnictví

By Hanming Fang and Qing Gong

Detecting potential overbilling in Medicare reimbursement via hours worked

Odhalování potenciálně nadměrného vykazování péče v programu Medicare s pomocí počtu odpracovaných hodin

The American Economic Review, Vol. 107 (2017), No. 2, p. 562-591

Autoři v článku navrhuje jednoduchou metodu pro odhalování podvodů s úhradami v americkém programu Medicare. Někteří poskytovatelé zdravotní péče mají tendenci požadovat nadměrné úhrady za své výkony. Běžné jsou dva způsoby těchto podvodů - "upcoding" (vykazování kódů péče, které odpovídají vážnějším chorobám a nákladnější zdravotní péči) a "overcharging" (vykazování péče, která nebyla vůbec poskytnuta, popř. nadměrné péče). Poskytnutí každého úkonu však vyžaduje určitý čas, přičemž každý poskytovatel disponuje omezeným počtem hodin. Pokud takto dojde ke zjištění příliš vysokého počtu odpracovaných hodin, je možné, že poskytovatel péče ve vykazování podvádí. - Pozn.

Zemědělství

Eva Kačerová

Českému zemědělství se vloni dařilo

Statistika & my, Sv. 7, (2017) č. 3, s. 28-29

Statistický pohled na ekonomické výsledky českého zemědělství v r. 2016 dle údajů Souhrnného zemědělského účtu. Hrubá přidaná hodnota, která ukazuje výsledný efekt zemědělské produkce, dosáhla bezmála 43 mld. Kč a čistá přidaná hodnota vzrostla na více než 25 mld. Kč. Detailněji k rostlinné produkci a její struktuře, k živočišné produkci a jejímu hodnotovému vyjádření a k mezispotřebě. Dále k objemu zemědělských podpor, k podnikatelskému důchodu odvětví a k zemědělské produkci ve stálých cenách. Grafy dokumentují vývoj produkce zemědělského odvětví i nejdůležitější výrobky rostlinné a živočišné produkce v letech 2000-2016.

By Shawn Donnan

Farm belt fears a Trump trade war

Farmářská oblast se obává Trumpovy obchodní války

Financial Times, Vol. 2017, No. 39449 (18.4.2017), p. 7

Donald Trump získal v loňských volbách silnou podporu od konzervativních zemědělských států jako je Kansas. Teď se ale farmáři obávají, že jeho politika poškodí vývozy na mexický a čínský trh. Např. sójové boby by byly první na řadě v obchodní válce s Čínou. Mexiko už usiluje o dohody s dalšími státy, aby nahradilo potenciální ztráty na amerických dovozech. Na amerických farmách také pracuje hodně nelegálních přistěhovalců a z některých míst je už hlášen nedostatek pracovních sil. Nezbyvá než doufat, že obchodní instinkty D. Trumpa převáží nad těmi protekcionistickými, protože obchodní válka by byla zničující.

Životní prostředí

Dagmar Blatná

Analýza indikátoru udržitelného rozvoje v oblasti klimatických změn z hlediska plnění Strategie Evropa 2020

Acta Oeconomica Pragensia, Sv. 25, (2017) č. 1, s. 36-50

Článek přináší analýzu indikátoru emise skleníkových plynů (GGE) a posouzení vývoje a splnitelnosti cílových hodnot tohoto indikátoru vytyčeného ve Strategii Evropa 2020 v oblasti klimatu a energií. Dále zkoumá vztah růstu emisí skleníkových plynů a růstu HDP na obyvatele v Evropské unii a v ČR v letech 2000-2014. Autorka nejprve podává stručný přehled literatury zabývající se Strategií v oblasti klimatu a poté seznamuje s použitými statistickými metodami analýzy stacionárních i nestacionárních časových řad, diagnostickými nástroji a kritérii aplikovanými při výběru vhodných modelů. Následně předkládá výsledky analýzy vývoje ukazatele GGE za období 2000-2014 a uvádí, že tento indikátor není zcela vhodný pro posuzování úrovně emisí v zemích EU a že neumožňuje vzájemné porovnání těchto zemí.

Jaroslav Kreuz, Aleš Lisa, Petr Šauer

Environmentální Kuznetsova křivka v podmínkách České republiky v období let 1975-2012

Politická ekonomie, Sv. 65, (2017) č. 1, s. 119-130

Environmentální Kuznetsova křivka (EKC) vychází z myšlenky, že poškozování životního prostředí je po jistou dobu považováno za akceptovatelný vedlejší efekt ekonomického růstu, avšak po dosažení určité úrovně příjmů na osobu roste tlak na kvalitu životního prostředí. V příspěvku autor nejprve stručně shrnuje teoretický a empirický výzkum EKC a dále modelovým způsobem ověřuje, zda ke změně vztahu mezi ekonomickým růstem a znečištěním životního prostředí dochází, přinejmenším u některých polutantů, v České republice již v 80. letech 20. století či dříve. Výzkum se zaměřil na hlavní indikátory znečišťování ovzduší emitované ze stacionárních zdrojů znečišťování v letech 1975-2012. Modelování EKC bylo provedeno s konsolidovanými daty o úrovni ekonomické výkonnosti národního hospodářství ČR (za období 1975-1989 jsou data podle soustavy bilancí národního hospodářství, pro období 1990-2012 byly převzaty z databáze národních účtů vedených ČSÚ). Z výsledků vyplývá, že zlomové body EKC (tj. období, po němž měrné emise látky klesají, zatímco specifický HDP roste) nastaly pro některé polutanty prokazatelně před r. 1989.

Životní úroveň

Fewer, but still with us : the war on poverty

Je jí méně, ale je tu stále : válka s chudobou

The Economist, Vol. 422, (2017) No. 9034, p. 49-50

Svět dosáhl mimořádného pokroku v odstraňování extrémní chudoby, pokračování v tomto trendu však teď bude mnohem těžší. V roce 1981 patřilo 42 % světové populace mezi extrémně chudé, v roce 2013 jen 10,7 %. Boj za likvidaci chudoby byl dost úspěšný v Číně a Indii, kdežto v subsaharské Africe dnes žije více než polovina z celkového počtu mimořádně chudých lidí. S tím, jak extrémní chudoba vymizí všude kromě Afriky a asijských zemí se slabými sociálními systémy, pravděpodobně zpomalí kampaň za její vykořenění.

Ostatní

Rana Foroohar

Dangers of the college debt bubble

Nebezpečí vysokoškolské dluhové bubliny

Financial Times, Vol. 2017, No. 39443 (10.4.2017), p. 9

Za posledních deset let došlo v Americe k nárůstu dluhu spojeného se studentskými půjčkami o 170 % na ohromujících 1,4 bil. USD - což je víc než činí půjčky na auta nebo dluh na kreditních kartách. 44 mil. osob v USA má studentskou půjčku a osm milionů z nich je v platební neschopnosti. Trh studentských půjček jako celek je beznadějně neprůhledný; podle nové studie jen čtvrtina studentů prvního ročníku dokázala odhadnout, jaké dluhové břemeno ponese.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 15

Křehké střední vrstvy - téma čísla zaměřené na střední třídu a její příjmy v ČR (s. 12-20) a Česko, země levné práce (s. 21-23); Hodný, zlý a ošklivá bojují o Francii. A budoucnost Evropy: tři "pistolníci" Macron, Fillon a Le Penová spustili přestřelku o EU, euro a svobodný obchod - francouzské prezidentské volby (s. 34-37); Firmy na sebe prozrazují víc, než musí: plošné výjimky z registru smluv jsou zbytečné. Stačí, když se firmy systém naučí používat (s. 42-44); Zákony na franšízingu zapomněly, teď se to má změnit - připravované evropské sjednocení pravidel pro franšízingu (s. 52-54).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 16

Jak pořídit byt bez úspor: centrální bankéři vytáhli do boje proti růstu cen nemovitostí a riskantním půjčkám na bydlení. Omezili kvůli tomu hypotéky. Klienty tak paradoxně tlačí k tomu, aby si na bydlení půjčili ještě jinde, ovšem podstatně draž - téma čísla (s. 12-22); Kellner by zbohatl i beze mě - rozhovor s někdejšími ministrem financí Ivanem Kočárníkem (s. 24-31); Datoví analytici: mágové měnící čísla ve zlato (s. 38-39); Zaměstnanci chybují v hlášení neschopenek. Zákon jim návod nedává: nenahlášená nemoc není důvodem k okamžité výpovědi z práce (s. 52-54).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 17

Úpadek Sudet neskončil - téma čísla o socioekonomické situaci, zaostávání regionů Sudet a možném rozvoji pohraničí (s. 14-24); Kolik stojí Čechy jídlo - potraviny v tuzemsku zdražují (s. 34-35); EET pokladny: byznys, který se nekonal - do EET se mělo zapojit 250 tisíc obchodů. Realita je poloviční a prodejci řeší tisíce neprodaných kas (s. 44-46); Stát uvolňuje pravidla, na rodinný domek už nebude nutné stavební povolení: novela stavebního zákona (s. 58-61).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 61, (2017) č. 18

Práce nebude - téma čísla o dopadu nových technologií, robotizace a digitalizace na pracovní místa v ČR (s. 12-24); Jak rostou dálnice - grafické znázornění růstu dálniční sítě v ČR a ve vybraných zemích (s. 34-35); Kdo dostane nášup? Strany odhalují své plány na daňové změny - rozbor daňových témat voleb (s. 36-38); Zpříšňování zákonů: zdravý rozum při řízení firmy přestává stačit - trestní odpovědnost firem (s. 54-55).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2017, č. 15

Tvrký úder na solár - regulace byznysu a snižování podpory fotovoltaických elektráren v Česku (s. 10-14); Hodně drahý brexit: politici si v příštích měsících budou muset vybrat, jakou roli má Česko v Evropě hrát. Je možné, že nakonec budeme postaveni před osudovou volbu: přijetí eura nebo czexit (s. 22-26) a související komentář M. Zámečnicka Až vyschnou prameny: bez Británie bude muset Evropská unie šetřit, ale obejdeme se ještě bez evropských peněz? na s. 48-49; Levnější eura jsou tady: ČNB ukončila po třech a půl letech intervence na oslabování koruny. Euro by mohlo zlevnit až na 24 korun

(s. 30-31); Rekordy, kam se podíváte: loni se na českém trhu uskutečnil rekordní počet transakcí. Důvodem byly levné peníze, prodeje rodinných firem a příchod nových fondů na trh - vývoj fúzí a akvizic (s. 38-39).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2017, č. 16

Kam až teče masťná řeka: Česku se daří snižovat závislost na dovozu ropy z Ruska. Ale v případě zemního plynu a jaderného paliva je situace spíše opačná - ropovod TAL (s. 24-27); Tři roky daňového džihádu: finanční úřady po nástupu A. Babiše na ministerstvo financí přitvrdily při výběru daní. Sprostým podezřelým se může stát kdokoli (s. 32-33); Balkánský Dezorient Express: evropské krize od finanční po migrační daly v posledních deseti letech zapomenout na problém jménem Balkán (s. 42-45).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2017, č. 17

Na rozjezd brát akcie, brzdit s dluhopisy: při investici pro děti vás nesmějí vyděsit výkyvy na trzích - součást tématu čísla zaměřeného na investice do dětí (s. 26-27); Euro popudilo Evropany proti sobě: federální Evropy se už asi nedočkám, ale euro mě přežije, říká jedenaosmdesátiletý architekt společné měny Otmar Issing (s. 28-31); Erdogan míří k bankrotu: Turecko je ve vážné krizi. Společnost je hluboce rozdělená a prezident si sympatie lidu bude muset kupovat. Jenže nemá za co (s. 42-43); Co jsme ve škole zameškali: Češi měli vyspělý systém duálního vzdělávání, ovšem dělaný na úplně jinou dobu. Nebude snadné se k němu vrátit - komentář M. Zámečnicka (s. 52-53).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2017, č. 18

Zlaté drogové časy: mezinárodní obchod s omamnými látkami zůstává přes svou nelegálnost skvělým příkladem efektivnosti globálního trhu (s. 18-19); Klidná síla: Hrad se chystá dobýt akademik, který tradiční lidovecké heslo dovádí k dokonalosti - kandidát na prezidenta Jiří Drahoš (s. 28-31); Připravte se na cizince: obce nezvládají úspěch svých továren a příliv tisíců dělníků (s. 34-35); Globalizace vrací úder: Francie je rozpolcená jako USA a figurky politického Člověče, nezlob se! jsou rozestavené tak, že do elysejského domečku míří kandidát s heslem EU First (s. 38-39).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 76 (19.4.2017)

Firmy tlačí na vládu: chceme euro: podniky po ukončení intervencí lobbují za vstup do eurozóny (s. 1) a komentář na s. 8; Vysoké školy se mají rozdělit do čtyř kategorií. Peníze by dostaly i podle atraktivity nebo potřeby - změna financování VŠ (s. 3); V Řecku opět přitahuje - detailní pohled na řeckou krizi a makroekonomické ukazatele Řecka (s. 10-11); Při odchodu do ciziny zaplaťte, nařizuje firmám Brusel: nová evropská směrnice chce zamezit agresivnímu daňovému plánování. Úlevy přes zahraniční dceřiné firmy se už nevyplatí - směrnice ATAD (s. 20); Zákon o elektronické evidenci tržeb je podle poroty moderní: ministr financí A. Babiš plánuje další úlevy v elektronické evidenci tržeb. Ta se může stát loňským zákonem roku (s. 21) a komentář na téže straně.

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 78 (21.4.2017)

Francie určí osud Evropy: nejočekávanější volby roku 2017 jsou tu: Francouzi volí prezidenta - speciál čísla (s. 1-9); Daňová správa kontroluje korunové dluhopisy, víc ale neřekne (s. 12); Spolky mají v EET chaos (s. 12); Koruna je znovu slabá: česká měna se dva týdny po ukončení intervencí centrální banky vrátila zpět na úroveň kurzového závazku 27 korun za euro - vývoj kurzu koruny (s. 14); Jižní Korea ruší kovové mince, míří k bezhotovostní společnosti (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 61, (2017) č. 84 (2.5.2017)

Čechům zachutnal život na dluh: na spotřebitelské půjčky šlo v březnu nejvíce peněz v historii (s. 1); Brexit: Britové žijí na jiné planetě - pokračující jednání o brexitu (s. 3); Nižší korporátní daní za vyšší mzdy - komentář L. Kovandy k sazbě korporátní daně v USA (s. 8); Praha řeší příliš drahé byty: vlastní bydlení v Praze je pro obyvatele s průměrnými příjmy stále nedostupnější. Pomalá výstavba vytváří z bytů zboží pro bohaté (s. 12); Češi neradi riskují. Nejvíce investují do smíšených fondů - podílové fondy v ČR (s. 18) a další příspěvky na s. 19.

Hospodářské noviny**Sv. 61, (2017) č. 85 (3.5.2017)**

Velká hra: demise vlády - téma čísla (s. 2-8); Neschválené zákony brání koalici v rychlém konci - státní rozpočet na r. 2018 (s. 5); V zemědělství nejsou lidi: všichni chtějí české potraviny, jenže je nemá kdo dělat. V zemědělství klesl počet pracovníků i nových učňů na historické minimum (s. 14); Stát uvolňuje pravidla pro stavbu svépomocí - novela stavebního zákona (s. 20); "Třistadvacetrojka", jež (nejen) zrušila devizový zákon - komentář k zákonu č. 323/2016 Sb., kterým se mění zákony v oblasti peněžního oběhu a ruší devizový zákon (s. 21).

Hospodářské noviny**Sv. 61, (2017) č. 87 (5.5.2017)**

Vláda bez Babiše a Sobotky. Plán ČSSD se hroutí - budoucnost české vlády (s. 3); Francouzi rozhodnou o směřování své země i EU - druhé kolo francouzských prezidentských voleb (s. 14); Zpřísnění hypoték naráží: ČNB chce nová pravidla pro poskytování úvěrů na bydlení dostat do zákona. Přijetí novely se ale výrazně komplikuje - regulace hypoték a nové ukazatele pro banky (s. 16).

Účetnictví**Sv. 2017, č. 4**

Koordinační výbor k DPH při vývozu zboží (s. 2-9); Chyby a perličky sebrané z auditů účetních závěrek (s. 10-15); Ukončení, přerušení činnosti a změna daňových výdajů z hlediska daně z příjmů (2. část) (s. 34-39); První novela zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích (s. 43-46).

Unes - účetnictví neziskového sektoru**Sv. 15 (2017), č. 3**

Digitalizují, digitalizuješ, digitalizujeme (s. 3-7); Daňové přiznání k dani z příjmů veřejně prospěšného poplatníka (s. 8-13); Odměňování členů zastupitelstev obcí a plánovaná legislativní změna (s. 14-18); Rekapitulace návrhu zákona o statusu veřejné prospěšnosti (s. 26-29).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Rozvoj ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih.....	53
Daně.....	53
Ekonomické vědy. Ekonomie	53
Informatika. Počítače	53
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	54
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	54
Podnik a podnikání.....	55
Právo.....	55
Účetnictví	57
Veřejná správa.....	58
Veřejné finance. Rozpočet	59
Zdravotnictví	59
Životní úroveň	59
Ostatní	60

Daně

28766

Jiří Dušek

Elektronická evidence tržeb v přehledech

Praha : Grada, 2017, 112 s.

Úplné znění zák. č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, a zák. č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb. Komentované paragrafy zákona o evidenci tržeb a doplňující informace o EET v širších souvislostech (např. kdo a od kdy musí mít EET, nevýdělečné organizace a EET, návrh na tržbovou amnestii, možnosti podvodného jednání, nutné vazby EET na účetnictví a daně, úctenková loterie). Zkušenosti z první fáze EET. - 2. vyd. - Pod názvem na obálce "aktualizované vydání". - ISBN: 978-80-271-0422-2 (brož.)

28773

Radim Boháč, Hana Krasulová

Zákon o dani z hazardních her : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2017, xii, 233 s.

Komentář k zák. č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, a k souvisejícím ustanovením dalších zákonů, které upravují zdanění hazardních her (zákon o daních z příjmů, zákon o DPH a zák. o správních poplatcích). Součástí komentáře jsou odkazy na související ustanovení, předpisy a judikaturu a také obecný přehled o dani z hazardních her a o její správě. Právní stav publikace k 1.1.2017. - Vyd. 1. - Kniha je dostupná také v systému ASPI a v elektronické podobě. - ISBN: 978-80-7552-481-2 (brož.)

Ekonomické vědy. Ekonomie

28770

Václav Jurečka a kolektiv

Makroekonomie

Praha : Grada, 2017, 368 s. : il.

Úvodní část učebnice přibližuje předmět studia a rozdílnosti mezi keynesovským a neoklasickým pohledem na makroekonomické problémy. Následuje výklad v částech: Produkt ekonomiky - jeho měření a determinace; Peníze v tržní ekonomice; Inflace a nezaměstnanost; Centrální banka a vláda v ekonomice; Ekonomický růst a ekonomický cyklus; Vnější vazby otevřené ekonomiky; Makroekonomická úloha státu a jeho hlavní cíle. Na konci každé kapitoly jsou připojeny kontrolní otázky. - 3. aktualiz. a rozš. vyd. - ISBN: 978-80-271-0251-8 (brož.)

Informatika. Počítače

28778

Robin Hanson

The age of em : work, love, and life when robots rule the Earth

Věk em : práce, láska a život na Zemi, až ji ovládnou roboti

New York : Oxford University Press, 2016, xi, 426 s.

Autor se zabývá simulací mozku a jejím možným dopadem na společnost. Emulace mozku neboli "em" je proces skenování a mapování lidského mozku a vytvoření jeho věrného modelu v počítači. Em může být proveditelný třeba stovky let. Z psychologického hlediska jsou to napodobení lidé a mohou lidi nahradit na mnoha pracovních místech. Při plném využití mohou mít obrovský dopad na všechny oblasti života na Zemi. Kniha nám ukazuje, jak překvapující mohou naši elektroničtí nástupci být. Dočteme se o změnách v oblastech jako je architektura počítačů, využití energie, rychlost myšlení, bezpečnostní strategie, virtuální realita, organizace pracovního trhu, management, pracovní školení, kariéra, mzdová konkurence, identita, přátelské a kolegiální vztahy, stárnutí, důchod, smrt, životní cyklus, reprodukce, majetková nerovnost, velikost měst, infrastruktura, tempo růstu, koaliční politika, vládnutí, právo či válka. Kniha nabízí unikátní pohled do naší budoucnosti a na technologický osud naší planety. - ISBN: 978-0-19-875462-6 (váz.)

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

28610

Brexit, imigrace, finanční rizika: zvládne EU své krize? : souhrnná publikace z vědeckopopularizačního semináře

Praha : Newton College, 2016, 110 s. : tab.

První část sborníku tvoří dva výkladové texty "Brexit: historie, současný stav a výhled do budoucna" (J. Malý) a "Možnosti a limity dané právem EU při řešení současných krizí EU" (P. Wawrosz). Texty jsou úvodem k probíraným otázkám na semináři. Druhá část publikace obsahuje záznam přednášek a následných diskusí na téma brexit a jeho důsledky, dluhová krize v některých zemích eurozóny, problémy finančního sektoru, migrační krize, zhoršená bezpečnostní situace i dezintegrační tendence některých politických stran v členských státech EU aj. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-87764-07-7 (brož.)

28789

Marek Loužek

Evropská integrace z pohledu teorie veřejné volby

Praha : Karolinum, 2017, 205 s. : il.

Teorie veřejné volby jako analytický nástroj pro zkoumání procesu evropské integrace. Tradiční teorie mezinárodních vztahů. Exkurz do dějin evropské integrace od 50. let 20. století do současnosti. Průběh rozšiřování ES/EU, asymetrie mezi starými a novými členy a plánování odchodu Británie z EU. Způsoby analýzy politické síly stávajících členů EU (indikátory hlasovací síly). Evropská integrace zkoumaná kvantitativními metodami. Současná krize eurozóny, dluhová krize, migrační krize a instituční problémy EU. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-246-3064-9 (brož.)

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

28777

International Monetary Fund

Global financial stability report : potent policies for a successful normalization. April 2016

Zpráva o globální finanční stabilitě : účinná opatření pro úspěšnou normalizaci. Duben 2016

Washington : International Monetary Fund, 2016, xiv, 118 s. : tab., grafy, rámečky, vzorce

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá účinnými opatřeními pro úspěšnou normalizaci, rostoucím významem finančních přelivů z trhů rozvíjejících se ekonomik a trendy a systémovým rizikem v sektoru pojišťovnictví. - Pozn. -- Příl. -- Slovníček pojmů. - ISBN: 978-1-51350-677-7 (brož.)

28779

International Monetary Fund

Global financial stability report : vulnerabilities, legacies, and policy challenges: risk rotating to emerging markets. October 2015

Zpráva o globální finanční stabilitě : slabá místa, dědictví a problémy finanční politiky: střídání rizik na nově vznikajících trzích. Říjen 2015

Washington : International Monetary Fund, 2014Washington : International Monetary Fund, 2015, xiv, 114 s. : tab., grafy, rámečky, vzorce

Publikace vydávaná 2x ročně Mezinárodním měnovým fondem. Hodnotí hlavní rizika, kterým čelí globální finanční trhy, za účelem rozpoznání systémové zranitelnosti. Tato zpráva se zabývá třemi scénáři pro finanční stabilitu, tržní likviditou a korporáčními spekulacemi na nově vznikajících trzích. - Pozn. -- Příl. - ISBN: 978-1-51358-204-7 (brož.)

Podnik a podnikání

28771

Jiří Fotr, Lenka Švecová a kolektiv

Manažerské rozhodování : postupy, metody a nástroje

Praha : Ekopress, 2010Praha : Ekopress, 2016, 474 s. : il.

Rozhodování představuje jednu ze základních manažerských aktivit a publikace poskytuje přehled poznatků a dovedností, které jsou zásadní pro kvalitní rozhodování. Úvod vysvětluje základní pojmy. Následuje popis řešení manažerských rozhodnutí, který zahrnuje nástroje, metody a postupy rozhodování, výběr kritérií při rozhodování, varianty a jejich hodnocení, rozhodovací stromy, tvorbu portfolia rizikových variant a volbu stylu rozhodování. Na konci každé kapitoly je shrnutí výkladu a doplňující otázky. - 3. přeprac. vyd. - Otázky ke studiu a diskusi, příklady. - ISBN: 978-80-87865-33-0 (brož.)

28774

Jaroslav Muroň

Zákon o státním podniku v praxi

Praha : Grada, 2017, 184 s.

Vývoj státních podniků po roce 1990, jejich význam a důvody novelizace zákona o státním podniku z roku 2016, s účinností od 1.1.2017. Výklad všech významných pojmů, vymezení působnosti zákona o státním podniku, popis státního podniku jako samostatného subjektu, vznik, zánik a přeměna státního podniku, postavení a činnost statutárních orgánů a nakládání s majetkem podniku. Uvedeny jsou příklady z praxe. Znění zák. č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění účinném od 1.1.2017. Seznam funkčních státních podniků členěných podle resortů. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-271-0352-2 (brož.)

Právo

28765

Petra Jánošíková, Petr Mrkývka a kolektiv

Finanční a daňové právo

Plzeň : Čeněk, 2016, 492 s. : il.

Výklad finančního práva je v učebnici rozdělen do kapitol: Finanční věda a věda o finančním právu; Finanční politika; Úvod do studia finančního práva; Finanční instituce; Rozpočtové právo; Fondovní hospodaření; Měnové, bankovní a devizové právo; Zahraniční platební operace; Evropská hospodářská a měnová unie; Právo kapitálového trhu; Pojišťovnictví; Opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti. Druhá část učebnice podává výklad daňového práva v částech: Vývoj bernictví na území ČR; Úvod do studia daňového práva; Přímé daně; Nepřímé daně; Cla; Poplatky; Správa daní a poplatků; Daňové řízení; Základy účetnictví. Každá kapitola obsahuje výklad nejdůležitějších pojmů, názorné grafy, tabulky, boxy a kontrolní otázky. - 2. aktualiz. a dopl. vyd. - ISBN: 978-80-7380-639-2 (váz.)

28769

Tomáš Richter

Insolvenční právo

Praha : Wolters Kluwer, 2017, 586 s.

Systematický výklad nejdůležitějších institutů a pravidel českého insolvenčního práva. Metodologie výkladu a popis kapitálové struktury korporace jsou uvedeny v prvních dvou kapitolách. Následuje úvod do základních pojmů oboru a do logiky a struktury insolvenčního práva. V dalších kapitolách jsou vysvětleny podmínky zahájení insolvenčního řízení, přenesení pohledávek věřitelů a přenesení dlužníkovy majetku před insolvenční fórum, problematika nesplněných smluv, pravidla odporovatelnosti určitých typů transakcí uskutečnitelných před zahájením insolvenčního řízení (ochrana kolektivní povahy) a způsoby řešení úpadku obchodních společností - konkursní prodej a reorganizace. Právní stav publikace je k 1.9.2016. - 2. dopl. a uprav. vyd. - Přehled citovaných ustanovení. - ISBN: 978-80-7552-444-7 (váz.)

28759

Ladislav Jakl

Národní, mezinárodní a regionální systémy ochrany průmyslového vlastnictví

Praha : Metropolitan University Prague Press, 2017, 279 s.

Vývoj právní ochrany průmyslového vlastnictví na území ČR a evropského systému v této oblasti. Jedná se o právní ochranu technických řešení na úrovni vynálezů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, nových rostlinných odrůd, zlepšovacích návrhů a know-how. Pozornost je věnována i právní ochraně označení jejich zápisem do rejstříku ochranných známek, označením původu výrobků a zeměpisným označením. Podmínky pro udělení právní ochrany, otázky práva na ochranu a doba platnosti ochrany a uzavírání licencí. Porušování práv k průmyslovému vlastnictví a jejich uplatňování soudní a jinou cestou. Národní, mezinárodní a regionální systémy práva ochrany průmyslového vlastnictví. Přehled smluv v této oblasti. - 3. uprav. a rozš. vyd. - ISBN: 978-80-87956-43-4 (brož.)

28793

Michal Tomášek, Vladimír Týč a kolektiv: Jiří Malenovský ... [et al.]

Právo Evropské unie

Praha : Leges, 2013Praha : Leges, 2017, 496 s.

Učebnice přináší výklad ve dvou částech, obecné a zvláštní. Obecná část rozebírá historický vývoj, základní pojmy, předmět a působnost unijního práva, vztahy unijního práva k právu vnitrostátnímu a mezinárodnímu, systém unijního práva, pravomoci Unie, orgány a instituce a normotvorbu Unie. Zvláštní část obsahuje výklad hmotného práva a problematiky unijního soudnictví. Popisuje právní vztahy s ekonomickým prvkem (vnitřní trh, ochrana hospodářské soutěže, hospodářská a měnová unie, společná obchodní politika), právní vztahy s občanským prvkem (občanství Unie, ochrana základních lidských práv, prostor svobody, bezpečnosti a práva) a procesní právo (soudní soustava Unie, soudní ochrana, průběh řízení před unijními soudy). - 2. aktualiz. vyd. - Seznam použitých právních předpisů. - ISBN: 978-80-7502-184-7 (váz.)

28758

Martina Zdvihalová a kolektiv

Rozlišovací způsobilost ochranných známek : individuální, kolektivní a certifikační ochranné známky

Praha : Metropolitan University Prague Press, 2016, 207 s.

Monografie podává právní analýzu relevantních ustanovení zákona o ochranných známkách v ČR, v právních předpisech EU a v americkém známkovém zákoně tzv. Lanham Act. Analýza souvisí s institutem rozlišovací způsobilosti ochranných známek. Práce dále obsahuje vymezení pojmu "pravděpodobnost záměny" ochranné známky, zásady posuzování této pravděpodobnosti a jednotlivá hlediska posuzování. Současně práce vymezuje institut kolektivní a certifikační ochranné známky, jakož i speciálních druhů ochranných známek. Je popsán právní stav kolektivních a certifikačních ochranných známek na teritoriu Česká republika, Slovenská republika, EU, Velká Británie, USA, Austrálie a Japonsko. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-87956-36-6 (brož.)

28792

Lucie Josková, Lukáš Pěsna

Správa cizího majetku

Praha : Wolters Kluwer, 2017, xii, 166 s.

Úvod do problematiky správy cizího majetku. Právní vztah dotčených subjektů - správce cizího majetku a beneficiant. Vztah vlastník a osoba vykonávající nad správou dohled. Výklad základních pojmů (cizí majetek, druhy správy, obezřetné investice, inventář aj.). Vznik a zánik správy cizího majetku. Účetní a daňové aspekty správy cizího majetku. Úprava svěřenského fondu též včetně účetních a daňových aspektů. Právní stav publikace je k 31.12.2016. - ISBN: 978-80-7552-552-9 (brož.)

28775

Karel Klíma

Ústavní právo

Plzeň : Čeněk, 2016, 809 s.

Vysokoškolská učebnice obsahuje výklad obecné a zvláštní části ústavního práva. Ten je rozčleněn do následujících oddílů: Obecná teorie ústavy; Ústavněprávní povaha EU; Vznik a charakter české ústavy; Ústavní právo ČR hmotné; Ústavní právo procesní. Výklad je doplněn poznámkami a judikaturou. - 5. aktualiz. vyd. - ISBN: 978-80-7380-606-4 (váz.)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

28701/1177

České účetní standardy 2017 : redakční uzávěrka 9.1.2017

28701/1188

Insolvence, ochrana hospodářské soutěže, veřejná podpora, významná tržní síla : velké změny insolvenčního zákona a zákona o insolvenčních správcích : redakční uzávěrka 6.3.2017

28701/1190

Spotřební daně. Lih, uhlíková paliva a maziva. Energetické daně : novela zákona o spotřebních daních od 31.5.2017 : redakční uzávěrka 20.3.2017

28701/1187

Trestní předpisy : trestní zákoník, trestní řád, výkon trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence ... : novelizovaný trestní zákoník a trestní řád k 18.3.2017 : redakční uzávěrka 6.3.2017

28701/1186

Zahraniční obchod : redakční uzávěrka 20.2.2017

28701/1189

Zemědělství, vinařství, lesnictví, myslivost, rybářství, ochrana zvířat : redakční uzávěrka 13.3.2017

Účetnictví

28705IV

Miroslava Nebuželská, kolektiv autorů

Hlavní a vedlejší činnost neziskových organizací v účetnictví a daních; Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních, 2017Praha : Svaz účetních, 2017, 64 s.

Účtování a vykazování hlavní a vedlejší (hospodářské) činnosti nestátních neziskových organizací. Základní principy a právní předpisy k této činnosti, účetní předpisy, specifika v oblasti daně z příjmů. Rubrika "legislativní novinky" přináší přehled změn v oblasti DPH, které byly vyhlášeny novelou zákona o DPH s platností od 1.3.2017. V druhé části publikace jsou uveřejněna stanoviska k dotazům z praxe, týkající se např. správného odvodu DPH, účetní závěrky, legislativní úpravy podnikání apod. - ISBN: 978-80-87367-76-6 (brož.)

28794

Hana Březinová

Účetní předpisy pro vybrané účetní jednotky : Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, Vyhláška č. 410/2009 Sb., České účetní standardy č. 701 až 710

Praha : Wolters Kluwer, 2017, xv, 350 s.

Komentář účetních předpisů pro vybrané účetní jednotky, kterými jsou organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti a příspěvkové organizace. Výklad reaguje na ta ustanovení, která jsou potřebná pro tyto účetní jednotky a danou oblast. Nejprve uvádí názory na příslušná ustanovení zákona o účetnictví a poté následuje výklad účetních metod a účetních postupů. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7552-581-9 (váz.)

28772

Jiří Dušek

Zatřídování majetku a služeb

Praha : Grada, 2017, 262 s. : il.

Příručka pro správné zatřídování majetku pro daňové odpisování a pro účetní odpisování vybraných účetních jednotek. Obsahuje zdroje informací pro zatřídění majetku, postup pro určení zatřídění, přehled všech klasifikací (CPA, CC, NACE, KN). Příručka také obsahuje tabulku zatřídění stavebních prací pro účely přenesení daňové povinnosti DPH včetně služeb, které se přenesené povinnosti netýkají. Použití tabulek je znázorněno na příkladech. Právní stav publikace je k 1.1.2017. - 1. vyd. - ISBN: 978-80-271-0406-2 (brož.)

Veřejná správa

28768

Jiří Blažek, Alena Kerlinová, Eva Tomášková

Ekonomika veřejné správy

Brno : Masarykova univerzita, 2016, 186 s. : il.

Vedle úvodního vymezení základních pojmů (veřejný sektor, veřejný statek, veřejná správa, ekonomika veřejné správy) je pozornost věnována problémům regulace veřejného sektoru - rozpočtové, fiskální a měnové hospodářské politiky. Výklad je demonstrován na statistických údajích a ekonomických reáliích rozpočtové a fiskální politiky české vlády a měnové politiky ČNB. Učebnice obsahuje i část o proměnách ekonomického myšlení a o vývoji názorů na ekonomickou úlohu státu a kapitolu o etice veřejné správy. - 1. vyd. - Na obálce nad názvem: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, katedra finančního a národního hospodářství. - ISBN: 978-80-210-8040-9 (brož.)

28776

Robert Krč, Petr Dovolil

Jak uspět při výběrovém řízení podle nového zákona o zadávání veřejných zakázek : praktická příručka nejen pro dodavatele

Praha : Leges, 2017, 207 s.

Přehled nejdůležitějších změn, které přinesl zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, z pohledu podnikatelů, kteří se ucházejí o veřejné zakázky v ČR. Prakticky uspořádaný výklad je rozdělen do tematických oddílů: rozvoj obchodu (nová zadávací řízení a instituty), kvalifikace, hodnocení, komunikace a uveřejňování, požadavky na dodavatele do podání nabídek a po podání nabídek, změny smluv a přezkum veřejných zakázek. U každé změny je uveden zákonný odkaz a vybraný relevantní text, oblast použití a popis změny. Právní stav publikace je k 1.1.2017. - Vyd. 1. - ISBN: 978-80-7502-182-3 (brož.)

E-9590

[Veronika Gabrišová ... et al.]

Kontrolní orgány

Brno : Kancelář veřejného ochránce práv, 2017, 282 s.

Sborník stanovisek veřejného ochránce práv seznamuje s poznatky o činnosti kontrolních orgánů, které na základě individuálních podnětů veřejný ochránce práv řešil. Publikace obsahuje výklad základních otázek a vysvětlení pojmů, shrnutí výchozí právní úpravy, přehled kontrolních orgánů a konkrétní problémy související s aplikací kontrolního řádu. Jednotlivé případy doplňují vybraná stanoviska veřejného ochránce práv a přehled nejvýznamnější soudní judikatury. - ISBN: 978-80-87949-39-9 (brož.; Kancelář veřejného ochránce práv)

28767

Petr Havlan

Veřejný majetek

Brno : Masarykova univerzita, 2011Brno : Masarykova univerzita, 2016, 162 s.

Základní otázky právní úpravy tzv. veřejného majetku. Pojmové vymezení, charakteristika ústavně právních souvislostí veřejného majetku a charakteristika jeho zákonné úpravy. Vymezení majetku státu a územních samosprávných celků. Nabývání majetku veřejnými subjekty, hospodaření a nakládání s ním.

Odpovědnost a kontroly při hospodaření. Veřejný majetek některých dalších subjektů (veřejné vysoké školy, profesní komory, veřejné výzkumné instituce). Exkurz do právní úpravy v zahraničí. - 3. vyd. - Na obálce nad názvem: Masarykova univerzita, Právnická fakulta. - ISBN: 978-80-210-8333-2 (brož.)

Veřejné finance. Rozpočet

28760

Jiří Paroubek, Rudolf Kotrba

Rozpočtová skladba v roce 2017 : výklad a koncepce rozpočtové skladby, 151 praktických příkladů

Olomouc : ANAG, 2017, 319 s.

Systematika rozpočtové skladby a vymezení základních pojmů. Úplné znění rozpočtové skladby účinné v roce 2017, kterou stanoví vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů (poslední zapracovaná novela je vyhláška č. 463/2016 Sb.). Praktické příklady zařídění podle rozpočtové skladby. - 6. aktualiz. vyd. - ISBN: 978-80-7554-067-6 (brož.)

Zdravotnictví

28698

OECD

OECD reviews of health systems : Colombia 2016

Přehledy OECD o systémech zdravotnictví : Kolumbie 2016

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2016, 125 s. : tab., grafy, rámečky
Zdravotnictví a zdravotní péče v Kolumbii. Výkon kolumbijského zdravotnického systému. Primární péče. - Pozn. - ISBN: 978-92-64-17904-2 (brož.)

28699

OECD

OECD reviews of health systems : Mexico 2016

Přehledy OECD o systémech zdravotnictví : Mexiko 2016

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2016, 172 s. : tab., grafy, rámečky
Potřeby zdravotní péče a organizace systému zdravotnictví v Mexiku. Posílení dohledu nad vytvářením daty řízeného systému zdravotnictví soustředěného na člověka. Zajištění služeb: spravedlivé benefity a posílení primární péče. Přeskupení financí pro lepší uspokojení individuálních zdravotních potřeb. Chytřejší nákup zboží a služeb. - Pozn. - ISBN: 978-92-64-23097-2 (brož.)

Životní úroveň

28700

Branko Milanovic

Global inequality : a new approach for the age of globalization

Globální nerovnost : nový přístup k věku globalizace

Cambridge : Harvard University Press, 2016, ix, 299 s. : tab., grafy

Branko Milanovic, jeden z předních světových ekonomů v oblasti nerovnosti, představuje odvážnou novou úvahu o dynamice, která pohání nerovnost v globální míře. Na základě rozsáhlých datových souborů a špičkového výzkumu vysvětluje příznivé a zhoubné síly, které způsobují vzestupy a poklesy nerovnosti uvnitř národů a mezi nimi. Také odhaluje, komu globalizace nejvíce pomohla, koho zbrzdila a která opatření by mohla naklonit rovnováhu směrem k ekonomické spravedlnosti. Kniha nás zavede stovky let zpět, téměř po celém světě kam až to data umožňují, aby nám ukázala, že nerovnost se pohybuje v cyklech, poháněna válkou a nemocí, technologickým rozpadem, přístupem ke vzdělání a přerozdělováním. Současný nárůst nerovnosti na Západě byl poháněn revolucí v technologii, stejně jako průmyslová revoluce poháněla nerovnost před 150 lety. Zatímco nerovnost v rámci států výrazně stoupla, nerovnost mezi národy výrazně poklesla, jak se příjmy střední třídy v Číně a Indii přiblížily k stagnujícím příjmům střední třídy v rozvinutém světě. Otevřenější migrační politika by měla globální nerovnost snížit ještě více. Nerovnost v USA a v Číně se zdá být zakořeněná a sebeobnovující, ale je

obtížné předpovědět, zda tento trend vykolejí nově vznikající plutokracie, populismus nebo válka. Pro všechny, kteří chtějí porozumět tomu, jak jsme se dostali tam, kde jsme, kam bychom se mohli dostat, a jaká opatření by mohla pomoci zvrátit tento kurs, je Milanovicova přesvědčivá kniha ideální. - ISBN: 978-0-674-73713-6 (váz.)

Ostatní

21555XIX Pouze prezenčně

Historický ústav AV ČR

Biografický slovník českých zemí. [XIX. sešit], Fu-Gn

Praha : Historický ústav AV ČR, 2015Praha : Historický ústav AV ČR, 2016, IX, 471-658 s.

Biografický slovník obsahuje data o již nežijících osobnostech, jejichž příjmení začíná písmeny Fu až Gn. Každé heslo je opatřeno standardizovaným záhlavím, životopisem dané osoby a je doplněno o příslušné bibliografické údaje. - Vyd. 1. - ISBN: 80-7277-214-7 (soubor)

28787

Jana Navrátilová

Einfach Deutsch : učebnice němčiny pro samouky metodou přímého mluvení

Brno : Edika 2017, 197 s. : il. +1 CD (MP3)

Metoda přímého mluvení - poslech a opakování jednoduchých vět na CD namluvených rodilými mluvčími. Jednotlivé lekce obsahují slovní zásobu, jednoduchý výklad gramatiky, cvičební věty k poslechu, překladu a opakování, podněty ke konverzaci a kontrolní test. - 1. vyd. - Německo-český a česko-německý slovník. - ISBN: 978-80-266-0911-7 (brož.)

28788

Eberhardt Hofmann, Monika Löhle ; překlad Iva Michňová

Jak se úspěšně učit : nejlepší strategie a techniky

Praha : Grada, 2017, 189 s. : il.

Praktické tipy, návody, cvičení i testy k snadnějšímu a efektivnějšímu zvládnutí různých zkoušek. Základy fungování paměti, tzv. asociační učení, učení elaborací a z něj odvozené strategie učení. Strukturování a vizualizace. Plánování časového rozložení učení (time management, motivace k učení, relaxační techniky). Učební typy. Různé aspekty samostatného učení (prezentace, způsob učení jazyka a matematiky, emoční imunitní systém při učení). Strategie, jak zvládnout zkoušku jako např. role dýchání, techniky svalové relaxace, eliminace škodlivých myšlenek, význam názorových představ. - ISBN: 978-80-271-0286-0 (brož.)

Odbor Rozvoj ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

financial management, IWR-staff papers, Unes - účetnictví neziskového sektoru, Ekonomický časopis, Iresor-economics, právo pro podnikání a zaměstnání, International VAT monitor, Finanz-Rundschau, Der Betrieb, Bulletin for international taxation, Bankovníctví, The Economist, Finansy, Soudní rozhledy, Daňová a hospodářská kartotéka, Monatsbericht des BMF, Hospodářské noviny, Poradce veřejné správy, Daň a právo v praxi, EKO, Politická ekonomie, T Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Clo-douane, European taxation, Euro, The Financial regulator, Ekonomická revue, Prague economic pap /irtschaftsWoche, Umsatzsteuer-Rundschau, Daňový expert, Kapital, Praktický poradce v daňových otázkách, Deutsche Bundesbank - Monatsbericht, Obcl Právní rozhledy, Wirtschaft und Statistik, Voprosy ekonomiki, Geldpolitik & Wirtschaft, Ekonom, Financial Times, Právník, CEE Quarterly, Pojistné rozpr Jččetnictví, Auszüge aus Presseartikeln, Národní pojištění, Bundesgesetzblatt, Statistiken - Daten & Analysen, Ekonomické rozhledy, Handelsblatt, Biatec iscal studies, The International economy, Acta Oeconomica, Pragensia, Finance a úvěr, FinanzArchiv, Conjoncture, Finanční, daňový a účetní bulletin, Ot Finanz-Rundschau, Právní rádce, Daň a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Journal of financial crime, Finanzmarktstabilitätsbericht, Journal of money